ശീലം.

ദിവാൻബഹദൂർ എ. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള അവർകൾ,

ബി. ഏ., ബി. എൽ., എഫ്. എം. യു.

എഴുതിയ

ഒരു പ്രബന്ധം

പ്രസാധകൻ

വി. എം. നാരായണപിള്ള

ശീലം.

ദിവാൻബഹദൂർ എ. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള അവർകൾ,

ബി. ഏ., ബി. എൽ., എഫ്. എം. യു.

എഴുതിയ

ഒരു പ്രബന്ധം

പ്രസാധകൻ

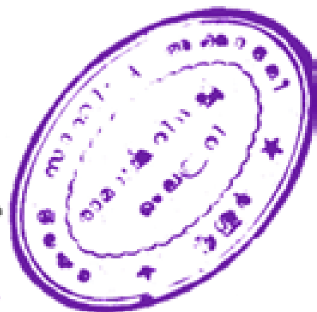
വി. എം. നാരായണപിള്ള

"രാമാനുജൻ" പ്രസ്സ് — ചേർത്തല

൧-ാം പതിപ്പ് കാപ്പി ൫൦൦

൧൧൦൮

വില അണ ൩.

അവതാരിക.

"ശീലവതാശ്രീമതാസൎവ്വംജിതം" (മ. ഭാ.)

ലോകത്തിൽ ഉൽക്കൎഷം പ്രാപിയ്ക്കയും, നേതൃത്വം വഹിയ്ക്കയും, ബഹുമതി ലഭിയ്ക്കയും ചെയ്തിട്ടുള്ളവരുടെ ജീവചരിത്രം സൂക്ഷ്മദൃഷ്ട്യാ പരിശോധിയ്ക്കുന്നതായാൽ അവരെല്ലാവരും സുസ്ഥിരമായും, സംസ്കൃതമായുമുള്ള ശീലം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ളവരാണെന്ന് അറിയാവുന്നതാണ്. ജീവിതത്തിൽ വിജയ പ്രാപ്തിക്കുള്ള രഹസ്യം ഇതൊന്നു തന്നെയാണെന്നുള്ളതിന് സംശയമില്ല. മഹത്തായ കാൎയ്യങ്ങൾ സാധിച്ചിട്ടുള്ളവരും ശീലവാന്മാർ തന്നെയാണ്. മനുഷ്യന് അമൂല്യമായ സ്വത്ത് വല്ലതും ഉണ്ടെങ്കിൽ അതും ഇതുതന്നെയാണ്. എന്നാൽ, ഇതിനെ സമ്പാദിയ്ക്കുന്നവിഷയത്തിലും, സംരക്ഷിയ്ക്കുന്ന വിഷയത്തിലും എത്രപേർ അശ്രദ്ധന്മാരായിരിക്കുന്നു. എന്നതന്നെയുമല്ല, ധനസമ്പാദനത്തിലും മററും ദത്തചിത്തന്മാരായിരിയ്ക്കുന്ന എത്രയോ പേർ ഇതിനെ നിർദ്ദയം ഉപേക്ഷിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെയുള്ളവരുടെ ജീവിതം കേവലം മൃഗജീവിതമായിട്ടു വിചാരിയ്ക്കാൻ പാടുള്ളു. "സൌശീല്യം" എന്നുള്ളത് ലോകത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിതമായിരിയ്ക്കുന്ന സന്മാൎഗ്ഗനിയമം മനുഷ്യനിൽക്കൂടി പ്രതിബിംബിച്ചുകാണുന്നതാണ്. അത് പ്രകൃതിയുടെ വിശിഷ്ടരൂപമാണെന്നും പറയപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്നു. ലോകവ്യാപാരങ്ങൾ എല്ലാം സന്മാൎഗ്ഗനിയമമായ അടിസ്ഥാനത്തിന്മേലാണ് സ്ഥാപിയ്ക്കപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ട് നാം

ശൈശവോദ്ദേശ്യം അനുസരിച്ച് നടക്കണമെങ്കിൽ ഈ അടിസ്ഥാനത്തിന്മേൽ കാലൂന്നിത്തന്നെ നില്ക്കേണ്ടതാണ്. ഇങ്ങിനെ ശീലത്തിന്റെ സംസ്കരണവും സ്ഥിരീകരണവും ലോകത്തിൽ എല്ലാവക്കും അത്യാവശ്യമായിരിയ്ക്കുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ പരമോദ്ദേശ്യവും ഇതുതന്നെയാണെന്ന് സവ്വസമ്മതമാകുന്നു. ഇപ്പോഴത്തെ വിദ്യാഭ്യാസരീതി ഈ വിഷയത്തിൽ വേണ്ടിടത്തോളം ഉന്നംവരയ്ക്കും എത്തുന്നില്ലെന്നാണ് പൊതുജനാഭിപ്രായം. പല മഹാന്മാരും ഈ ന്യൂനതയെ പരിഹരിയ്ക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ ആലോചിച്ചും വരുന്നുണ്ട്. ഇന്നത്തെ വിദ്യാർത്ഥി നാളത്തെ പൗരനായിരിയ്ക്കുന്നതുകൊണ്ട് സൗശീല്യബീജങ്ങൾ ആദ്യമായി വിദ്യാർത്ഥികളിൽ വിതയ്ക്കുകയും, അങ്കുരിപ്പിയ്ക്കുകയും, പോഷിപ്പിയ്ക്കുകയും ചെയ്താൽ മാത്രമേ അവർ ലോകത്തിൽ ഉത്തമന്മാരായിത്തീരുകയുള്ളൂ. സന്മാർഗ്ഗവിദ്യാഭ്യാസം, അഥവാ, സൗശീല്യ സ്ഥിരീകരണം ഒരു ദുർഘടനിബിഡമായ വിഷയമായിട്ടാണ് വിചാരിയ്ക്കപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്നത്. അനേകം “ കലാകലാപാലോചന കഠോരമതി ”കളായുള്ളവക്കും, മഹാന്മാക്കും ഒരു ആക്ഷേപ രഹിതമായ മാർഗ്ഗം കണ്ടുപിടിയ്ക്കുന്നതിന് കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നാണ് തോന്നുന്നത്. എങ്കിലും, സന്മാർഗ്ഗതത്വങ്ങളും, സൗശീല്യത്തിന് ഉത്തമദൃഷ്ടാന്തങ്ങളും അടങ്ങിയിരിയ്ക്കുന്ന പുസ്തകങ്ങൾ ധാരാളം വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കുകയും, വിദ്യാർത്ഥികളെ പരിശീലിപ്പിയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് ഒരു ഉത്തമമാർഗ്ഗമാണെന്ന് എല്ലാവരും സംവദിയ്ക്കുന്നുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ദിവാൻ ബഹദൂർ ഏ. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള അവർകളുടെ ‘ശീലം’ എന്ന ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ ആവിർഭാവം കാലോചിതവും അവസരോചിതവും ആണെന്നുള്ളതിന് തർക്കമില്ല. വിദ്യകൊണ്ടും, ലോകപരി-

ജ്ഞാനംകൊണ്ടും പരിപക്വബുദ്ധിയും, സാഹിത്യവിഷയത്തിൽ നിരന്തരപരിശ്രമിയും, സൌശീല്യത്തിന് ഒരു സജീവ ദൃഷ്ടാന്തവും, വിദ്യാർത്ഥികളുമായി അടുത്തിടപെട്ടിട്ടുള്ള ഒരാളും ആയ ഇദ്ദേഹത്തിൽനിന്നും പുറപ്പെടുന്ന ഉപദേശങ്ങൾ സർവ്വഥാ അനുകരണീയങ്ങളല്ലാതെ വരാൻ തരമില്ലല്ലൊ. വിശേഷിച്ചും, ഈ പുസ്തകം 'സ്മൈൽസ്" എന്ന് പ്രസിദ്ധനായ ആംഗ്ലേയ ഗ്രന്ഥകർത്താവ് എഴുതീട്ടുള്ള "Character" എന്ന ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രീതിയിലും അതിനെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയും എഴുതീട്ടുള്ളതാണെന്ന് കാണുന്നു. ഇതു് പുസ്തകത്തിന്റെ ഗുണത്തെ ദ്വിഗുണീഭവിപ്പിക്കുന്നു എന്നുമാത്രമേ പറവാനുള്ളു. ഇങ്ങിനെയുള്ള പുസ്തകങ്ങൾ മലയാളഭാഷയിൽ വർദ്ധിച്ചുകാണ്മാൻ ഞാൻ ഹൃദയപൂർവ്വം ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

പറവൂർ,
൧൦-൧൦-൯൦. } ആർ. ഈശ്വരപിള്ള.

മുഖവുര.

ബാലന്മാരിൽ, സ്വഭാവമുദ്രയായ ശീലം എന്നതു്, ചെറുപ്പത്തിലേ അങ്കുരിപ്പിക്കേണ്ടതു്, ഭാവിജനസമുദായ പരിഷ്കരണത്തിന്റെ ഒരു സാരാംശമാകുന്നു. അതിലേയ്ക്കായ് പൂർവ്വപശ്ചിമ രാജ്യങ്ങളിലുള്ള പുരാതനാധുനികങ്ങളായ പ്രമാണങ്ങളും മഹദ്വൃത്തങ്ങളും മറ്റും ശേഖരിച്ച്, "സ്മയിൽ സ്ക്യാരക്ടർ" എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രീതി അനുസരിച്ച് സംഗ്രഹമായി ഈ പ്രബന്ധം രചിച്ചിട്ടുള്ളതാകുന്നു. വായനക്കാൎക്ക് അപരിചിതന്മാരായിവരാവുന്ന ആളുകളുടെ ചുരുക്കമായ വിവരണങ്ങൾ യഥാക്രമം ചുവട്ടിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

൧൦൮൦ മകരം
തിരുവനന്തപുരം

ഏ. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള
പ്രബന്ധകർത്താവ്.

ശീലം.

"വ്യക്ത പുരുഷസ്വഭാവത്തിൽ പ്രകാശിക്കുന്ന ധാർമ്മികക്രമമാകുന്നു ശീലം. ശീലമുള്ളവർ തദീയ ജനസമുദായത്തിന്റെ മനസ്സാക്ഷിയാകുന്നു." (൧) എമർസൺ.

"ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്കു ആധാരമാകുന്നതു അതിലെ മുതലെടുപ്പും, ദുർഗ്ഗബലങ്ങളും, സൗധാലയങ്ങളും അല്ല; എന്നാൽ, അതിലുള്ള പരിഷ്കൃത പൌരന്മാരും, ജ്ഞാനശീലവിദ്യാഭ്യാസസമ്പന്നന്മാരും തന്നെയാകുന്നു. ഇവരിൽ തന്നെയാണ് അതിന്റെ സൂക്ഷ്മമായ സ്വാസ്ഥ്യവും, പ്രധാനമായ ബലവും, യഥാർത്ഥമായ ശക്തിയും പ്രകാശിക്കുന്നതു." (൨) മാർട്ടിൻലൂതർ.

---

(൧) അമേരിക്കയിലെ ഒരു കവിയും, പ്രബന്ധകർത്താവും, തത്വദർശിയും; ആംഗ്ലേയ ധർമ്മശാസ്ത്രജ്ഞനായ കാർലൈലിന്റെ സഹജീവിയും സമഭാവനും സുഹൃത്തും. വാഴ്ച ക്രിസ്തുശതാബ്ദം ൧൯-ന്റെ അന്ത്യഭാഗപര്യന്തം.

(൨) ജർമ്മനിയിൽ പുത്തൻ കൂറുമതം ഉദ്ദീപിപ്പിച്ച അതിധീരനായ ഒരു ക്രിസ്ത്യൻ ശ്രമണൻ. ജർമ്മൻ ചക്രവർത്തി ചാറത്സ് പഞ്ചമന്റെ കാലത്തു റോമിലെ പോപ്പിന്റെ ബഹിഷ്കാരകല്പനയെ വിട്ടൻബർഗ്ഗ് നഗരത്തിൽ പരസ്യമായി ചുട്ടെരിച്ച നാൾ മുതൽ ടി മതം ജർമ്മനിയിൽ വ്യാപിച്ച് പോപ്പിന്റെ മേലാധിപത്യം നശിച്ചു. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൬-ന്റെ മദ്ധ്യം വരെ.

“കീൎത്തിപ്രാണനായ് സ്വകീയം ഗുണമപരഗുണ-
ഖ്യാപനേ, താഴ്ന്നൊടുങ്ങി,
സ്വാൎത്ഥം പോററുന്നതോടേ വിപുല ഹിതകരോ-
ദ്യോഗിയായിപ്പരാൎത്ഥ
മൂൎഛിച്ചാക്ഷേപമോതും കടുരവ ഖലരെ-
ക്ഷാന്തിയാൽ താൻപഴിച്ചു-
ത്ത്യാശ്ചൎയ്യം വാഴുവോനാം ഗുണിജനമതനാ-
മാൎക്കവൻ പൂജ്യനാകാ?”

ഭൎത്തൃഹരി നീതിശതകം ശ്ലോകം ൬൦.

“സത്യം ചൊല്ലുക സാധുവൃത്തിചരണം-
പാപേ നിരാസക്തതാ,
വിദ്വത്സേവ വിതൃഷ്ണനാക മദജിത്തായ്-
ക്ഷാന്തി സംസേവനം
ആൎത്ത പ്രാൎത്ഥ പൂജ്യപൂജ, നിജ സദ്-
ഭാവോക്തി വിച്ഛാദനം
കീൎത്തി ത്രാണമരാതി നേൎക്കു മതളി—
കൃത്യാളി സല്ലക്ഷണം.”

ടി. ശ്ലോകം ൭൭.

“തനുമനവചനങ്ങൾ പുണ്യ പൂൎണ്ണങ്ങളാക്കി-
ത്രിഭുവനമുദമാൎച്ചിച്ചാത്ത കൃത്യങ്ങളാലേ
ലഘുക പരഗുണത്തെ ഭൂരിയായെണ്ണി നിത്യം
വികസിതമകമാളും സൽഗുണർ ദുൎല്ലഭന്മാർ.”

ടി. ശ്ലോകം ൭൯

ഈ പ്രബന്ധത്തിന്റെ വിഷയമായ “ശീലം” എന്നതു് സദ്വൃത്തി, അല്ലെങ്കിൽ, സന്മാൎഗ്ഗമാകുന്നു. സല്ലക്ഷണമായി ഭൎത്തൃഹരിയുടെ ൭൭-ാം ശ്ലോകത്തിൽ പറയുന്ന പന്ത്രണ്ടു് അംഗങ്ങളും ശീലത്തിന്റെ സാരാംശങ്ങൾതന്നെ എങ്കിലും,

അതിന് അന്യാംഗമില്ലെന്ന് ഊഹിച്ചുകൂട. അങ്ങനെ ഊഹിക്കുന്നതായാൽ ലോകോപകാരാർത്ഥം അനേകമഹാത്മാക്കൾ ചെയ്യുന്ന വിശിഷ്ടകൃത്യങ്ങൾ ശീലത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നവയല്ലെന്നു വരും. പൂനാ ദേശത്ത് ഗോഖലെ അവർകളാൽ സ്വജനസേവനത്തിനായി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു നടത്തിവരുന്ന "സേവാസദനം" എന്ന സ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രവൃത്തികളും, തെക്കേ ആഫ്രിക്കയിൽ ഗന്ധി അവർകൾ ഇന്ത്യാസമുദായ ഗുണത്തിനായി ചെയ്തു കൊണ്ടിരിക്കുന്നതും, ഇപ്പോൾ ഫലോന്മുഖമായി തീർന്നിരിക്കുന്നതുമായ പ്രയത്നങ്ങളും, ആ സമുദായത്തിന്റെ വൈദികാത്മീയാഭിവൃദ്ധിക്കായി ആനിബെസന്റ് അമ്മ ചെയ്തുവരുന്ന അസാമാന്യ ശ്രമങ്ങളും, പൊതുവിൽ ലോകോപകാരാർത്ഥം രക്ഷണസൈന്യക്കാർ ചെയ്യുന്ന യത്നങ്ങളും ശീലഗുണത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നവയല്ലെന്നു വരും. സത്തുക്കളുടെ വൃത്തികളിൽ അഗ്രേസരങ്ങളായി ഗണിക്കപ്പെടേണ്ടവയും, ൩-ാം വിധം കർത്തവ്യലക്ഷണമുള്ളവയും ആയ പരോപകാര കൃത്യങ്ങൾ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ മുഖ്യോദ്ദേശ്യങ്ങളായിരിക്കേണ്ടതാകയാലും, കേവലം കർമ്മത്വലക്ഷണം വഹിക്കുന്ന മേൽ പറഞ്ഞ പന്ത്രണ്ട് വൃത്തികളിൽ ഇവ ചേരുന്നതല്ലാത്തതിനാലും ഭർത്തൃഹരിയുടെ ൯൭-ാംശ്ലോകം ശീലം എന്നതിന്റെ പൂർണ്ണവിവരണമായി ഗണിച്ചുകൂട. സ്വാർത്ഥം പുലർത്തുന്നതിനോടുകൂടി പരാർത്ഥത്തിനായി വിപുലഹിത കരോദ്യോഗ പ്രവർത്തകൻ സർവ്വപൂജ്യനാകുമെന്ന് ൬൦-ാം ശ്ലോകത്തിലും, തനുമനവചനങ്ങൾ പുണ്യ പൂർണ്ണങ്ങളാക്കി സ്വകൃത്യങ്ങളാൽ ഭുവനസന്തുഷ്ടി വരുത്തുന്നവൻ ശ്രേഷ്ഠസൽഗുണനാണെന്ന് ൯൮-ാംശ്ലോകത്തിലും ഭർത്തൃഹരിതന്നെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ഇതു സ്പഷ്ടമാകുന്നതാണ്. അതിനാൽ, ൯൭-ാംശ്ലോകത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഗുണങ്ങ

ളോട്ട് പരോപകരിപ്പുതയും കൂടി ശീലം എന്ന വിഷയത്തിൽ അടങ്ങുന്നതും, എമർസൻെറയും ലൂതറിൻെറയും വാക്യങ്ങളും വ്യാഖ്യാനങ്ങളും അതിന് ആധാരമായിരിയ്ക്കുന്നതും ആകുന്നു. സൂക്ഷ്മാന്വേഷണത്തോടും, ഉന്നതവൃത്തിയോടും കൂടി വർത്തിച്ച് ജീവിതത്തിൻെറ ഉത്തമഫലങ്ങളെ അന്യന്മാരുമായി പങ്കിട്ടനുഭവിയ്ക്കുന്ന മഹാത്മാക്കളാകുന്നു നമ്മുടെ ജനസമുദായത്തിൻെറ വർദ്ധനയ്ക്കായി വേണ്ടിയിരിയ്ക്കുന്നത്. അതിലേയ്ക്കായി മേൽപറഞ്ഞ ലക്ഷണങ്ങളോടു കൂടിയ ശീലത്തെ ചമയ്ക്കുന്നതാകുന്നു വിദ്യാഭ്യാസത്തിൻെറ മുഖ്യ ഉദ്ദേശം. ഇങ്ങനെയുള്ള ശീലത്തിൻെറ അംഗങ്ങളെ ഉദാഹരണങ്ങളോടു കൂടി ഈ പ്രബന്ധത്തിൽ വിവരിയ്ക്കാൻ തുടങ്ങുന്നു.

ശീലത്തിൻെറ ഉപാംഗങ്ങളായി മററു ചില കാര്യങ്ങളും ഉണ്ടെങ്കിലും താഴെ പറയുന്ന ഏഴു മുഖ്യാംഗങ്ങളെ മാത്രം ഭാഗശഃ ഈ പ്രബന്ധത്തിൽ വിവരിയ്ക്കുന്നു.

൧. ശീലബലം.
൨. ഗൃഹ്യാഭ്യാസനം.
൩. സംസർഗ്ഗവും, അനുകരണവും.
൪. പ്രവൃത്തി.
൫. ധൈര്യം.
൬. ആത്മദമനം.
൭. കൃത്യധർമ്മവും സത്യവും.

൧. ശീലബലം.

ലോകത്തിൽ, ശീലമെന്നത് വളരെ ബലമേറിയ ഒരു ശക്തിയാകുന്നു. അതിൻെറ ഉന്നതാവസ്ഥയിൽ അത് മനുഷ്യത്വത്തിൻെറ ഉത്തമലക്ഷണത്തെ കാണിയ്ക്കുന്നു. ഉദ്യമം, സത്യം, മഹാശയത്വം, ഋജുത്വം എന്നീ ഗുണങ്ങളുള്ളവരെ ലോകർ സ്വഭാവേന ബഹുമാനിയ്ക്കുന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ളവരെ വിശ്വസിച്ച് കണ്ടു പഠിയ്ക്കുന്നത് സ്വഭാ-

ധാരണവുമാണ്. ലോകത്തിലുള്ള നല്ല കാൎയ്യങ്ങൾക്കെല്ലാം അവർ ആധാരവും, അവർ ഇല്ലാഞ്ഞാൽ ലോകനിവാസം സ്പൃഹണീയമല്ലാത്തതും ആകുന്നു. ഒരു മഹാമേധാവി വിസ്മയനീയനാകാം; എന്നാൽ, പൂജ്യനാകുന്നതു്, ശീലവാൻ തന്നേ ആകുന്നു. മേധാവി തലച്ചോറിന്റെ ശക്തിയേയും, ശീലവാൻ ഹൃദയത്തിന്റെ ശക്തിയേയും പ്രദൎശിപ്പിക്കുന്നു. കാലക്രമേണ, ജീവിതത്തിൽ ശക്തികൂടുന്നതു് ഹൃദയത്തിനുതന്നേയാണ്. ഒരു മേധാവി ജനസമുദായത്തിന്റെ ബുദ്ധിയും, ഒരു ശീലവാൻ അതിന്റെ മനഃസാക്ഷിയും ആകുന്നു. ജനങ്ങൾ മഹാബുദ്ധിമാനെ കണ്ടു് ആശ്ചൎയ്യപ്പെട്ടും എങ്കിലും, അവർ അനുസരിക്കുന്നതു് ശീലവാനെ തന്നേയാകുന്നു. മഹാമേധാവിത്വം അപൂൎവ്വവും, സൎവ്വസാധ്യമല്ലാത്തതും ആണ്. എന്നാൽ, ശീലത്തിന്റെ പൂൎണ്ണസിദ്ധിയായ സ്വകൃത്യാനുഷ്ഠാനം സൎവ്വസാധ്യവും, അതില്ലാത്ത മേധാവിത്വം തീരെ വിലമതിക്കപ്പെടാത്തതും ആയിരിക്കും.

ശീലോന്നതി, ധനത്തിനെ ആശ്രയിക്കുന്നതല്ല; പക്ഷെ, ധനം പലപ്പോഴും അതിനു് വിരോധിയായും വരാം. ഉൽകൃഷ്ട ശീലം നിൎദ്ധനരിലും കാണാമെന്നുള്ളതിനു് ലൂതർ തന്നേ ദൃഷ്ടാന്തമായിരിക്കുന്നു. തന്റെ ശീല ദാൎഢ്യത്താൽ, യൂറോപ്പിൽ മത പരിഷ്കരണ കേസരിയായി, സ്വരാജ്യ സ്വഭാവത്തിന്റെ നേതാവായി വിലസുന്ന ഇദ്ദേഹം കടച്ചിൽപ്പണിയും മററും കൊണ്ടു് അരിഷ്ടിച്ചു് ഉപജീവനം കഴിച്ചു വന്നിരുന്നു. ജൎമ്മനിയിലെ രാജാക്കന്മാർപോലും ഇദ്ദേഹത്തോളം പൂജ്യന്മാരായി തീൎന്നില്ല. (൧)എപിക്ടീറ്റസ്സിന്റെ ദൎശനം സ്വല്പം ഗ്രഹിക്കുന്നതിനു ചൈന

(൧) ഒരു യവന തത്വജ്ഞാനി; ഇദ്ദേഹം നീറോ ചക്രവ-

ഒരു മഹാൻ ആദ്ദേഹത്തിന്റെ തത്വങ്ങളെ അനുഷ്ഠിച്ചാൽ താൻ ഇരപ്പാളി ആയിപ്പോകുമെന്നു് പറഞ്ഞു് ആക്ഷേപിച്ചതിനു്, "നിങ്ങൾക്കു് വെള്ളിപ്പാത്രങ്ങൾക്കു മററും അപേക്ഷയുണ്ടു്. ചക്രവൎത്തിയുടെ സേവയും നിങ്ങൾക്കു് ആവശ്യമുണ്ടു്. എനിക്കു് ഈ രണ്ടും ഇല്ലാത്തതിനാൽ ഞാൻ നിങ്ങളേക്കാൾ ധനികൻ തന്നെ. നിങ്ങളുടെ പാത്രങ്ങൾ രജത മയങ്ങളാണെങ്കിലും യുക്തികളും പ്രമാണങ്ങളും കാംക്ഷകളും എല്ലാം മൺ മയങ്ങളായിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾക്കു് വളരെ കൈകൾ ഉണ്ടെങ്കിലും അവയൊന്നും മതിയാകാതെ നിങ്ങൾ അതൃപ്തനായിരിക്കുന്നു. എനിക്കുള്ളതെല്ലാം 'ഞാൻ വലുതായി മതിച്ചു് തൃപ്തനായിരിക്കുന്നു." എന്നിങ്ങനെ എപിക്റ്ററീസ്സ് ഉത്തരം പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതും ശീല സമ്പന്നന്റെ ലക്ഷണം കാണിക്കുന്നു. ഉൽകൃഷ്ട പുരുഷത്വത്തിന്റെ ആധാരമായ സത്യവും, വിവേകത്തോടു ചേൎന്ന അടക്കവും, ക്ഷമയും, അദ്ധ്വാനവും കൊണ്ടു് അതി ബുദ്ധിയാൽ ലഭിക്കാവുന്നതിനേക്കാൾ അധികം ജീവിത ക്ഷേമം സിദ്ധിക്കുന്നതാണു്. മനുഷ്യൻ സത്യത്തിൽ അവസ്ഥാകൎത്താവാണു്; അവസ്ഥാകൃതനല്ല. അതിനാൽ, നിത്യം ജാഗരൂകനായിരുന്നു്

ത്തിയുടെ സേവകന്റെ ഒരു അടിമയായ മോണ്ടിയായിരുന്നു; ഇദ്ദേഹം "സ്റ്റോയിക്ക്" എന്ന ദൎശനം (മനുഷ്യൻ സുഖദുഃഖങ്ങളിൽ നിശ്ചല മനസ്കനായി പ്രാകൃത വൃത്തിയെ തൃപ്തനായനുഷ്ഠിക്കണം എന്ന മതാനുസരണത്തോടു കൂടി സീനോവിനാൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട ദൎശനം) ആചരിച്ചിരുന്നു. മനുഷ്യന്റെ സാരാംശം ഇച്ഛയാണെന്നും, അതു് സ്വതന്ത്രമാണെന്നും അതിനെ നയിക്കുന്ന മനഃസാക്ഷി ഈശ്വരാംശമാണെന്നും ആയിരുന്നു ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ മതം. വാഴ്ച ക്രി. ശ ൧-ന്റെ മദ്ധ്യകാലം.

വിസ്തുലോ ഹൃദയത്തോട്ട കൂടി ഊൎജ്ജിതമായി ആത്മമരണം ശീലിച്ചാൽ, അനേകം വിഘ്നങ്ങളും പ്രേരണകളും തട്ട-ക്കേണ്ടി വന്നാലും അഭ്യാസത്താൽ മേൽ പറഞ്ഞ ഗുണ-ങ്ങൾ സിദ്ധിയ്ക്കാവുന്നതാണ്. വിക്ടോറിയാ മഹാരാ-ജ്ഞിയുടെ വല്ലഭനായിരുന്ന (൪) പ്രിൻസ് ആൽബൎട്ട് ഒരു വിദ്യാശാലയിലേയ്ക്ക് ഒരു സമ്മാനം നിശ്ചയിച്ചതിൽ അ-ത്ത് കൊടുക്കേണ്ടത് അതി ബുദ്ധിമാനോ, അതി പ്രയത്ന ശീലനോ, അതി സൂക്ഷ്മഗ്രാഹിയോ അല്ലെന്നും, വിശാല മനസ്കതയുടെയും മഹാശയത്വത്തിന്റെയും ലക്ഷണങ്ങൾ ഉള്ളവനു തന്നെ ആയിരിയ്ക്കണമെന്നും കല്പിച്ചത് ഈ അഭിപ്രായത്തിന് സാക്ഷിയാകുന്നു. ഈ ലക്ഷണങ്ങളുള്ള-വർ സ്വന്തമായി ശ്രമിയ്ക്കുന്നതായാൽ ഒറ്റനാ വെള്ളത്തി-ന് നില വെള്ളത്തേക്കാൾ തെളിവുണ്ടാകുന്നതുപോലെ അവൎക്ക് ഉത്തമ പുരുഷത്വം തെളിഞ്ഞു വരുന്നതാണ്. ഇങ്ങനെ യുള്ളവരുടെ കൃത്യങ്ങളും വചനങ്ങളും അ-ന്യന്മാരിൽ വ്യാപിച്ച് ലൂതൎക്ക് എന്ന പോലെ അവൎക്ക് ഒരുവിധം ചിരംജീവിത്വം സിദ്ധിയ്ക്കുന്നു. എന്നാൽ, മേൽ പറഞ്ഞ ഊൎജ്ജിതം മഹാശയത്തോട്ട് ചേൎന്നാവനേ ഈ ഫലം സിദ്ധിയ്ക്കൂ. അതില്ലാത്ത കൃത്യോൎജ്ജിതം, പക്ഷേ ഒരു ദോഷാവതാരമായി അവസാനിയ്ക്കുന്നതാണ്.

എന്നാൽ, ധൎമ്മബുദ്ധിയോട്ട ചേൎന്ന ഊൎജ്ജിതം വ-

(൪) കലാവിദഗ്ദ്ധൻ; വിശിഷ്ട ശീലൻ; ഗൃഹ്യാഭ്യസനത്തിൽ സമൎത്ഥൻ; എഡ്വേർഡ് ചക്രവൎത്തിയുടെ പിതാവും അദ്ധ്യാപകനും; ൧൮൫൧-ലെ മഹാപ്രദൎശനത്തിന്റെ നേതാവ്; ൪൨-ാം വയസ്സിൽ ൧൮൬൧-ാമാണ്ട് പര-ലോക പ്രാപ്തനായി.

ഹിയ്ക്കുന്നവൻ മഹാമനസ്കനായി പ്പരിണമിയ്ക്കും.(൧)ഫാ-ക്സ് എന്ന വാഗീശ്വരൻ ഇതിലേയ്ക്ക് ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമാണ്. ഒരിയ്ക്കൽ അദ്ദേഹം കുറെ പവൻ എണ്ണി തിട്ടപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരിയ്ക്കുന്നതു കണ്ട്, പത്രപ്രകാരം പണം ചെല്ലേണ്ടവനായ ഒരു വ്യാപാരി പണത്തിന് ആവശ്യപ്പെട്ടു. അതിന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞ മറുപടി ഇപ്രകാരം ആയിരുന്നു:—"നിങ്ങളുടെ കടത്തിന് പ്രമാണമുണ്ടല്ലോ. (൨)ഷെരിഡൻ പിൻ കടക്കാരനാണെങ്കിലും അയാൾക്ക് പ്രമാണമില്ലാത്തതിനാൽ ഈ പണം അയാൾക്കു തന്നെ കൊടുക്കണം." അപ്പോൾ വ്യാപാരി തന്റെ പത്രത്തെ കീറിക്കളകയാൽ, "ഇപ്പോൾ നിങ്ങളും പ്രമാണമില്ലാത്തവനായതോടു കൂടി മുൻ കടക്കാരനായതുകൊണ്ട്, ഈ പണം മര്യാദയ്ക്ക് നിങ്ങൾക്കു തന്നെ തരേണ്ടതായിരിക്കുന്നു" എന്നു പറഞ്ഞു ആ കടക്കാരനു തന്നെ പണം കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

സുശീലന്, മേൽ പ്രസ്താവിച്ച ഉൽക്കർഷത്തോടു കൂടി ബലമായ മനഃസാക്ഷിയും, ഭർത്തൃഹരിയുടെ ൮൦ ശ്ലോ-

(൧) ഇംഗ്ലണ്ടിൽ പലപ്പോഴും മന്ത്രിസഭയിൽ ഒരു അംഗമായിരുന്ന മഹാമനസ്കനും ദീർഘദർശിയും ആയ ഒരു വാഗീശ്വരൻ; അടിമ വ്യാപാരം നിറുത്തൽ ചെയ്യുന്നതിനും മററനേകം ലോകോപകാര കൃത്യങ്ങൾക്കും ഉദ്യുക്തൻ; ഗവർണ്ണർ ജനറലായിരുന്ന വാറൻ ഹേസ്റ്റിങ്സിന്റെ അപരാധാരോപകന്മാരിൽ ഒരുവൻ. വാഴ്ച ക്രി. ശ ൧൮൦൬-ന്റെ അന്ത്യം.

(൨)ആംഗ്ലേയനാടകകർത്താവും വാഗീശ്വരനും; ഫാക്സിന്റെ സഹജീവി; ഹേസ്റ്റിങ്സിന്റെ അപരാധാരോപകന്മാരിൽ ഒരാൾ.

കത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള "പൂജ്യപൂജ"യും ഉണ്ടായിരിക്കും. അല്പം പറഞ്ഞ ലക്ഷണത്തോടു കൂടിയാണ് (൧) ക്രാംവെൽ ഒരു മടയോഗം തിരിഞ്ഞെടുത്തു് മഹാവിപ്ലവങ്ങളെ ജയിച്ചു് രാജ്യാധികാരം കൈ ഏററതു്. രണ്ടാമതു പറഞ്ഞ ലക്ഷണമുള്ളവൻ പൂർവന്മാരും സഹജീവികളും ആയ മഹത്തുക്കളെ യഥായോഗ്യം സ്മരിക്കയും ബഹുമാനിക്കയും ചെയ്യും. ഈ ഗുണമില്ലാത്തവർ ഈശ്വര മാഹാത്മ്യവിശ്വാസം ഇല്ലാത്തവരായ് പരിണമിക്കും. പൂജിത പൂജയിൽ നിന്നാകുന്നു മനുഷ്യർക്ക് തങ്ങളിലും ഈശ്വരനോടും ബന്ധമുണ്ടാകുന്നതു്. അതുതന്നെ ആകുന്നു പരമാർത്ഥത്തിൽ മതവിശ്വാസമെന്നു പറയുന്നതു്.

"ഉത്തേജിതനും, അഭിവീര്യനും തന്നത്താനെ പാതയുണ്ടാക്കിക്കൊള്ളും" എന്നൊരു ചൊല്ലുണ്ടു്. അതുപോലെ

---

(൧) ഇംഗ്ലണ്ടിൽ, ചാൾസ് പ്രഥമന്റെ കാലത്തുണ്ടായ ലഹളകളിൽ, ജനങ്ങൾ രാജാവിനെ മറുത്തതിൽ ജനസമുദായ സൈന്യം നിർമ്മിച്ചു്, അനേകം യുദ്ധങ്ങളിൽ രാജകക്ഷിയെ തോല്പിച്ചു്, ജനദ്രോഹിയായ രാജാവിൽ മരണശിക്ഷ നടത്തി, "ജനയോഗരക്ഷകൻ" എന്ന സ്ഥാനം വഹിച്ചു്, അത്യുജ്ജ്വലിതമായി നാലു വർഷം രാജ്യഭാരം നടത്തിയ ഒരു അസാമാന്യധീര പുരുഷൻ. ഇദ്ദേഹം മഹാശയനും, മഹാമനസ്കനും, ഭക്തനും ആയിരുന്നു. യൂറോപ്പിൽ ആധുനികന്മാരുടെ ഇടയിൽ ഏകദേശം നെപ്പോളിയനോടു് സദൃശനായി ഗണിക്കാൻ തക്ക ഉത്കർഷിതവും ശക്തിയും ഇദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. അസാദ്ധ്യമായി യാതൊന്നും ഇല്ലെന്നായിരുന്നു രണ്ടുപേരുടേയും അഭിപ്രായം. ([illegible]) വാഴ്ച. ക്രി. ശ. ൧൭-ന്റെ പൂർവാർദ്ധം.

ഉൽക്ഷിതൻ ഇറങ്ങുന്ന വഴിയെ ചെറ്റുകളും ഇടറിട്ട് അവരുടെ വിശിഷ്ടപൌരുഷം ജനവ്യാപകമായിത്തീരും. ഇതിലേയ്ക്ക് ഉദാഹരണങ്ങളായി, ലൂതറിനേയും, ക്രാംവെല്ലിനേയും കൂടാതെ, (വ്യ)വാഷിങ്ടനേയും, (ൻ)വെല്ലിങ്ടനേയും പറയാവുന്നതാണ്.

(വ്യ.) വടക്കെ അമേരിക്കയിലെ ഐക്യസംസ്ഥാനം (യുണൈറ്റഡ് സ്റ്റേറ്റ്സ്) ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ ഒരു അംഗമായിരുന്നകാലം, ൧൭൭൬-ൽ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് യുദ്ധം ആരംഭിച്ചതുമുതൽ ൨൦ വർഷത്തിനിടയിൽ സേനാനായകനായും, മൂന്നു പ്രാവശ്യം രാജ്യയോഗനായകനായും(പ്രസിഡണ്ട്) സ്വജനസമുദായത്തെ സർവ്വസമ്മതപൂർവ്വം നയിച്ചു ഒരു വിശിഷ്ടധീരപുരുഷൻ; ഇക്കാലത്തു് തന്റെ ജോലികൾക്ക് യാതൊരു പ്രതിഫലവും വാങ്ങാതെ, രാജസ്ഥാനം പ്രദാനം ചെയ്യപ്പെട്ടതുപോലും സ്വീകരിക്കാതെ, ഈ മഹാത്മാവ് കൃഷിവൃത്തിയാൽ ജീവിതം കഴിച്ചു. വാഴ്ച, ക്രി. ശ. ൧൮-ന്റെ അന്ത്യം.

(ൻ.) ഇംഗ്ലണ്ടിലെ അതിപ്രസിദ്ധനായ സേനാനായകൻ; ൨൮-ാംവയസ്സിൽ (൧൭൯൭-ൽ) ഇന്ത്യയിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥനായി (പട്ടാളത്തിൽ)വന്നു; ൧൭൯൯-ൽ ടിപ്പുവിനെ അടക്കാനുണ്ടായ ശ്രീരംഗ പട്ടണത്തിന്റെ രോധത്തിൽ ഉപസേനാധിപനായി. ൧൮൦൩-ൽ മറാട്ട്യന്മാരെ അസ്സെയിൽ വച്ചു തോല്പിച്ചു; ൧൮൦൮-ൽ സ്പെയിനിൽ, നെപ്പോളിയന്റെ പടയുടെ ആക്രമണം തടുത്തു; ൧൮൧൫-ൽ വാട്ടർലൂ യുദ്ധത്തിൽ നെപ്പോളിയനെ തോല്പിച്ച് അയാളുടെ അധഃപതനം വരുത്തി; പിന്നീട്, ഇംഗ്ലണ്ടിൽ മന്ത്രിസ്ഥാനവും വഹിച്ചു. ഇദ്ദേഹം വിശിഷ്ടവിധാനകനായ ധീരപുരുഷനും, അതുല്യകൃത്യനിഷ്ഠനായ ഒരു മഹാത്മാവും ആയിരുന്നു. ൧൮൫൨-ൽ മരിച്ചു.

ചിലപ്പോൾ വിശിഷ്ടപുരുഷന്മാരാൽ മന്ത്രശക്തിയാലെന്നപോലെ അന്യർ ആകർഷിക്കപ്പെടുന്നു. "എന്റെ പാദസ്പർശമാത്രത്താൽ ഇററലിയിൽ സൈന്യം വന്നു കൂടുന്നതാണെ"ന്നു് (൧൦) പാമ്പി പറഞ്ഞു. (൧൧)പീററർ സന്യാസിയുടെ ശബ്ദമാത്രത്താൽ യൂറോപ്പു് ഇളകി ഏഷ്യയുടെ നേൎക്കു് പ്രേരിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. (൧൨) കാലീഫു് ഓമറിന്റെ സവാരിക്കമ്പു്, അന്യന്മാരുടെ വാളുകളെക്കാൾ, ദുഷ്ടാക്കൾക്കു് ഭീതിജനകമായിരുന്നു.

---

(൧൦) പുരാതന റോമിലെ ഒരു വരിഷ്ഠ സേനാനായകൻ; ആഫ്രിക്കാ, ഏഷ്യ, സ്പെയിൻ ഈ ദേശങ്ങളിൽ അനേകം യുദ്ധങ്ങളിൽ ജയിച്ചു്, ആ ദിക്കുകളെ അടക്കി ഭരിച്ചു. വളരെ ജനസ്നേഹവും സമ്പാദിച്ചു. ഇദ്ദേഹം ജൂലിയസ്സ് സീസരിന്റെ മകളുടെ ഭൎത്താവായിരുന്നു. ആ സ്ത്രീ മരിച്ചതോടുകൂടി സീസറുമായു് പിണങ്ങി; രണ്ടുപേരും തമ്മിലുണ്ടായ യുദ്ധത്തിൽ തോററു് ഒളിച്ചോടി; ഈജിപ്തിൽ വച്ചു മരിച്ചു. വാഴ്ച ക്രിസ്തുവിനു മുൻപു് ൧-ാംശതാബ്ദം.

(൧൧) ഒരു പരന്ത്രീസ് യോദ്ധാവു്; പാലസ്ററയിനിൽ (ക്രിസ്തുവിന്റെ ജന്മഭൂമി) തീൎത്ഥയാത്ര പോയപ്പോൾ സ്വമതസ്ഥരായ ഭക്തികൾ കഷ്ടപ്പെടുത്തിയതുകണ്ടു് സന്യാസം സ്വീകരിച്ചു് യൂറോപ്പിൽ പലസ്ഥലങ്ങളിലും സഞ്ചരിച്ചു് ജനങ്ങളെയും രാജാക്കന്മാരെയും തീക്ഷ്ണവചനങ്ങളാൽ ഇളക്കി കുരിശുരക്ഷയ്ക്കുണ്ടായ ദീൎഘയുദ്ധങ്ങൾക്കു് കാരണഭൂതനായി. വാഴ്ച. ക്രി. ശ. ൧൧-ന്റെ ആരംഭം.

(൧൨)ഇദ്ദേഹം മഹമ്മതിന്റെ പ്രതിനിധിസ്ഥാനം (കാലിപ്പ്) മദീനയിൽ പത്തു വൎഷകാലം വഹിച്ചു്, അനേകം രാജ്യങ്ങളെ കീഴടക്കി; ബലവാനും നീതിമാനും ആയിരുന്നു. വാഴ്ച. ക്രി. ശ. ൭-ന്റെ മദ്ധ്യം.

മഹാശയകൃത്യസമ്പന്നന്മാരായ ശീലവാന്മാർ ചിരംജീവികളായി വരാമെന്ന് മുൻപു പറഞ്ഞുവല്ലൊ. ഒരു മഹാശയന്റെ ശ്രേഷ്ഠചിന്ത ആദ്യം ഏകാന്തമായിരുന്നാലും, ചിരകാലം അത് ലോകരുടെ ബുദ്ധിയിൽ കിടന്നുകൊണ്ടിട്ട്, അവസാനത്തിൽ അവക്ക് നിത്യാനുഷ്ഠാനത്തിന് ഒരു ധർമ്മമായ് പരിണമിക്കുന്നു. (൧൩)മോസസ്സ്, (൧൪)സാക്രട്ടീസ്,

(൧൩) ഈജിപ്തിലെ രാജാവായ ഫറോവിനാൽ എടുത്തു വളർത്തപ്പെട്ട ഒരു യൂദയുവാവ്; സൈനായി മലയുടെ അടിവാരത്തിൽ സ്വജന വിമോചനത്തിന് ദൈവാജ്ഞ സിദ്ധിക്കയാൽ ഫറോവിനോട് അനുവാദത്തിന് അപേക്ഷിച്ചു. ഫറോ അനുവദിക്കാത്തതിനാൽ, ഈജിപ്തിൽ ദിവ്യസഹായത്താൽ വ്യാധി ജനിപ്പിച്ച് അനുവാദം വാങ്ങിച്ചു. ചെങ്കടൽ കടക്കാൻ ചെന്ന ജനസംഘത്തെ, ഫറോ തടഞ്ഞതാൽ ദിവ്യസഹായം കൊണ്ട് ഫറോവിനെ തോല്പിച്ചു. യൂദകളാൽ ജനസമ്മതനായി. പിന്നീട് നാല്പത് ദിവസം പ്രത്യക്ഷ സംഭാഷണത്തിൽ ദൈവത്താൽ പ്രേരിതനായി യൂദ ധർമ്മ ഗ്രന്ഥത്തിലെ നിബന്ധനകൾ നിർമ്മിച്ചതായി പറയപ്പെടുന്നു.

(൧൪) പ്രസിദ്ധതമ യവന ധർമ്മവിദ്യാ വിശാരദൻ; പ്ലേറ്റോവിന്റെ ഗുരു; മഹാമേധാവി; മഹാമനസ്കൻ; ജനസ്നേഹി; ദേവ ബഹുലതാനിഷേധകനായ ഈശ്വര ഭക്തൻ; ഒരു ധർമ്മദേവത തന്റെ സഹചാരി എന്ന വിശ്വാസത്തോടും, താൻ ദൈവപ്രേരിതനെന്ന ബോധത്തോടും കൂടി "ജ്ഞാനം തന്നെ ധർമ്മം" എന്ന മതം പരത്തി; അതിനാൽ, അപരിഷ്കൃതരായ സ്വജനങ്ങളുടെ ദ്വേഷം സമ്പാദിച്ചു, ഉൽകൃഷ്ട ബുദ്ധിമാനെന്ന സമ്മതിക്കപ്പെട്ട ഈ "ലോകസാമാന്യ പൌരനി"ൽ രാജദ്രോഹക്കുററം ചുമത്തി,

(൧൩) പ്ലേറ്റോ, ലൂതർ ഇവരെല്ലാം ഇതിലേയ്ക്കു് ഉദാഹരണങ്ങളാണ്.

ജനചരിത്രം എന്നു പറയുന്നതു് സത്യത്തിൽ അതിന്റെ ആധാരഭൂതന്മാരായ മഹാത്മാക്കളുടെ കഥ തന്നെ ആകുന്നു. ആചാരം, മതമെന്നീ സ്വരൂപത്തിൽ ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ദീർഘകാലം നിലനിന്നു വരുന്നതു്, യഥാർത്ഥത്തിൽ ഓരോ മഹാത്മാവിന്റെ നിഴൽ നീണ്ടുനീണ്ടു വരുന്നതത്രേ.

മരണശിക്ഷ വിധിച്ചു. സാദ്ധ്യമായ ശിക്ഷാപരിഹാരത്തിനു് അപേക്ഷിക്കാതെ, മരണം ഗുണകരമായ ബന്ധമോചനം ആണെന്നു് വിശ്വാസത്തോടെ ആത്മാവിന്റെ നിത്യതയെപ്പറ്റി ദീർഘപ്രസംഗം ചെയ്തിട്ടു് അദ്ദേഹം വിഷം കുടിച്ചു് മരണശിക്ഷ അനുഭവിച്ചു. വാഴ്ച ക്രി. മു. ൫-ാം ശതാബ്ദത്തിന്റെ അന്ത്യം.

(൧൪) സാക്രട്ടീസിന്റെ പ്രധാനശിഷ്യൻ; സാക്രട്ടീസ്മത പ്രചാരകൻ; വിജ്ഞാനമാത്ര മതത്തിന്റെ പ്രാരംഭകൻ; നശ്വര വസ്തുക്കളുടെ സത്തുക്കളായി, അനശ്വരങ്ങളായി (ഗ്രഹണാകൃതികൾ എന്നു പറയപ്പെട്ട) ചില രൂപങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നു വാദിച്ചു് ഗ്രഹണാകൃതി (ഐഡിയസ്) വാദം സ്ഥാപിച്ചു. "സങ്കല്പിത രാജ്യയോഗം" (റിപ്പബ്ലിക്ക്) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ജനസമുദായത്തിന്റെ നീതി എന്നു സാധിച്ചു്, രാജ്യാംഗങ്ങളെ വിഭജനം ചെയ്തു. സത്യസ്ഥാപനത്തിനും, ജനസമുദായാഭിവൃദ്ധിയ്ക്കും ആയി അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചു പ്രസിദ്ധ തത്വാലോചനതല്പരനായി. വാഴ്ച ക്രി. മു. ൫-ാം ശതവർഷത്തിന്റെ ഒടുക്കം.

ബുദ്ധൻ, ശങ്കരാചാര്യർ, (൧൬) രാമാനുജൻ, (൧൭) മഹമ്മെഡ്, മോസസ്സ് ഇവർ ഇതിലേയ്ക്ക് നിത്യസാക്ഷികളായിരിക്കുന്നു. സഹജീവി ജനസമുദായാവസ്ഥയാൽ ഇവർ നിബദ്ധന്മാരായിരുന്നു എങ്കിലും, ഇവരുടെ പിൻഗാമികൾ അതിനെക്കാൾ, ഇവർ പതിച്ച മുദ്രകളാൽ നിബദ്ധന്മാരായിത്തീർന്നു. വിദ്യാവിഷയത്തിൽ ഒരു വിധം മുദ്ര പതിച്ചവരിൽ കാളിദാസൻ, (൧൮) ഷേക്ക്സ്പീയർ,

(൧൬) വിശിഷ്ടാദ്വൈതമതസ്ഥാപകൻ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൧.

(൧൭) ഇസ്ലാംമത സ്ഥാപകൻ; ബാല്യത്തിൽ സ്വജനത്തിന്റെ ബഹുദൈവതാമതത്തിൽ അവിശ്വാസം ജനിച്ച്, ഹനീഫ് വർഗ്ഗക്കാരുടെ ഏകദൈവതാ മതത്തിൽ വിശ്വസിച്ചുപോന്നു. മെക്കായിൽ ഹൈറാ പർവ്വതത്തിൽ ഏകാകി പ്രാർത്ഥന ചെയ്യുമ്പോൾ, ദൈവദൂതൻ(ഗബ്രിയൽ) ഒരു ദിവ്യഗ്രന്ഥം കാണിച്ചുതന്നതായും, അന്നുമുതൽ മതാചാര്യത്വബോധം ഉദിച്ചതായും അറിയുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് മെക്കായിൽ ശത്രുക്കളുണ്ടാകയാൽ, ക്രിസ്ത്വാബ്ദം ൬൨൨-ൽ അവിടെനിന്ന് മെദീനായ്ക്ക് ഒളിച്ചോടി. ഇദ്ദേഹം ധർമ്മവ്യവസ്ഥകൾക്കുറാൻ എന്ന നാമധേയത്തോടുകൂടി ഉണ്ടാക്കി. അതുതന്നെ ഇസ്ലാമിന് വേദഗ്രന്ഥമായിത്തീർന്നു. ജൂത, ക്രിസ്തീയമതങ്ങളിൽനിന്ന് പല സാരാംശങ്ങളെയും അദ്ദേഹം സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പിന്നീട്, പത്തു വർഷം ഓരോ യുദ്ധങ്ങൾ ചെയ്ത് അനേകം സാമന്ത രാജ്യങ്ങൾ അടക്കി. ക്രിസ്ത്വാബ്ദം ൬൩൨-ൽ മരിച്ചു.

(൧൮) ഇംഗ്ലണ്ടിലെ വരിഷ്ഠകവി: നാടകകർത്താ. വാഴ്ച ക്രി. ശ ൧൬-ന്റെ ഒടുക്കം.

(൧൯) മിൽട്ടൺ (൨൦) ഗത്തേ ഇവർ പ്രമുഖ്യന്മാരായിരുന്നു.

മുൻപിൽ പ്രസ്താവിച്ച വാഷിങ്ടൺ, ഒരു മഹാമേധാവി അല്ലായിരുന്നു എങ്കിലും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർദ്ദോഷമായ ജീവിതവും, പരിശുദ്ധമായ സ്വഭാവവും, സ്വാതന്ത്ര്യാഗ്രഹമായ മഹാമനസ്കതയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാട്ടുകാൎക്കു് ഒരു് അഴിയാസ്സ്വത്തായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ ഉള്ളവർ ജനസമുദായത്തിന്റെ ജീവശോണിതമാകുന്നു. അവരുടെ വാഴ്ച്ചയാൽ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളായിത്തീൎന്നിട്ടു് അവർ അതിനെ ശുദ്ധീകരിച്ചു് ഉയൎത്തുന്നു. ഭാവിജനസന്തതിയ്ക്കു് അവരുടെ പേരുകൾപോലും ഉജ്ജീവികളായിത്തീരും.

ഒരു ജനസമുദായത്തിനും അതിന്റെ അംഗങ്ങൾക്കെന്നപോലെ, ശീലഗുണത്തിനാൽ മാത്രമേ വൎദ്ധനയുണ്ടാകയുള്ളു. അംഗങ്ങളുടെ ഗുണമനുസരിച്ചിരിക്കും സമുദായത്തിന്റെ നില. അതിനാൽ സത്യം, മഹാമനസ്കത, ആജ്ഞാനുസരണം, ആത്മബഹുമാനം, വൃത്തിശുദ്ധി, രാജഭക്തി, ഉദ്യുതപം എന്നീ ഗുണങ്ങൾ ബഹുക്കളിൽ വ്യാപിച്ചെങ്കിലത്രെ, അവരുടെ ജനസമുദായത്തിന്നു് ഗൌരവവും മാന്യതയും സിദ്ധിക്കൂ. അംഗങ്ങൾക്കു് വൃത്തിദോഷമുണ്ടായാൽ അംഗസംഘാതമായ സമുദായത്തിന്നു് പുരുഷത്വവും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്നു് അവകാശവും എങ്ങനെ ലഭിക്കും.

---

(൧൯) ഇംഗ്ലണ്ടിലെ മഹാകവി; സ്വൎഗ്ഗഭ്രംശം എന്ന ഗാഥികകൃതിയുടെ കൎത്താ. വാഴ്ച്ച ക്രി. ശ. ൧൭-ന്റെ ആദ്യവും മദ്ധ്യവും.

(൨൦) ജൎമ്മനിയിലെ ഒരു മഹാകവി; ഇദ്ദേഹത്തെ ജൎമ്മനിയിലെ ഷേക്സ്പീയർ എന്നു് പറയാറുണ്ടു്. മന്ത്രി ആയിരുന്നു. "ഫാസ്റ്റ്" എന്ന കൃതിയുടെ കൎത്താവു്. വാഴ്ച്ച ക്രി. ശ. ൧൮-ന്റെ അന്ത്യവും ൧൯-ന്റെ ആദ്യവും.

രാജ്യവിസ്താരംകൊണ്ടല്ല ഒരു ജനസമുദായം ശ്രേഷ്ഠമാകുന്നതു്. പുരാതന (*) യാവനരാജ്യവും, ആധുനികറഷ്യാരാജ്യവും, ചീനയും, ജപ്പാനും നോക്കുക.

പൂർവ്വമഹാന്മാരുടെ കഥ ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ സ്വത്താകുന്നു. പുരുഷ ജീവിതംപോലെ ജന ജീവിതവും ഒരു അനുഭവ നിധിയാകുന്നു. ആ നിധിയുടെ സൽപ്രയോഗത്താൽ സമുദായത്തിന് പരിഷ്കാരവും അഭിവൃദ്ധിയും ഉണ്ടാകും. ദുഷ്പ്രയോഗത്താൽ അധഃപതനവും സിദ്ധമാകും. പുരുഷന്മാർക്കെന്നപോലെ ജനസമുദായത്തിനും, ആപത്തുകൾ പരിശോധകങ്ങളും ബലപ്രദങ്ങളും ആകുന്നു. അതിന്റെ ചരിത്രം പരിശോധിച്ചാൽ ശീലവിശിഷ്ടന്മാരുടെ പ്രയത്നങ്ങളും കഷ്ടതകളും വിലസിക്കാണാവുന്നതാണ്.

(*) വിസ്താരം ൧/൧൬ ലക്ഷം ചതുരശ്ര മൈൽ—യാവനരാജ്യം

ടി	൮൬	,,	റഷ്യാ.
ടി	൧൪	,,	ചീന.
ടി	൧ ൧/൨	,,	ജപ്പാൻ.

കലാവിദ്യ, പ്രകൃതിവിദ്യ, തത്വവിദ്യ ഇതുകളിൽ ലോകവിശ്രുതന്മാരായ വിദ്വാന്മാരും, ലോകജിത്തായ അലക്സാണ്ഡറും യാവനന്മാരായിരുന്നു. റഷ്യ ഇപ്പോഴും യൂറോപ്പിൽ കണ്ടതിൽ അപരിഷ്കൃതമായ ഒരു രാജ്യമാണ്. ഇതിനെയും ചീനരാജ്യത്തെയും ജപ്പാൻകാർ യുദ്ധത്തിൽ തോല്പിച്ചിട്ടുള്ളതും ആകുന്നു.

൨. ഗൃഹ്യാഭ്യസനം.

ഏതോ പ്രേമസ്വരൂപം മനുജരുടെ തമോ-
ചേർത്തുയർത്തുന്നു നമ്മെ
മാതാകാരങ്ങളാണിബ്ഭുവി വിവിധ മഹാ-
ത്മാക്കളെപ്പെറ്റതേതോ
ഏതോ സീതാദിയായ്ത്തീർന്നുലകഗുണയുതം-
ഭർത്തൃശുശ്രൂഷണം ചെ-
യ്താ തേജസ്സുജ്വലിച്ചുംതളിതകളിലിവ-
ക്കേകണം നിത്യസൌഖ്യം.

മാധവീനാടകത്തിലെ നാന്ദി.

"ഗൃഹ്യാഭ്യസനം" എന്നതിന് ഇവിടെ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള അൎത്ഥം ഗൃഹസംബന്ധമായി, അതായത്, ഗൃഹണീമാൎക്കായി ഉണ്ടാകാവുന്ന സന്മാൎഗ്ഗപരിശീലനം ആകുന്നു.

"പ്രേമം എന്ന ധൎമ്മദേവത, തന്റെ ദിവ്യമാനുഷ്യഭാവത്തോട് സ്ത്രീസ്വരൂപത്തിൽ ആവിർഭവിച്ച്, മനുഷ്യരെ ഉയൎത്തുന്നു" എന്ന് ഗത്തെ മഹാകവി പറഞ്ഞിട്ടുള്ള (ഫ്ഔസ്റ്റ് എന്ന കൃതിയുടെ അന്ത്യശ്ലോകത്തിൽ) അഭിപ്രായമാകുന്നു പ്രസ്താവനശ്ലോകത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ വരിയിൽ പ്രദൎശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്.

മാതൃസ്നേഹം, മനുഷ്യാനുഗ്രഹണത്തിനായി അവതീൎണ്ണമായിരിക്കുന്ന സൎവ്വനിയന്താവിന്റെ സ്വരൂപം തന്നെയാകുന്നു. ഈ തത്വത്തിന് മേൽ പറഞ്ഞ ഗത്തെ കവിയുടെ വചനം കൂടാതെ, പരന്ത്രീസ്കാരനായ (൧) ഡിമൈസ്റ്റർ

(൧) റഷ്യയിലേയ്ക്ക് അയയ്ക്കപ്പെട്ട പരന്ത്രീസ് രാജ്യദൂതൻ.

എന്ന മഹാത്മാവ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമ്മയെക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന, താഴെപ്പറയുന്ന വചനവും സാക്ഷിയാകുന്നു:—"എന്റെ അലൌകികയായ മാതാവ്, സ്വല്പകാലം മനുഷ്യരൂപത്തിൽ ആവിർഭവിച്ചിരുന്ന ഒരു ദൈവഭൂതിയായിരുന്നു."

മനുഷ്യർക്ക് ബാല്യത്തിൽ മനസ്സിൽ പതിയുന്ന ഭാവങ്ങൾ, ഒരിക്കലും മായുകയില്ല. അപ്പോൾ ഇടുന്ന ആശയ ബീജങ്ങൾ, സ്വല്പകാലം മുളയായി വളർന്നുവന്ന്, കാലാന്തരത്തിൽ ചിന്തകളായും, കൃത്യങ്ങളായും, അനുഷ്ഠാനങ്ങളായും പരിണമിക്കുന്നു. ലോകരുടെ സുഖവും അസുഖവും, ഇരുളും വെളിവും, പരിഷ്കൃതിയും അപരിഷ്കൃതിയും അത്യന്തം സ്ത്രീയുടെ ഗൃഹ്യാധികാരത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. അവളുടെ ഗൃഹാധികാരബലം നോക്കുന്നതായാൽ, ഇപ്പോൾ ചിലെടത്ത് സ്ത്രീകൾ അവകാശപ്പെടുന്ന രാജ്യാധികാരം ഏറ്റവും തുച്ഛമാകുന്നു. മഹാ മേധാവിയായ നെപ്പോളിയൻ ഫ്രെഞ്ചുകാരെക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞതുപോലെ, നമ്മുടെ സമുദായത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്ക് അവശ്യം വേണ്ടിയിരിക്കുന്നത് യോഗ്യകളായ അമ്മമാരെത്തന്നെ ആകുന്നു.

നമ്മുടെ കായികക്ഷേമത്തിന് പ്രകൃതിയിലെ ശുദ്ധവായു ആവശ്യമായിരിക്കുന്നതു പോലെ ആത്മീയക്ഷേമത്തിന് ആവശ്യകമായ ധാർമ്മികവായുവിനെ ചമയ്ക്കുന്നതും നയിക്കുന്നതും അമ്മയാണ്. ജനസമുദായത്തിന്റെ വിവേകത്തിന് ആധാരമായ തലച്ചോറിനെ ഭരിക്കുന്നത് പുരുഷനും, വികാരങ്ങൾക്ക് ആധാരമായ ഹൃദയത്തെ ഭരിക്കുന്നത് സ്ത്രീയുമാകുന്നു. വികാരമാകുന്നു ശീല ഗുണമുണ്ടാക്കുന്നത്. പുരുഷനാൽ വിശ്വസിപ്പിക്കാൻ മാത്രം കഴിയുന്നതിനെ, സ്നേഹിപ്പിക്കാൻ സ്ത്രീക്കു കഴിയും. അതി-

നാൽ സന്മാർഗ്ഗത്തിന്നാധാരം സ്ത്രീ തന്നേ. ബാല്യത്തിൽ വളരെ ദുർന്നടത്തക്കാരനായിരുന്ന (വ.വ.) സെൻറാഗസ്ത്യൻ തന്റെ അമ്മയുടേ ശീല നിഷ്ഠയാൽ വഴി തിരിഞ്ഞു് ക്രിസ്തുലോകപ്രസിദ്ധനായ ഒരു മാതൃക പുരുഷനായിത്തീൎന്നു.

ഗുണവതിയും, അൎത്ഥരക്ഷിണിയും, പ്രസന്നയും ശുചിയുമായ ഒരു സ്ത്രീ ഭരിക്കുന്നഗൃഹം ഏററവും ദരിദ്രമായാലും, ഒരു സുഖാലയമായിരിക്കും. പരസേവനവും, കൃത്യധൎമ്മവും പഠിക്കുന്നതിന്നു് അതു് ഒരു പാഠശാലയായിത്തീരും. എന്നാൽ, കുട്ടികൾ, തന്റെ സഹവാസം സദാ ആഗ്രഹിക്കുമാറു്, അമ്മ അവളുടേ അധികാരം മാധുരിയോടും, ബാലക്രീഡാദികളിൽ ആനുകൂല്യത്തോടും നടത്തേണ്ടതാണു്. ഈ വിധമുള്ള പരിചരണം കൂടാതെ വളരുന്നവർ ശീല വിഷയത്തിൽ, നന്മി വളൎത്തപ്പെടാത്ത നായ്ക്കുട്ടികളെപ്പോലെ ആയിരിക്കും. മേൽപ്രകാരമുള്ള ഗൃഹത്തെ സ്നേഹിച്ചു വളരുന്ന കുട്ടികളാകുന്നു കാലക്രമത്തിൽ, സ്വരാജ്യത്തിന്റെ സ്നേഹികളും രക്ഷകന്മാരും ആയിത്തീരുന്നതു്. നേരേ മറിച്ചു്, (വ.വ.) ബൎക്ക പറയു-

(വ.വ.) ക്രിസ്തീയ വൎഗ്ഗത്തിലേ പൂൎവ്വാചാൎയ്യവൎഗ്ഗത്തിൽ ചേൎന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ; ൩൨-ാം വയസ്സിൽ ക്രിസ്തുമതത്തിൽ ചേൎന്നു്, മതവിദഗ്ദ്ധതയിൽ വളരേ പ്രസിദ്ധനായി അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നിൎമ്മിച്ചു. ബാല്യത്തിൽ ദുൎന്നടത്തക്കാരനായിരുന്നു. ക്രിസ്തീയയായ അമ്മയുടെ പ്രേരണയാൽ സന്മാൎഗ്ഗിയായി. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൪-ന്റെ മദ്ധ്യം.

(വ.വ.) പ്രസിദ്ധനായ ഒരു ആംഗ്ലേയ രാജ്യ നീതിജ്ഞൻ; ഫാക്സിന്റെയും ഷെരിഡന്റെയും സഹജീവിയായ വാഗ്മീശ്വരൻ; അമേരിക്കയിലേ ഐക്യ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ

ന്നതുപോലെ, "ആദ്യത്തെ ശ്വാസം മുതൽ ഒടുക്കലത്തെതു വരെ, അചതുരകളായ മാതാക്കളൊടും ഉപ മാതാക്കളൊടും മനുഷ്യർ അനുഭവിക്കേണ്ടി വന്നിട്ടുള്ള ധർമ്മക്ലേശരോഗങ്ങൾക്ക് കണക്കില്ലാത്തതാകുന്നു."

വാഷിങ്ങ്ടന്റെ അമ്മയ്ക്കു് വിശിഷ്ടമായ ഭരണസാമർത്ഥ്യം ഉണ്ടായിരുന്നു. ക്രാംവെലിന്റെ അമ്മ ശാന്തിക്ഷമകളോടു കൂടി ഊർജ്ജിതവും സ്വാശ്രയവും നിശ്ചിതബുദ്ധിയും വിശിഷ്ടതരമായി വഹിച്ചിരുന്നു. മകന് രാജ്യാധികാരം സിദ്ധിക്കുന്നതിനു മുൻപ് സ്വഗൃഹത്തിൽ സ്വപ്രയത്നത്താൽ വാറു ജോലിയിൽ സമ്പാദിച്ച ധനം കൊണ്ടു് ഈ മഹതി അഞ്ചു പെൺമക്കളെ സ്ത്രീധനം കൊടുത്തു് കെട്ടിച്ചയയ്ക്കുകയും, പിന്നീട് രാജ പദവി സിദ്ധിച്ച്, രാജധാനിയിൽ പാർപ്പായതിന്റെ ശേഷവും തന്റെ മുൻപിലത്തെ ലഘുവൃത്തി ആചരിച്ചു വരികയും ചെയ്തു. (൨൪) ലാർഡ് ബ്രൂഹമിനുണ്ടായിരുന്ന ഉത്തമ ശീലം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമ്മൂമ്മയിൽ നിന്നും സിദ്ധിച്ചു-

---

ബിന്നിപ്പിനെയും ഫ്രാൻസിലെ രാജ്യഭരണ ഭേദത്തെയും ബലമായി ആക്ഷേപിച്ചു. രാജ്യനീതിസംബന്ധമായി അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി. മേൽ പ്രസ്താവിച്ച വാഗീശ്വരന്മാരോടു ചേർന്ന് ഹേസ്റ്റിങ്ങ്സിന്റെ അപരാധാരോപണം നടത്തി. ഇദ്ദേഹം ധീരപുരുഷനും വിശിഷ്ട ധർമ്മബുദ്ധിയും, മഹാ മേധാവിയും ആയിരുന്നു. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮-ന്റെ ആദ്യം മുതൽ അന്ത്യംവരെ.

(൨൪) ഒരു ആംഗ്ലേയ വിദ്വാൻ; ഇദ്ദേഹം ശാസ്ത്രജ്ഞനും, വ്യവഹാരിയും, വാഗീശ്വരനും, രാജ്യതന്ത്രജ്ഞനും ആയിരുന്നു. ഇംഗ്ലണ്ടിലെ പ്രധാന ന്യായാധിപതി എന്ന സ്ഥാനവും ഇദ്ദേഹത്തിന് ലഭിച്ചിരുന്നു. മഹാമേധാവിയായും,

താണ്. (൨൧) ഗ്രേ എന്ന കവിയുടെ ദയയും വത്സലത്വവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമ്മ കൊടുത്തതാണ്. ഗത്ഥെ കവിയുടെ അമ്മ വളരെ വിശിഷ്ട ഗുണമുള്ളവളായിരുന്നു. ആ സ്ത്രീയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബുദ്ധിശീലങ്ങളെ ബലമായി തിരിച്ചിട്ടുള്ളത്. പുരാതന ചരിത്ര കർത്താവായ (൨൨) മിശലെററിന് പുരാതനന്മാരുടെ നേൎക്കുണ്ടായിരുന്ന സ്ഥായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമ്മയിൽനിന്നും ലഭിച്ചതായിരുന്നു. പ്രസിഡണ്ട് ആഡംസ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവിനെ താഴെ കാണുന്ന പ്രകാരം പരസ്യമായി വൎണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു:—“മനുഷ്യൎക്ക് സിദ്ധിക്കാവുന്ന ഉത്തമാനുഗ്രഹം, എനിക്ക് ബാല്യത്തിൽ സിദ്ധിച്ചിരുന്നു— അതായത്, തന്റെ കുട്ടികളുടെ ശീലം ചമയ്ക്കുന്നതിന് ജാഗ്രതയും ശക്തിയും ഉള്ള ഒരു മാതാവ്—എനിക്ക് ആത്മീയമായും, ധാൎമ്മികമായും സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള അറിവെല്ലാം എന്റെ മാതാവിൽ നിന്നും കിട്ടിയതാണ്. അതിനെ പൂൎണ്ണമായി അനുകരിയ്ക്കുവാൻ എന്നാൽ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഈ അപൂൎണ്ണത നിമിത്തം വന്നിട്ടുള്ള തെററുകൾക്കെല്ലാം ഉത്തരവാദി ഞാനാണ്; അമ്മയല്ല.”

ധീരപുരുഷനായും, ധൎമ്മിഷ്ഠനായും, ജനകാരുണ്യവാനായും, ബഹുവിദ്യാവിശാരദനായും ഇദ്ദേഹം പ്രശോഭിച്ചു. വാഴ്ച ക്രി. ശ ൧൭൦൦-ന്റെ അന്ത്യം മുതൽ ൧൮൦൦-ന്റെ മദ്ധ്യം വരെ.

(൨൧) ആംഗ്ലേയ കവി; നവരത്നമാലികാ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഭാഷാന്തരം ചെയ്തിരിയ്ക്കുന്ന ഒരു വിലാപം എന്ന കവിതയുടെ മൂല കൎത്താവ്. വാഴ്ച ക്രി. ശ ൧൭൦൦-ന്റെ ആദ്യം മുതൽ അന്ത്യഭാഗം വരെ.

(൨൨) ഫരന്തിരീസ് ചരിത്രകൎത്താവ്; വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮൦൦ ന്റെ ആദ്യം മുതൽ അന്ത്യഭാഗം വരെ.

എന്നാൽ, ഈ വിധം ശീല നിൎമ്മാണം ചെയ്യുന്നതിന്, ഗൃഹിണിക്ക് കേവലം പ്രാണി സാധാരണമായും സ്വഭാവ സിദ്ധമായും ഉള്ള സ്നേഹം മാത്രം ഉണ്ടായിരുന്നാൽ പോരാ. അതിനോട് ഉചിതജ്ഞതയും ക്രമനിഷ്ഠയും ചേൎന്നിരിക്കണം. പ്രകൃതിധൎമ്മങ്ങളെ സാമാന്യമായെങ്കിലും ഗ്രഹിച്ചിരിക്കയുംവേണം. ഗൃഹ്യങ്ങളായ സകലവിഷയങ്ങളിലും വിവേകം പ്രയോഗിക്കുന്ന ഗൃഹിണിയ്ക്ക് ഭരണത്തിൽ പ്രാപ്തി കൂടുന്നതും അതിനാൽ ഒരോ കാൎയ്യത്തിലും മുൻകരുതലോട് വേണ്ടും വിധാനങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിനും, ബുദ്ധിപൂൎവ്വം പ്രവൃത്തിക്കുന്നതിനും, ആവശ്യം പോലെ ഓരോ പരിഷ്കാരം നടത്തുന്നതിനും അവൾ ശക്തയായിത്തീരുന്നതും ആകുന്നു. ഇതിലേയ്ക്ക് മുഖ്യാംഗങ്ങളായ ഗണനം, ക്രമാനുസരണം, കാലകാരിത്വം ഈ മൂന്നും മിക്കവൎക്കും അഭ്യാസത്താൽ ഉണ്ടാകുന്നവയാണ്. ഇങ്ങനെയുള്ള ഗുണങ്ങളാൽ ബലം സിദ്ധിക്കുന്നവർ സാധുക്കളായ അംഗനകളെപ്പോലെ ഇരിക്കാതെ സ്വശക്തികളായി ലൌകികവൃത്തിയിൽ വരാവുന്ന കള്ളങ്ങളും വഞ്ചകങ്ങളും മറ്റും എതിൎക്കാൻ ബലമുള്ളവളായിത്തീരും.

കാൎയ്യഗ്രഹണ ശക്തി, ചിന്താ ശക്തി, പ്രേമ ശക്തി ഇവയോട് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട സ്ത്രീയെ പുരുഷന്റെ കായികസുഖത്തിനുള്ള കേവലം അഴകാൎന്ന ഒരു ജഡ സ്വരൂപമായ് ഗണിയ്ക്കുന്നതു് അബദ്ധമാകുന്നു. സത്യത്തിൽ അവൾ ജനാഭിവൃദ്ധിയ്ക്ക് സാരങ്ങളായ കൃത്യ ധൎമ്മങ്ങൾ വഹിച്ചു കൊണ്ടിരിയ്ക്കുന്നു. താഴെ പറയുന്ന പദ്യത്തോടു കൂടി ഈ രണ്ടാം ഭാഗം ഇവിടെ അവസാനിപ്പിച്ചു കൊള്ളുന്നു.

"ഗാൎഹസ്ഥ്യത്തിനു ശേഷിയും ബഹുവിധ-
ങ്ങളൊന്നാൾക്കുനേ ശക്തിയും
കാൎയ്യഗ്രാഹിതയും പരക്കു വിവിധം-
സഹായകം ചെയ്യുവാൻ
ശ്രദ്ധയും ഹൃദയത്തൊടാളു മവളെ-
ക്കാമാൎത്ഥ ഭോഗത്തിനും
പേറിനും കൃതയന്ത്രമാത്ര മറിവു-
ള്ളോരെണ്ണുകില്ലാ ബുധം."

മാധവീ നാടകം.

൩. സംസൎഗ്ഗവും, അനുകരണവും.

"തപ്തായസ്സിലൊഴിക്കിലപ്പതിനെഴും
പേർ പോലു മജ്ഞാതമാം;
മുക്താകാര മണിഞ്ഞു പുഷ്കര ദള
ശോഭിപ്പതാ മജ്ജലം
മുത്താം ചോതിയിലംബുധൌ കിഴിയുകിൽ
ചിപ്പിക്കകം പ്രായശോ
മത്യുത്തമ മദ്ധ്യമാധമ ഗുണാ-
വേശം സദാ സംസൎഗ്ഗജം."

ഭൎത്തൃഹരി നീതി ശതകം ശ്ലോ. ൬൭.

"അറിവിന്നപ്പിന്നെന്നോണം
സൎഗ്ഗത്താൽ പകൎച്ചം ഗുണം
ഉണ്ടാം മനസ്സിനാൽ ബോധം
സൎഗ്ഗത്താൽ സൎഗ്ഗി നിൎണ്ണയം."

(തിരുക്കുറൾ ൪൬_൫-൧-൩-൦)

"നല്ല പടമെഴുത്തിൽ അഭ്യാസിയായവൻ ഉത്തമ മാതൃകയെ നോക്കി തന്റെ കരത്തെ നയിക്കുന്നതുപോലെ, തന്റെ ജീവിത പടം ഭംഗിയായിത്തീരണമെന്ന് ആഗ്രഹിക്കുന്നവൻ ഉത്തമമായ അസലിനെ അനുകരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ച്, അതിനെ അതിശയിക്കാൻ ശ്രമിക്കണം."

(൨൧) ഓവൻ ഫെൽടൺ.

നാം അശിക്കുന്ന ആഹാരത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തിന് അനുരൂപമായ പോഷണം നമ്മുടെ ദേഹത്തിന് സിദ്ധിക്കുന്നതുപോലെ, നമ്മുടെ സഹചാരികളുടെ വൃത്തി സംഭാഷണങ്ങൾ മൂലമുണ്ടാകുന്ന ഗുണദോഷങ്ങളിൽ നിന്നും നമ്മുടെ ആത്മാവ് ധർമ്മത്തെയോ, അധർമ്മത്തെയോ അബോധം പ്രാപിക്കുന്നു. അനുകരണം മനുഷ്യന് സ്വഭാവജന്യമാകുന്നു. അതിനാൽ, "സ്മരിക്ക, അനുചരിക്ക, ശ്രമിക്ക" എന്നിങ്ങനെ ഉപദേശത്രയം ബെക്ക് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, അനുകരണം അബോധമായിരുന്നാലും അതിന്റെ ഫലം ശാശ്വതമാകുന്നു. അനുകരണം നിരന്തര ധർമ്മമാകയാൽ വൃദ്ധന്മാർക്ക് പോലും സഹവാസത്താൽ ഒരുവിധം ഐക്യം സിദ്ധിക്കുന്നതായി എമർസൺ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത് ശരിയാണെങ്കിൽ യുവാക്കന്മാരുടെ കഥ വിശേഷിച്ച് പറയുവാനില്ല. പ്ലേറ്റോ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു പോലെ "അഭ്യാസം ചെറിയ കാര്യമല്ലെ"ങ്കിൽ, അവഹിതാഭ്യാസം ഒരു കൊടു മന്നവനെപ്പോലെയാകുന്നു. അതിനാൽ അഭ്യാസ ദോഷത്തെ നിവർത്തിപ്പിക്കാൻ ബുദ്ധിശക്തിയും ഉണ്ടാകുന്നതാണ് സന്മാർഗ്ഗശീലത്തിന്റെ മുഖ്യോദ്ദേശമെന്ന്

(൨൧) ഒരു ആംഗ്ലേയ ധർമ്മ വിദ്യാ ഗ്രന്ഥകർത്താ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൬൬-ൽ.

(൨൭) ലാക്ക് പറഞ്ഞിരിയ്ക്കുന്നു. "ദുൎജ്ജന സംഭാഷണം തല്ക്കാലം ദോഷം ചെയ്യില്ലെങ്കിലും ഒരു വ്യാധിപോലെ നമ്മെ തുടൎന്ന് പുനൎജ്ജീവിയ്ക്കുന്നതാണെ"ന്ന്(൨൮) സെനക്കാ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "ഉരുളന്റെ കൂടെ നടക്കുന്നവൻ ഉരുളയിട്ടു തുടങ്ങും." സാധാരണന്മാരായ സ്വാൎത്ഥപരന്മാരോടുള്ള സംസൎഗ്ഗത്താൽ സ്വഭാവത്തിൽ ഒളിപ്പും കുറ്റവും വ്യാപിച്ച്, പുരുഷത്വവും ശീലവിശാലതയും സിദ്ധിക്കാതാകും. എന്നാൽ, ഉൗൎജ്ജിത ബുദ്ധിമാന്മാരോടുള്ള സഹവാസത്താൽ നമുക്ക് ബലം കൂടുകയും, നമ്മുടെ നിശ്ചയങ്ങൾക്ക് ഉറപ്പുണ്ടാകുകയും, ഉദ്ദേശങ്ങൾക്ക് ഉന്നതി ഏറുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതു നിമിത്തം നമ്മുടെ സ്വന്ത കാൎയ്യങ്ങളിൽ നമുക്ക് സാമൎത്ഥ്യം വൎദ്ധിക്കുന്നതു കൂടാതെ, അന്യന്മാരെ സഫലം സഹായിക്കുന്നതിന് ശക്തി ഏറുന്നതും ആകുന്നു. അന്യന്മാരോടുള്ള സഹവാസത്താൽ നാം അനുഭവസമ്പന്നന്മാരായിത്തീരുന്നു. അതിനാലുണ്ടാകുന്ന സഹവേദിത്വം ബാഹ്യോൎജ്ജിതമായിരുന്നാലും സ്വാൎജ്ജിതത്തെ വൎദ്ധിപ്പിക്കുന്നതുമാകുന്നു. അതിനാൽ, ശീലത്തിനുറപ്പ്-

(൨൭) വ്യാവഹാരികബുദ്ധിയിൽ മാതൃകാ പുരുഷനായ ഒരു ആംഗ്ലേയ തത്വജ്ഞാനി; ലോകപ്രസിദ്ധ സൂക്ഷ്മബുദ്ധി; "ചിത്തവിവേചനം" മുതലായ അനേക ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ കൎത്താ; രാജ്യനീതിജ്ഞൻ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൭-ന്റെ ആദ്യഭാഗം മുതൽ അന്ത്യം വരെ.

(൨൮) റോമൻ വാഗീശനും, വിദ്യാവിശാരദനും, കവിയും; ഇദ്ദേഹം വലിയ ഉദ്യോഗങ്ങൾ വഹിച്ചിരുന്നു; ആദ്യം നീറോ ചക്രവൎത്തിയുടെ സേവകനായിരുന്നു; ഒടുവിൽ പിണങ്ങി അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിൎബ്ബന്ധത്താൽ ആത്മഹത്യ ചെയ്തു. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧-ന്റെ അന്ത്യഭാഗം വരെ.

ണ്ടാകുന്നു. ഒരു പ്രസിദ്ധാദ്ധ്യാപകനായിരുന്ന (൩൦) ഡാക്ടർ-അർണ്ണാൾഡ് തന്റെ ശിഷ്യന്മാരിൽ ഉത്തമന്മാരായ ചിലരെ തിരഞ്ഞെടുത്തു്, അവരിൽ കാണപ്പെട്ട ഗുണങ്ങളേയും മഹാമനസ്കതയേയും, തന്റെ ആകർഷണ ശക്തിയാൽ ആനയിക്കയും, അവർ മുഖേന സഗുണ മഹത്വങ്ങളെ ലോകത്തിൽ ബഹു വ്യാപകമാക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ വിധമുള്ള മാതൃകാപുരുഷന്മാർ, കുളത്തിൽ എറിയുന്ന കല്ലു പോലെ, അവർ സ്പർശിക്കുന്ന ആളുകളിൽ ചലനം ഉല്പാദിപ്പിച്ചു്, ആ ചലനത്തിന്റെ ശക്തിയെ വിശാലത ഏറുന്ന ഓരോ ജനവലയങ്ങളിൽ വ്യാപിപ്പിച്ചു്, ഒടുക്കം ദിഗന്തത്തിൽ ചെന്നു തട്ടിയ്ക്കുന്നു. ഒരു ഗുണവാന്റെ ജീവിതം അതി ഫലപ്രദമായ ഒരു സൽകൃതി പ്രസംഗംപോലെയാണ്.

ഈ വിധമുള്ള ശീലശക്തി കേവലാവസ്ഥയിലുള്ളവരിലും ചിലപ്പോൾ കാണാം. (൩൧) ഫ്രാങ്ക്ളിൻ ഒരു സാധാരണ കൈത്തൊഴിൽക്കാരനായി ലണ്ടനിൽ ജോലി ചെയ്ത കാലം, ആ തൊഴിൽശാലയിലെ സകല പണിക്കാരേയും ഉത്ഥാനമാർഗ്ഗമായി, നന്നാക്കി. ഇതുപോലെ ലോകത്തുണ്ടായിട്ടുള്ള നന്മകളെല്ലാം പുരാതനന്മാരായ എത്രയോ അജ്ഞാത സാധുക്കളിൽ നിന്നും ആകുന്നു ഉത്ഭവിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

---

(൩൦) ഒരു് ആംഗ്ലേയ മതോപദേശി; റഗ്ബി പാഠശാലയിലെ കീർത്തികേട്ട പ്രധാനാദ്ധ്യാപകൻ; ചരിത്ര ഗ്രന്ഥകർത്താ; ധർമ്മാചരണോദ്ബോധനത്തിൽ പ്രസിദ്ധൻ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൯-ന്റെ ആദ്യം മുതൽ മദ്ധ്യം വരെ.

(൩൧) അമേരിക്കായിലെ അതിപ്രസിദ്ധനായ ഒരു രാജ്യനീതിജ്ഞൻ; ഒരു പ്രകൃതിശാസ്ത്രജ്ഞന്റെയും ഒരു പത്രാധിപരുടെയും നിലയിൽ ഇദ്ദേഹം വളരെ ശോഭിച്ചു. ബാല്യപ്ര-

ആത്മാവിന്, മഹാത്മാക്കളോടുള്ള സഹവാസവും സംഭാഷണവും, ദേഹത്തിന് സമുദ്രതീരത്തും മലംപ്രദേശത്തും ഉള്ള ശുദ്ധവായു എങ്ങിനെയോ അതുപോലെ സുഖകരങ്ങളും ശക്തിപ്രദങ്ങളും ആണ്. ബക്കിനെക്കുറിച്ച് ഫാക്സ് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—"ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നിന്നും ലോകാനുഭവത്തിൽ നിന്നും എനിക്കു കിട്ടീട്ടുള്ള അറിവെല്ലാം ഒരു ത്രാസിലും ബക്കിന്റെ സഹവാസത്തിൽ നിന്നും കിട്ടീട്ടുള്ള അറിവ് മറെറതിലും ആയി തൂക്കി നോക്കിയാൽ ഒടുവിൽ പറഞ്ഞതു് അധികം തൂക്കമുള്ളതായിരിക്കും." (൩൨) വേഡ്സ്‌വൊൎത്ത് കവിയുടെ സ്വഭാവത്തിന്റെ മാധുരിയും ആൎദ്രതയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരി (ഡൊറോതി)യിൽ നിന്നും ലഭിച്ചതാണ്. എന്നാൽ, ഒരു ഭാഗത്തേയ്ക്കു തന്റെ ദൃഷ്ടാന്തം മുൻ പ്രസ്താവിച്ച ഡാക്ടർ ആൎണ്ണാൾഡ് തന്നെയാകുന്നു.

മഹാത്മാക്കളെ ബഹുമാനിക്കുന്നവന് ധൎമ്മപരിഷ്കാരണത്തിൽ മഹാ വിരോധിയായിരിക്കുന്ന സ്വാൎത്ഥബന്ധത്തിൽ നിന്നും മോചനം ഉണ്ടാകും. ഗുണമഹത്വങ്ങളെ ബഹുമാനിക്കുന്നവൻ, ഹീനത്വ മൌഢ്യങ്ങളിൽ നിന്നും മുക്തനാകുന്നതാണ്. ഒരു മഹത്തായകാൎയ്യം പറയുന്നവനോ

ത്തിൽ നിൎധനനായ് ഇംഗ്ലണ്ടിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു പോയി; മഹാമേധാവിത്വത്തോടു കൂടി ദേഹപ്രയത്നം അനുഷ്ഠിച്ച് വമ്പനായി സ്വരാജ്യാഭിവൃദ്ധിക്കായ് വലിയ ഉദ്യോഗങ്ങൾ വഹിച്ചു പോന്നു; പ്രകൃതിദേവിയുടെ നിത്യോപാസകനായിരുന്നു; മിന്നലിന്റെ തത്വം കണ്ടു പിടിച്ചു. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮-ന്റെ ആരംഭം മുതൽ അന്ത്യംവരെ.

(൩൨) ഒരു് ആംഗ്ലേയ കവിശ്രേഷ്ഠൻ; പ്രകൃതി വൎണ്ണകൻ; ടെനിസന്റെ പൂൎവ്വഗാമിയായ രാജ കവി. വാഴ്ച ക്രി. ശ ൧൮-ന്റെ അന്ത്യഭാഗം മുതൽ ൧൯-ന്റെ മദ്ധ്യംവരെ.

ചെയ്യുന്നവനോ, ഒരു ശിശുവായിരുന്നാലും മന്ത്രിയായിരുന്നാലും, പ്രിൻസ് ആൽബെർട്ടിന് ഒരുപോലെ പ്രിയനായിരുന്നു.

“സ്നേഹിതാഭിവൃദ്ധിയ്ക്കു”, ഹൃദയപൂർവ്വമായ പരല്ലണ: ബഹുമാനംപോലെ ഫലപ്രദമായ് വേറെ ഒരുപായവും ഇല്ല; അതു് ന്യായ വിവേചനത്തിനും, അനുഭവത്തിനും സൌജന്യത്തിനും സാക്ഷിയാകുന്നു.” എന്നു് (൩൩) ഡാക്ടർ ജാൺസൺ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഈ വിധമുള്ള ഒരു ബഹുമാനത്താലാകുന്നു, അദ്ദേഹത്തിൻെറ സർവ്വോത്തമമായ ഒരു ജീവചരിത്രം (൩൪)ബോസ്വെല്ലിനാൽ എഴുതപ്പെടാൻ ഇടയായതു്. എന്നാൽ, അനേകം മനുഷ്യന്മാരായ അല്പബുദ്ധികൾക്ക്, ഈ വിധം ഹൃദയപൂർവ്വ് ബഹുമാനം ഉദിയ്ക്കയില്ല. ഹീനസ്വഭാവമുള്ളവരുടെ ബഹുമാനം ഹീനമായ്തന്നെ ഇരിക്കും. ബുദ്ധിയുടെ അവിശാലത്വം നിമിത്തം, ഇങ്ങനെയുള്ളവർ, അന്യന്മാരുടെ ഒരു കാര്യജയം തങ്ങളുടെ നേർക്കൊരപരാധംപോലെ ഗണിയ്ക്കും. അന്യൻെറ ന്യൂനതകളെ അവർ സഹിക്കും. എന്നാൽ, തങ്ങളെക്കാൾ നല്ലതായ് അന്യൻ ഒരു കാര്യം ചെയ്യുന്നതു് സഹിക്കയില്ല.

---

(൩൩) ഒരു് ആംഗ്ലേയ വിദ്യാവിശാരദ വരിഷ്ഠൻ; ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയുടെ പ്രഥമ നിഘണ്ടു കർത്താ; ബാല്യത്തിൽ നിസ്സ്വനും രോഗിയും ആയിരുന്നു; ഒരു ധർമ്മനിഷ്ഠാ വിശിഷ്ടൻ; ബർക്ക്, ഗിബ്ബൺ, ഗോൾഡ്സ്മിത്ത്, ഗാരിക്ക് മുതലായവരുടെ സഹജീവിയും സഹചരനും. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮-ൻെറ അന്ത്യം വരെ.

(൩൪) സ്കാട്ട്ലണ്ട്ദേശീയൻ; ജാൺസൻെറ ജീവചരിത്രകർത്താ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮-ൻെറ മദ്ധ്യം മുതൽ അന്ത്യം വരെ.

ചിലപ്പോൾ മഹൽ ചരിതം കണ്ടും കേട്ടും സദ് ബു-ദ്ധികൾക്ക് ഉൽഗതിക്കുത്സാഹമുണ്ടാകുന്നു. (൩൩) മിൽ-റ്റിയെഡീസ് മാരത്തൻ യുദ്ധം ജയിച്ച കഥ കേട്ട് (൩൩) തെമിസ്റ്റോക്ലിസ് എന്ന ഒരു യുവാവിനെ ധുരന്ധ-നാക്കി സാലിമിസ് യുദ്ധം ജയിപ്പിച്ചു. കാലിസ്ട്രേറ്റസ്സിന്റെ വാഗ്വൈഭവം കൊണ്ട് ഒരു കൊഞ്ഞക്കാരനായ (൩൬) ഡിമാസ്തനീസ് ലോകപ്രസിദ്ധനായവാഗീശ്വരനായിത്തീ-ന്നു. മഹാഗായകനായ(൩൭)മോസാട്ട്,ഹേഡനേയും പ്രകൃ-

(൩൩) മാരത്തൺ യുദ്ധത്തിൽ പാരസികരെ തോല്പിച്ച യവനൻ. വാഴ്ച ക്രി. മു. ൫-ാംശതാബ്ദം.

(൩൩) സാലമിസ് യുദ്ധത്തിൽ പാരസികരെതോല്പിച്ച യവനൻ. വാഴ്ച ക്രി. മു. ൫-ാം ശതാബ്ദം.

(൩൬) ലോകപ്രസിദ്ധനായ യവന വാഗീശ്വരൻ; സ്വാത്ഥം വിട്ട് പൌരമാഹാത്മ്യരക്ഷണത്തിന് അഥീനി-യന്മാരെ ബലമായ് പ്രേരണം ചെയ്യുവൻ; രാജ്യനീതി രക്ഷകൻ; രാജ്യഭരണ സമുദായ പ്രേരകൻ; ഫ് ലിപ്പിക്കെതിരം മററും പറയപ്പെട്ടമഹാ പ്രസംഗങ്ങളുടെ കത്താ; ഒടുക്കം ആൺടിപെററർ എന്ന രാജ്യാധികാരിയുടെ വിരോധിയായി ഒളിച്ചോടി; കൊല്ലാൻ വന്നവരുടെ മുമ്പിൽവച്ച് വിഷംകുടി-ച്ച് മരിച്ചു.വാഴ്ച ക്രി. മു. ര്-ാംശതാബ്ദത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗം മുതൽ അന്ത്യഭാഗം വരെ.

(൩൭) ലോക പ്രസിദ്ധനായ സംഗീത വിശാരദൻ; ജ-നിച്ചതു് ആസ്ത്രിയയിൽ സാൽസ്ബർഗ്ഗ് നഗരത്തിൽ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮-ന്റെ മദ്ധ്യംമുതൽ അന്ത്യം വരെ.

തിശാസ്ത്രവിദഗ്ദ്ധനായ (൩൯) ബഫൺ, (൪൦) ന്യൂട്ടനെയും, ജർമ്മൻ മഹാകവി (൪൧) ഷില്ലർ, (൪൨) ഷേക്സ്പിയറെയും, ഗതേ കാളിദാസനെയും അഗ്രഗണ്യതാപൂർവം പൂജിച്ചിരുന്നു.

മാനുഷ്യത്തിന്റെ ഉത്തമ ലക്ഷണത്തെ കാണിക്കുന്നതാകുന്നു ജീവ ചരിത്രത്തിന്റെ മുഖ്യ പ്രയോജനം. അതു വായിക്കുന്നവർക്ക് നവീനശക്തിയും വിശ്വാസവും ജനിക്കുന്നു.

---

(൩൯) പാരിസീസ് പ്രകൃതി ശാസ്ത്രജ്ഞൻ; "സാമാന്യ പ്രകൃതിശാസ്ത്ര" ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കർത്താ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮-ന്റെ ആദ്യംമുതൽ അന്ത്യഭാഗം വരെ.

(൪൦) പ്രകൃതി ശാസ്ത്രവരിഷ്ഠൻ; ആംഗ്ലേയൻ; ദൂരക്കണ്ണാടിയുടെ പരിഷ്കരണത്താൽ അനേകം പ്രകൃതി തത്വങ്ങളെ കണ്ടുപിടിച്ചവൻ; ഗുരുത്വധർമ്മത്തിന്റെ പ്രഥമ പ്രദർശകൻ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൭-ന്റെ മദ്ധ്യം മുതൽ ൧൮-ന്റെ ആദ്യം വരെ.

(൪൧) ജർമ്മൻ കവിശ്രേഷ്ഠൻ; നാടക കർത്താ; ഗതേയുടെ സഹജീവിയും സഹചാരനും; ഷേക്സ്പിയരുടെ കൃതികൾ ജർമ്മൻഭാഷയിൽ ഭാഷാന്തരം ചെയ്തവൻ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮-ന്റെ മദ്ധ്യം മുതൽ ൧൯-ന്റെ ആദ്യം വരെ.

(൪൨) ആംഗ്ലേയ കവിവരിഷ്ഠൻ, ലീയർ, മക്ബെത്ത്, ഹാംലറ്റ്, ഒഥെല്ലോ മുതലായ നാടകങ്ങളുടെ കർത്താ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൬-ന്റെ മദ്ധ്യം മുതൽ ൧൭-ന്റെ ആദ്യം വരെ.

"വമ്പർ നടന്ന വഴി പാൎക്കിലിഹത്രവാഴ്ച
ഗംഭീരമാക്കി വയമീ പൃഥുവീ തലത്തിൽ
കാലാംബുധി കരകളിൽ ചുവടിൻ തടങ്ങൾ
ചാലപ്പതിച്ചു നടകൊൾവതു സാദ്ധ്യമത്രേ"
(ൻ.) ലാങ്ങ്ഫെല്ലോ- ജീവിതധൎമ്മം.

ജീവചരിത്രങ്ങൾക്ക് വിഷയീഭവിച്ചിട്ടുള്ള ഓരോ മഹാത്മാവിന്റെയും ജീവിതം, സത്യത്തിൽ ലോകസാമാന്യ സമ്പത്താകുന്നു. ഒരു മഹാത്മാവു്, തന്റെ ദേഹം നശിച്ചു പോയെങ്കിലും, ശ്മശാനത്തിൽ നിന്ന് നാം നടക്കാനുള്ള വഴിയെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. മഹാത്മാക്കളുടെ വാക്യരത്നങ്ങളും ജീവനോദാഹരണങ്ങളും എന്നെന്നേയ്ക്കും നിലനില്ക്കുന്നവയാണ്. അവ പിൻഗാമികളുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ പ്രവേശിച്ചു്, ജീവിത യാത്രയിൽ സഹായികളായി നിന്ന്, മരണകാലത്തു് സമാശ്വാസകരങ്ങളായിത്തീരുന്നു. ആസന്നമരണനു്, തന്റെ വിശുദ്ധജീവിതസ്മരണയാൽ ഉണ്ടാകാവുന്ന ആശ്വാസം നോക്കിയാൽ ഏററവും കഠിനമായ പ്രാണവേദനയും നിസ്സാരമായിക്കാണപ്പെടും.

(ൻ.) അമേരിക്കയിലെ പ്രസിദ്ധതമ കവി. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൯-ന്റെ ആദ്യം മുതൽ അന്ത്യഭാഗം വരെ.

൪. പ്രവൃത്തി.

"ചിട്ടെ സ്നേഹി, വിഷത്തിനെസ്സുധ, ജഡാ-
ത്മാവെബ്ബുധൻ, ദുഷ്ടനെ
ശിഷ്ടാത്മാവു, പരോക്ഷമാകുവതിനെ
പ്രത്യക്ഷമാരാക്കുമോ
ആശ്ചര്യശാലിയെപ്പൂജിയ്ക്കുക! നിജേ-
ഷ്ടാപ്തിക്കു സാധോ! മുദാ
വശ്യക്കാല്ലാ വെറുതേ ഭവദ്ഗുണചയ
മാത്രം സ്വാപിത്രാംമണോം."

ഭർത്തൃഹരി നീ. ശ്ലോ. ൯൯.

"ബലാൽ സിദ്ധി വരാഞ്ഞാലും ബലക്രൂപി തരും ശ്രമം"

കാം ന്യാ. ൪.

"ഉഴെയ്ക്കൂ നീയെന്നുമിരിപ്പവൻപോൽ
ഭജിക്ക നീയിന്നു മരിപ്പവൻപോൽ."

ഒരു ഇറ്റാലിയൻ പഴഞ്ചൊല്ല്.

"ഓരോരുത്തനും തന്റെ സ്വഭാവത്തിനു സാദ്ധ്യമായ ഉൽകൃഷ്ടതമ വൃത്തിയിൽ അതിനെ പ്രയോഗിച്ച് തനിക്കു സാദ്ധ്യോത്തമമായതു് താൻ ചെയ്തിരിയ്ക്കുന്നു എന്ന വിശ്വാസത്തോടെ മരിയ്ക്കട്ടെ." (൪൪) സിഡ്നി സ്മിത്ത്.

"സത്യം നിനയ്ക്കിലിഹ ഭേദസുഖങ്ങളല്ലാ
മർത്ത്യർക്കുവച്ച വഴിയും വിധിയും ധരിക്ക!
അന്നന്നവർക്കു പരമൊന്നായതാം പ്രകാര-
മെന്നും പ്രവൃത്തി തുടരുന്നതുതന്നെരണ്ടും

ലാങ്ങ് ഫെല്ലോ-ജീവിതധർമ്മം.

---

(൪൪) ഒരു ആംഗ്ലേയ വിദ്യാവിശാരദൻ; സരസ വാഗ്മി; നീതി നിപുണൻ; എഡിൻബരോ റിവ്യൂ എന്ന പ്രസിദ്ധ-മാസികയുടെ സ്ഥാപകൻ. പാർത്തു ക്രി. ശ. ൧൭൭൧-ന്റെ അന്ത്യ ഭാഗം മുതൽ ൧൮൪൫-ന്റെ ആദ്യം വരെ.

"പ്രവൃത്തി" എന്നതു് ശീലാചരണത്തിൽ ഒരു വിശിഷ്ടാദ്ധ്യാപകനെപ്പോലെ ആണ്. നിയമനം, ആജ്ഞാനുസരണം, ആത്മഭരണം, അവഹിതത്വം, നിരവശിത്വം, ഉദ്യമം ഇവ ഗുണങ്ങളെ അതു ജീവിപ്പിക്കയും ഓരോരുത്തനും അവനവൻറെ തൊഴിലിൽ കൌശലവും ജീവിത വൃത്തിയിൽ സാമർത്ഥ്യവും ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യും. പ്രവൃത്തി, മനുഷ്യജീവിത ധർമ്മവും, ഓരോ മനുഷ്യനേയും മനുഷ്യ സമുദായത്തേയും ഉയർത്തുന്ന തത്വവും ആകുന്നു. യഥായോഗ്യം ജീവിതം അനുഭവിക്കുന്നതിന് എല്ലാവരും പ്രവൃത്തി ചെയ്യേണ്ടതാകുന്നു. പരിശ്രമം സദാ ബഹുമാനകരവും, അതുകൂടാതെ യാതൊന്നും സാദ്ധ്യമല്ലാത്തതും ആകുന്നു. മഹത്തായ കാര്യം ഏതും അതിനാൽതന്നെ നടത്തപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതും, ജനപരിഷ്കാരങ്ങൾ എല്ലാം അതിൻറെ ഫലങ്ങളും ആകുന്നു. മടി എന്നതു് വലുതായ ഒരു ശാപമാകുന്നു. "ജ്യേഷ്ഠയാമിതുള്ളാലസ്യവാഴ്വം, ശ്രീവാഴുമുദ്യമേ" (കുറം നൂവ.൧.) ദേഹപ്രയത്നം അപമാനകരമെന്നു വിചാരിക്കുന്ന കൊറിയാ ദേശക്കാർ ചീനായ്ക്കും റഷ്യയ്ക്കും പണിപ്പെട്ടിരുന്നു്, ഇപ്പോൾ ജപ്പാനിന് അധീനന്മാരായ്ത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഭോഗാസക്തന്മാരായിരുന്ന പുരാതന പാരസികന്മാർ പ്രവൃത്തിജീവിതത്തിൻറെ മഹത്വം ഗ്രഹിച്ചവരല്ലെന്ന് അവരെ ജയിച്ച (൪൭)അലക്ക്സാണ്ടർ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "പ്രവൃത്തി-

(൪൭) ലോകജിത്തെന്ന ഖ്യാതി സമ്പാദിച്ച യവന രാജാവ്; ബാല്യത്തിലേ രാജ്യാധികാരം നോക്കി. ൨൦-ാമത്തെ വയസ്സിൽ ദിഗ്ജയയാത്ര ആരംഭിച്ചു് പാരസികം, അറേബ്യ, ഇന്ത്യ ഈ രാജ്യങ്ങളെ ആക്രമിച്ചു. നെപ്പോളിയനെപ്പോലെ വരിഷ്ഠ വിധാനകനും മേധാവിയും ആയിരുന്നു ക്രൂരൻ. വാഴ്ച്ച ക്രി. മു. ൪-ാം ശതാബ്ദത്തിൻറെ മദ്ധ്യംമുതൽ അന്ത്യം വരെ.

തന്നെ നമ്മുടെധർമ്മം" എന്ന് ചരമവചനം പറഞ്ഞ് മരിച്ചു(൪൯) സെവറസ് ചക്രവർത്തി ഭരിച്ച റോമാ സാമ്രാജ്യം പ്രവൃത്തി ശക്തിയാലാണ് നിലനിർത്തപ്പെട്ടിരുന്നത്. ആലസ്യവും അതിഭോഗവും വർദ്ധിച്ചതിനോടുകൂടിയാണ്, അതിന് ക്ഷയം തുടങ്ങിയത്.

"ആലസ്യം മനുഷ്യർക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യമാണെ"ന്ന് ഒരു ലോകസഞ്ചാരി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ആലസ്യം കുന്നുകയറാത്തതും, കഴിയുമെങ്കിൽ വിഘ്നങ്ങൾ നീക്കാൻ തുനിയാത്തതും ആകുന്നു. അത് എപ്പോഴും മനുഷ്യർക്ക് ഉപയോഗമില്ലാത്ത ഒരു ഭാരവും, സദാ ക്ലേശമിയററി അതൃപ്തിയെ വളർത്തുന്ന ഒരു ശക്തിയും ആകുന്നു. "ദൈന്യ-വിവേചനം" എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കർത്താവായ (൫൦) ബട്ടൺ ഈ കാര്യം സംബന്ധിച്ച് പറയുന്നതാവിത്:— "ആലസ്യം മനസ്സിനും ദേഹത്തിനും ദോഷകരമാകുന്നു; സകല ദൌഷ്ട്യങ്ങൾക്കും അത് വിത്താകുന്നു; ഉഴയ്ല്ലാ-പ്പട്ടിക്ക് പുഴുപ്പുണ്ടാകും; ഇതുപോലെയാണ് മനുഷ്യരുടെ അനുഭവവും; ദേഹത്തിനേക്കാൾ മനസ്സിനാകുന്നു ആലസ്യത്തിനാൽ ദോഷമുണ്ടാകുന്നത്; ഉപയോഗിക്കപ്പെടാത്ത ബുദ്ധി, സത്യത്തിൽ ഒരു രോഗമാകുന്നു. അത് ആത്മാവിനെപററിയ തുരുമ്പുപോലെയാണ്; നിലവെള്ളത്തിൽ കൃമികൾ വർദ്ധിക്കുന്നതുപോലെ അലസനിൽ ദുശ്ചിന്തകൾ വ്യാപിച്ച് അവന്റെ ആത്മാവിനെ ദൂഷണം ചെയ്യുന്നു......

(൪൯) റോമിലെ ചക്രവർത്തി. വാഴ്ച ൧൯൩- മുതൽ ൨൧൧-വരെ. ഇംഗ്ലണ്ടിൽ വച്ചു മരിച്ചു.

(൫൦) ഒരു ആംഗ്ലേയവിദ്വാൻ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൬-ന്റെ അന്ത്യഭാഗം മുതൽ ൧൭-ന്റെ ആദ്യഭാഗം വരെ.

ദേഹമനങ്ങളുടേ ക്ഷേമാഭിവൃദ്ധിക്കായി കഴിയുന്നേടത്തോളം ആലസ്യവും, ഏകാകിത്വവും ത്യജിക്കണം.” ആലസന്മാരുടേ മനോഭൂമി, നിർവ്യാപാരമായിരിക്കയില്ല. അതിൽ നെല്ലുപിടിക്കാഞ്ഞാൽ കളപിടിക്കും. മനുഷ്യഹൃദയത്തിന് വൃത്തി സാധനം കൊടുക്കാഞ്ഞാൽ അതു് വെറുതേ തിരുകുന്ന തിരുവക്കല്ലുപോലെ തന്നത്താനേ തിരുകി ക്ഷയിപ്പിക്കും. യാതൊന്നിലും അസാദ്ധ്യത്വം കല്പിക്കാതെ ഉദ്യമിക്കണം. “അസാദ്ധ്യമെന്നൊന്നുമില്ലെന്നോർത്തുസാഹിപ്പോന്നരയന്നിദം.” (കഠം ന്വ. ൧.)

വിശ്രമം അനുഭവിക്കുന്നതിന് അതിന്റെ മുൻപും പിൻപും ശ്രമം ഉണ്ടായിരിക്കണം. വളരേ സൌജന്യവും പൂജ്യതയും ഉള്ളവനും ശ്രമംകൂടാതെ വാസ്തവമായ സുഖാനുഭവം ഉണ്ടാകയില്ല. പ്രവൃത്തിതല്പരത, ഹീനവൃത്തികളേയും, ദുർവ്വാസനകളേയും, വൈരസ്യത്തേയും നിരോധിക്കുന്നതാണ്. സ്വാർത്ഥാചരണത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ലഘുവായ ക്ലേശങ്ങളേയും വ്യഥകളേയും ചികിത്സിക്കുന്നതിന് അതു് ഉത്തമ ഔഷധമാകുന്നു. ഒരുവന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ ദൈർഘ്യം നോക്കേണ്ടതു് അവൻ അതിൽ നടത്തുന്ന കൃത്യങ്ങളെ എണ്ണീട്ടുതന്നേ ആകുന്നു; അല്ലാതെ, വയസ്സിന്റെ സംഖ്യയാലല്ല. ആലസൻ, ദീർഘായുസ്സായിരുന്നാലും കേവലം വൃക്ഷപ്രായമത്രേ.

ക്രിസ്തുമതത്തെ ബ്രിട്ടനിലും ജർമ്മനിയിലും പ്രചാരം ചെയ്തു(൪൮) സെന്റ് ബോണിഫേസ് ഒരു കൈയിൽ വേദ-

(൪൮) ഒരു് ആംഗ്ലേയ മതോപദേശി; ജർമ്മനിയിൽ ക്രിസ്തുമതം പ്രചരിപ്പിച്ച ആൾ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൭-ന്റെ മദ്ധ്യം മുതൽ ൮-ന്റെ ആദ്യഭാഗം വരെ.

പുസ്തകവും മറു കൈയിൽ ആശാരിമുഴക്കോലും കൊണ്ടാണ് വേല ചെയ്യുന്നത്. ലൂതർ, മററനേകം ജോലികളുടെ ഇടയിൽ, ഉദ്യാനനിർമ്മാണവും, തച്ചുവേലയും, കടച്ചിൽവേലയും, ഘടികാര രചനയും കൂടി നടത്തിവന്നു. "തന്റെ രാജ്യത്തിൽ വേല ചെയ്യാതിരിക്കുന്ന ഓരോരുത്തന്റെയും മടി നിമിത്തം വേറെ ആരെങ്കിലും വിശപ്പും തണുപ്പും തട്ടുന്നതാണ്" എന്ന് ഒരു ചീനാ ചക്രവർത്തി പറയുകയുണ്ടായി.

മൊററുവേലപോലും അലസതയെക്കാൾ നല്ലതാകുന്നു. എന്തെന്നാൽ, അതിനാൽ നിവേശിതമെങ്കിലും ശീലിക്കുന്നതാണ്. സുഖക്കേട് അനുഭവിക്കുന്നതിൽ പോലും അലസതയെക്കാൾ ഉതകുന്നത് പ്രവൃത്തിയാകുന്നു. അതിപ്രവൃത്തിതം പ്രവൃത്തിഹീനതയോളം ദോഷകരമല്ല. ഇതിനു കാരണം, ഒടുവിലത്തേതിൽ ഏകാകിതാബോധം നിമിത്തം മനസ്സു തന്നെത്താനേ ക്ഷയിപ്പിക്കുമെന്നുള്ളതാണ്.

ധാന്യം വിതയ്ക്കാതെ ഭൂമിയിൽ ധാന്യം ഉണ്ടാകുകയില്ല. അതുപോലെ മനുഷ്യബുദ്ധിയിൽ ശ്രമംകൂടാതെ ജ്ഞാനം ഉണ്ടാകുകയില്ല. വിത്തുവിതയ്ക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ, ഒരുവൻ വിതയ്ക്കുന്നതിന്റെ വിളവ് മററൊരുവൻ എടുത്തെന്നുവരാം. എന്നാൽ, ജ്ഞാനവിഷയത്തിൽ ഒരുത്തന്റെ വിദ്യാഫലം അന്യനു് അപഹരിക്കാൻ കഴിയുന്നതല്ല. ജീവിതത്തിന്റെ വസന്തകാലത്തിൽ വേല ചെയ്യാഞ്ഞാൽ ഗ്രീഷ്മം വ്യർത്ഥവും നിന്ദ്യവും ആയി കഴിഞ്ഞു്, ഒടുക്കം കൊയിത്തിൽ കിട്ടുന്നതെല്ലാം ചാവിയായിത്തീരും. ഒരിക്കലും ഒന്നും ചെയ്യാതിരിക്കുന്നതെന്ന പ്രമാണത്തെ(൪൩)സർ-വാൾട്ടർ സ്കാട്ട് ഒരു അനനുഷ്ഠേയവ്രതം പോലെ ആച-

(൪൩) സ്കാട്ട്ലണ്ടിൽ ജനിച്ച ആംഗ്ലേയ കവിയും പൂർവകഥാകർത്താവും; ജനാചാരവർണ്ണനത്തിലും പൂർവ്വാചാര

രിച്ചു. അതുപോലെ തന്നെ, "വിദ്യയില്ലാത്ത ജീവിതം മരണം തന്നെ." എന്നതു് ചരിത്രകർത്താവായ (൫൦) റാബെട്ട്സണും, "എപ്പോഴും ജോലി ചെയ്യു." എന്നതു് (൫൧) വാൾടെയറും, "വീക്ഷണംതന്നെ ജീവിതം." എന്നതു് (൫൨) പ്ലിനിയും വ്രതങ്ങളായി അനുഷ്ഠിച്ചിരുന്നു.

"അലസൻ സമയത്തെ കൊല്ലുന്നു എന്നും, ക്രമപ്രവർത്തകൻ, നശ്വരങ്ങളായ മണിക്കൂറുകളെ വിധാനം ചെയ്തു് അവയ്ക്കു് ചിരം ജീവിതത്വവും താത്വിക ലക്ഷണവും നല്കുന്നു എന്നും" (൫൩) കാളരിഡ്ജ് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

വിവരണത്തിലും സമർത്ഥൻ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮-ന്റെ അന്ത്യഭാഗം മുതൽ ൧൯-ന്റെ ആദ്യഭാഗം വരെ.

(൫൦) സ്കോട്ട്ലണ്ടിൽ ജനിച്ച വരിഷ്ഠനായ ആംഗ്ലേയ ചരിത്രകർത്താ; ചരിത്രതത്വവിശാരദൻ; ഹ്യൂമിന്റെയും, ഗിബ്ബണിന്റെയും സഹജീവിയും സുഹൃത്തും. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮-ന്റെ ആദ്യഭാഗം മുതൽ അവസാനം വരെ.

(൫൧) പരന്ത്രീസ് വിദ്യാവിശാരദൻ; നാടകകർത്താ; മഹാമേധാവി; രാജ്യനീതിജ്ഞൻ; അന്ധവിശ്വാസദ്വേഷി; സാമാന്യ ജനക്ഷേമാനുകൂലി; വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮-ന്റെ ആരംഭം മുതൽ അന്ത്യംവരെ.

(൫൨) റോമൻ പ്രകൃതിശാസ്ത്രവിശാരദൻ; അദ്വൈതമതസ്ഥൻ; "പ്രകൃതിചരിത്രം" എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കർത്താ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧-ന്റെ ആദ്യഭാഗം മുതൽ അന്ത്യഭാഗംവരെ.

(൫൩) വിശിഷ്ടനായ ആംഗ്ലേയ കവിയും വിചിന്തകനും; മഹാ സംഭാഷണവിദഗ്ദ്ധൻ; തത്വവിഷയത്തിൽ കാണ്ട്-മതാനുസാരി. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮-ന്റെ അന്ത്യഭാഗം മുതൽ ൧൯-ന്റെ ആരംഭം വരെ.

വൃത്തിശീലനം, ക്രമാനുസരണത്തെ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നതാകയാലാണ്, ശീലപരിഷ്കരണത്തിന് അത് സഹായിയായിരിക്കുന്നത്. ലഘുപ്രവൃത്തി, ഗൃഹഭരണമാകട്ടെ, രാജ്യഭരണമാകട്ടെ, നിത്യജീവിതവൃത്തിയിൽ അന്യന്മാരോടുള്ള സഹചാരണാദ്യങ്ങളാൽ ഉൽകൃഷ്ടമായ പ്രവർത്തക ശീലം സിദ്ധിക്കുന്നതാണ്. പ്രവൃത്തിലഭ്യങ്ങളായി ഈ പ്രകരണത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ള ഗുണങ്ങളെല്ലാം, ഒരു ശരിയായ ഗൃഹിണിയുടെ ഗൃഹഭരണത്തിൽ നിന്നും സിദ്ധിക്കുന്നവയാണ്. ഓരോ പ്രവൃത്തിയുടേയും അപ്രധാനങ്ങളായ അംഗങ്ങളിൽപോലും ദൃഷ്ടിവയ്ക്കുന്നത് കാര്യസിദ്ധിക്ക് വളരെ ആവശ്യകമാകുന്നു. സ്പെയിനിൽ യുദ്ധത്തിൽ പ്രവേശിച്ചിരുന്ന കാലത്ത് വെല്ലിങ്ടൺ, ഓരോ ഭടൻ ആഹാരം ചമയ്ക്കേണ്ട ക്രമംപോലും താൻതന്നെ ഏർപ്പാടു ചെയ്തു. അപ്രകാരം ഇന്ത്യയിൽ ചെയ്ത യുദ്ധങ്ങളിൽ സാമാനങ്ങൾ കയറ്റിയ ചക്കടാവണ്ടികളുടെ വേഗതപോലും താൻതന്നെ നിയമനം ചെയ്തു.

മഹാത്മാക്കളുടെ ഉദ്യമം സദാ അക്ഷീണമായിരിക്കും. വെല്ലിങ്ടൺ സ്പെയിനിൽ യുദ്ധത്തിൽ ശത്രുവെ എതിർക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമത്തിന്റെ ഇടയ്ക്ക് അയർലണ്ടിലേയ്ക്ക് ഒരു പോലീസ് റെഗുലേഷന്റെ നക്കൽ തയ്യാറാക്കി അയച്ചു. (൧൪) ജൂലിയസ് സീസർ സൈന്യത്തോടു

(൧൪) റോമൻ പുരാതന വരിഷ്ഠരിൽ അഗ്രഗണ്യൻ; പൌരനായും, രാജ്യഭരണകർത്താവായും വാഗീശ്വരനായും, സേനാനായകനായും, വിദ്യാവിശാരദനായും, വിധാനക നീതിജ്ഞനായും ശോഭിച്ച ഒരു മാതൃകാപുരുഷൻ; ഒടുവിൽ റോമൻ ചക്രവർത്തിയായിത്തീർന്നു. വാഴ്ച ക്രി. മു. ൧-ാം ശതാബ്ദം.

കൂടി ആല്പ്സ് പർവ്വതപങ്ക്തി കടന്നതിനിടയിൽ, ലാററിൻ ഭാഷയിലെ അലങ്കാര ശാസ്ത്രത്തെപ്പററി ഒരു പ്രബന്ധം എഴുതി. വാഷിങ്ങ്ടൺ ൧൬-ാം വയസ്സിലെ പ്രമാണങ്ങളും കൈമാററപ്പത്രങ്ങളും മററും വളരെ സൂക്ഷിച്ച് വൃത്തിയായി എഴുതി അഭ്യസിച്ചതിൻെറ ഫലം പിന്നീട്, രാജ്യയോഗനായകനായപ്പോൾ പ്രകാശമായി. രാജ്യതന്ത്രജ്ഞരു-ടെ ഇടയിലാകട്ടെ (൭൭) ഗ്ലാഡ്സ്റ്റൺ, (൭൮) ഹോമറിൻെറ കവിതകളെക്കുറിച്ച് ഒരു പുസ്തകം എഴുതിയിട്ടു്. ഷേക്സ്പിയർ ഒരു നാടകശാലയുടെ നായകനായിരുന്നു. ഗതേ ജർമ്മനിയിൽ ഒരു പ്രധാന മന്ത്രി ആയിരുന്നു. മിൽട്ടൺ; ക്രാംവെലിൻെറ ഭരണകാലത്തു് രാജ്യകാര്യദർശി സ്ഥാനം വഹിച്ചിരുന്നു. (൭൯) ഡാൻറി ഒരു മരുന്നു കച്ചവടക്കാരനും, പിന്നീട് രാജ്യദൂതനും ആയിരുന്നു. (൮൦) ഗലിലിയോ ആദ്യം

---

(൭൭) ആധുനിക ആംഗ്ലേയ രാജ്യനീതിജ്ഞന്മാരിലും, വാഗീശ്വരന്മാരിലും അഗ്രഗണ്യൻ; മഹാ ധർമ്മനിഷ്ഠൻ; ജനസ്നേഹി. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൯-ൻെറ ആദ്യംമുതൽ അന്ത്യം വരെ.

(൭൮) വരിഷ്ഠ യവന കവി; ഗാഥികാ കൃതി കർത്താ; ആദികവി. വാഴ്ച ക്രി. മു. ൯-ാം ശതാബ്ദം വരെ.

(൭൯) ഇററാലിയൻ മഹാകവി; "ദിവ്യനാടകം" എന്ന് പ്രസിദ്ധമായ ഗാഥികയുടെ കർത്താ; ഇററാലിയൻഭാഷയെ പരിഷ്കരിച്ച മഹാൻ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൩-ൻെറ അന്ത്യം മുതൽ ൧൪-ൻെറ ആദ്യഭാഗം വരെ.

(൮൦) ഇററാലിയിലെ വരിഷ്ഠ പ്രകൃതിശാസ്ത്രജ്ഞൻ; ദൂര-ക്കണ്ണാടി മാർഗ്ഗമായി ഗ്രഹപരിവർത്തനം വെളിപ്പെടുത്തി; അതു് ക്രിസ്തുമതവിരോധമെന്ന് കല്പിച്ച് റോമിലെ പോപ്പ് അദ്ദേ-

ഒരു വൈദ്യനായിരുന്നു. പ്രാക്ലിൻ പ്രകൃതിതത്ത്വജ്ഞാനിയായും, രാജ്യതന്ത്രജ്ഞനായും പ്രസിദ്ധി സമ്പാദിച്ചതിനു മുൻപിൽ അച്ചടിക്കാരനും പുസ്തകവ്യാപാരിയും ആയിരുന്നു. ഇന്ത്യയിലെ ശിക്ഷാ നിയമത്തിന്റെനിർമ്മാതാവായ പ്രസിദ്ധവിദ്വാനും വാഗീശനും ആയ (൫൯) മെക്കാളി "പുരാതന റോമികാഗീതങ്ങൾ" എന്ന കവിത എഴുതിയതു്, ഇംഗ്ലണ്ടിലെ ഒരു മന്ത്രിസ്ഥാനത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ജോലികളുടെ ഇടയിലായിരുന്നു. പ്രകൃതിതത്ത്വജ്ഞന്മാരിൽ അഗ്രേസരനായിരുന്ന സർ ഐസക് ന്യൂട്ടൻ വളരെ സമർത്ഥനായ ഒരു കമ്മട്ടം സൂപ്രേണ്ടായിരുന്നു.

ആശംസാ പ്രേരിതമായ പ്രവൃത്തി ദേഹസുഖത്തിനു് അവശ്യകമാകുന്നു. മനോവ്യായാമം ദേഹവ്യായാമം പോലെ ക്രമമായി നടത്തിയാൽ സദാക്ഷേമാഭിവർദ്ധനമാകുന്നു.

ഹത്തിനെ അന്ത്യപക്ഷം തടവിലാക്കി, വിചാരണയിൽ വളരെ കഷ്ടപ്പെടുത്തി. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൬൫൧-ന്റെ അന്ത്യഭാഗം മുതൽ ൧൬൯-ന്റെ മദ്ധ്യം വരെ.

(൫൯) ആംഗ്ലേയ വിശിഷ്ട വിദ്യാവിശാരദൻ; കവി; വാഗീശ്വരൻ; രാജ്യനീതിജ്ഞൻ; ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമത്തിന്റെ നിർമ്മാതാ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮൦൦-ന്റെ ആരംഭം മുതൽ മദ്ധ്യം വരെ.

൩. ധൈൎയ്യം.

“ബലപതിയുടെധൈൎയ്യം പോകിലുംതാൻ കഠിനം
തരിചരകശലതപം ദൃശ്യമാ മുളവാതെ;
സ്വഭവിതങ്ങളുണരുമോരോ മാനുഷങ്കൽ, മഹത്താം
വിപത്തി വിരളമായ് നാം കണ്ടുകൊള്ളുമനന്യം.”
(൧൬) സാമുവെൽ ഡാനിയൽ.

“മഹൽകൃതം ത്വരിതമാക്കി, മാനസം
പൊഴിക്കിലും ചോര, തദൎത്ഥസംഗരെ,
കളത്തിയററീടുകിലന്ന മോളവും;
തടസ്ഥമോരോന്ന ബലത്തു നില്ക്കിലും
നിനക്കന്ത്യനാം ജയകാലമുത്തമാ-
മിളയ്ക്കുമാലാ സത്യമനസ്സേ! നിൻജയം;
നിനക്കു സമ്മാന മശങ്കമാപ്തമാ-
മൊട്ടക്കമുള്ളിഷ്ടഫലം കരസ്ഥമാം.”
(൧൭)സീ. മക്കേ.

“ഓരോ മാനുഷ്യയുഗത്തിൽ കാണപ്പെടുന്ന ധൈൎയ്യ-ത്തിന്, മികവോടും പൂൎവ്വയുഗങ്ങളിൽ അന്യന്മാരാൽ ചെയ്യപ്പെട്ട ശൂരകൃത്യങ്ങളാം പ്രേരകോദാഹരണങ്ങളാകുന്നു;

(൧൬) ഒരു ആംഗ്ലേയകവി; ഷേക്സ്പിയറിൻെറ സഹ-ജീവി. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൬-ൻെറ അന്ത്യവും ൧൭-ൻെറ ആദിയും.

(൧൭) സ്കോട്ട്ലണ്ട് ദേശീയ ആംഗ്ലകവി; മാസികാ ലേ-ഖകൻ; വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൯-ൻെറ ആദ്യംമുതൽ അന്ത്യഭാഗം വരെ.

മുൻപിരുന്ന ശ്ലൂരന്മാരുടെ പ്രേതങ്ങളുടെ കൈപ്പുണ്ടലിനാലെന്നു തോന്നുമാറു്, മനം കലുങ്ങാതെ, ആധുനികന്മാർ ഏററവും അപായകരങ്ങളായ മഹാരംഭങ്ങളിൽ പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു." (ന്നു.) ഹെൽപ്സ്.

"മയക്കമെന്ന്യേവരരത്നജാലേ,കലക്കമെന്ന്യേകടുഹാലഹാലേ,
ഉഴെച്ചുവിണ്ണോരമൃതുവരുവോളംപിടിച്ചകാര്യംവിടുകില്ലധീരർ."
ഭർത്തൃഹരി നീതി. ശ്ലോ. വൃ.

ധൈര്യവിശിഷ്ടത്വം ഉണ്ടായിരുന്ന സ്ത്രീപുരുഷന്മാരിൽനിന്നും ലോകത്തിനു് വളരേ ഗുണം സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇവിടെ, ധൈര്യം എന്നു പറഞ്ഞതു്, നായ്ക്കുറുക്കപോലുള്ള കേവലം മൃഗധൈര്യമല്ല; ധർമ്മധൈര്യമാകുന്നു. അതായതു്, സത്യം പറയുന്നതിനും സ്വാർത്ഥപ്രേരണകളെ തടുത്തു് നീതി നെറികൾക്കൊത്തു് കൃത്യധർമ്മം നടത്തുന്നതിനും ഉള്ള ധൈര്യം. മാനുഷ്യചരിത്രത്തിൽ വർണ്ണിയ്ക്കപ്പെടുന്ന ഓരോ അഭിവൃദ്ധിപദവും സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളതു്, ഓരോ മഹാവിഘ്നങ്ങളേയും വിരോധങ്ങളേയും ജയിച്ച പൂർവ്വധീരന്മാരുടെ ഉള്ളുകരിനാലും ശൌര്യത്താലും ആകുന്നു. അവർ, ഓരോവിധം ചിന്താക്രന്നായകന്മാരും, മഹാദർശകന്മാരും, സ്വരാജ്യസ്നേഹികളും മററും ആയിരുന്നു.

(ന്നു.) ആംഗ്ലേയ രാജ്യനീതിജ്ഞനും ഗ്രന്ഥകർത്താവും; സാമുദായിക പരിഷ്കാരം, രാജ്യനീതി, എന്നിങ്ങനെയുള്ള വിഷയങ്ങളെപ്പററി "സ്നേഹിതയോഗം" എന്നുംമററും അനേക ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ കർത്താ; ബെഹ്രസ്യക്ഷ്യമേധി; വിക്ടോറിയാ ചക്രവർത്തിനിയുടെ ആജ്ഞയനുസരിച്ച് പ്രിൻസ്-ആൽബർട്ടിൻെറ ജീവചരിത്രം എഴുതി. വാഴ്ച ക്രി. ൧,൮ൻ-ൻെറ ആദി മുതൽ അന്ത്യഭാഗം വരെ.

“നൊറെത്രകാമുകരത്ഭുതമായിരുന്നയേറെ
ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ചെലവഴിച്ചുള്ളതോത്തമല്ലോയ്
തന്മോചിതം വസനമാത്ര മതിഗ്രമത്തിൻ
സമ്മാനമായഥ ലഭിച്ചു സുതൃപ്തരായോർ!
സത്രുക്ഷോമാത്രമവരുച്ചിലർ നാടി, ദീർഘ-
നിശ്വാസസമ്പദകര മന്ദ്യതപാസ ചെയ്തോർ.
എന്നാലൊട്ടകം മുദിതം വരമാനശേഷവും
തന്നെ, തദർത്ഥമതു ചെയ്യുതിനൊട്ടു കൂടി
നന്നായപായകരമാം പണി ചെയ്തവർക്കായ്,
പിന്നെ, തദീയ മഹദൈശ്വര പൂർണ്ണരൂപം
മിന്നീട്ടു മാഞ്ഞൊരതിമോദമൊടാസ്വദിച്ചിട്ട-
ജന്മന്ത്യഘിച്ചതനുരാഗവിശുദ്ധിയാലേ”

(നൂമ.) ജെ. പി. ലവ്വൽ.

തന്റെ സഹജീവികൾ വിശ്വസിച്ചു വന്നിരുന്ന കല്പിത ദേവന്മാരെ നിഷേധിച്ച്, യഥാർത്ഥമായ ഏക സ്വരൂപിയെ മാത്രം വിശ്വസിപ്പാനുപദേശിച്ചു സാക്രട്ടീസ്, അസാധാരണ ധൈര്യത്താലും ശാഠിപ്പിനാക്കത്താലും, ദേവദ്രോഹി എന്നും, ബാലദൂഷിയെന്നും കുററം ആരോപിക്കപ്പെട്ടു ൭൦-ാം വയസ്സിൽ വിഷംകുടിച്ചു മരിപ്പാൻ നിർബ്ബന്ധിതനായ് തീൎന്നു. നായകസദസ്സിന്റെ വിധിപ്രകാരം ചാകുന്നതിനുള്ള സമയം അടുത്തപ്പോൾ, “ഇപ്പോൾ നാം പിരിഞ്ഞു പോകാനുള്ള കാലമായി; ഞാൻ, മരണത്തിലേയ്ക്കും, നിങ്ങൾ ജീവിതത്തിലേയ്ക്കും; എന്നാൽ, നമ്മളിൽ

(നൂമ.) അമേരിക്കൻ കവി; ഗദ്യകാരൻ; രാജ്യനീതിജ്ഞൻ; സമുദായ സ്നേഹിയായ വിശാലബുദ്ധി; ഇംഗ്ലണ്ടിലേയ്ക്കു അയച്ച അമേരിക്കയിലെ ദൂതൻ. വാഷ്ട്ട് ക്രി. ശെഫൻ-ന്റെ ആദ്യഭാഗം മുതൽ അന്ത്യം വരെ.

ആർക്കാണ് ശ്രേഷ്ഠഗതി എന്നതു് ഈശ്വരനുതന്നേ അറിയാം.” എന്നു പറഞ്ഞു്, ആത്മനിത്യതയെപ്പററി ദീർഘപ്രസംഗം ചെയ്താണദ്ദേഹം വിഷം കുടിച്ചതു്. ഇതുപോലെതന്നെയാണു് ഏശുക്രിസ്തുവിൻെറ മരണവും. സ്വമതോപദേശികളുടെ നടപടികളെ വെളിപ്പെടുത്തി, അദ്വൈതത്തെ പ്രവദിച്ചതിനു്, സത്യജ്ഞാനം തത്വജ്ഞാനിയും ആയ (൫൭) ബ്രൂണോ, അഗ്നിപ്രവേശം ചെയ്യിക്കപ്പെട്ടു. ഇപ്പോഴും വ്യവസ്ഥിതമായിരിക്കുന്ന ഭൂപരിവർത്തനമതത്തെ പ്രവദിച്ച ഗാലിലിയോ, ൭൦-ാം വയസ്സിൽ മതദ്വേഷിയെന്ന അപരാധത്തിനു് ബന്ധനത്തിൽ കഷ്ടപ്പെട്ടു. മരണാനന്തരം അദ്ദേഹത്തിനായ് പ്രേതസ്തംഭസ്ഥാപനം പോലും (൫൮) പാപ്പാവിനാൽ നിരോധിക്കപ്പെട്ടു. അനന്തരം സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു

(൫൭) ഇററാലിയൻ അദ്വൈത തത്വജ്ഞാനി; ധീരബുദ്ധി; പുനശ്ശരീരവാദപക്ഷി; ക്രിസ്തുമത പൂർവ്വാചാരാക്ഷേപകൻ; ക്രിസ്തുദിവ്യകർമ്മാവിശ്വാസി; പൂർവ്വസൂത്രമതാക്ഷേപകൻ; വിമതത്വം നിമിത്തം പാപ്പാവിൻെറ (പോപ്പ്) സഭയാൽ അഗ്നിപ്രവിഷ്ടനായി. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൬൦൦-ൻെറ മദ്ധ്യേ.

(൫൮) ദൈവനിയോഗത്താൽ സർവ്വക്രിസ്തീയസമുദായങ്ങളിന്മേൽ ആത്മീയലൌകിക നായകത്വത്തിനവകാശം പറഞ്ഞു് റോമാ നഗരത്തിൽ പരമ്പര ക്രമത്തിൽ തിരഞ്ഞെടുത്തുവന്ന ക്രിസ്തുമതാചാര്യൻ; പഴേ ക്രമത്തിൻെറ നായകൻ; പ്രസ്തുത പാപ്പാ, പാൾ പഞ്ചമൻ. വാഴ്ച ൧൬൦൫ മുതൽ ൧൬൨൧ വരെ.

ചില രസവാദതത്വങ്ങളെ കണ്ടുപിടിച്ച (൩൩) റജർ-ബെക്കൺ ക്ഷുദ്രക്കാരൻ എന്ന അപരാധസ്ഥാപനത്തിന് പാത്രീഭവിച്ചു. ശാരീരശാസ്ത്രത്തിലെ ചില തത്വങ്ങൾ കണ്ടുപിടിച്ച (൩൪) വിസേലിയസ്, പള്ളിക്കാർ മതവിരോധമെന്നു കല്പിച്ച ശരീരച്ഛേദനം ശീലിച്ചുയാൽ, മതദ്വേഷി എന്ന കുറാപ്പെടുത്തപ്പെട്ടു. ഗാലിലിയോവിന്റെ മതത്തെ ശാസ്ത്രീയന്യായങ്ങളാൽ സ്ഥാപിച്ച (൩൫) കപ്പർണിക്കസ്, (൩൬) കെപ്ലർ എന്ന മഹാത്മാക്കളുടെ മേലും ഈ കുറ്റം ആരോപിക്കപ്പെട്ടു. ഈ തത്വധർമ്മത്തെ വെളിപ്പെടുത്തിയ പ്രകൃതിശാസ്ത്രജ്ഞാഗ്രേസരനും മഹാഭക്തനും ആയ

(൩൩) ആംഗ്ലേയ ശാസ്ത്രവിശാരദൻ; രസവാദജ്ഞൻ; ക്ഷുദ്രക്കാരൻ എന്നു മതാധികാരികളാൽ കുറ്റം ചുമത്തപ്പെട്ട് ൧൪ വർഷം തടവിൽ കിടന്നു. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൩.

(൩൪) ബെൽജിയംദേശീയ ശാരീരശാസ്ത്രവിശാരദൻ; പൂർവ്വയൗവന ശാരീരശാസ്ത്രദ്വേഷി; ശാരീരശാസ്ത്രവിഷയത്തിൽ അനേകനവതത്വപ്രദർശകൻ; പാപ്പാവിന്റെ ക്രിസ്തുമത പരിശോധകസഭയാൽ കല്പിതാപരാധൻ; നാടുകടത്തപ്പെട്ടു. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൬-ന്റെ ആദ്യം മുതൽ മദ്ധ്യംവരെ.

(൩൫) പ്രഷ്യാദേശീയ ജ്യോതിഷികൻ; ഭൂപരിവർത്തനമതസ്ഥാപകൻ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൫-ന്റെ അന്ത്യഭാഗം മുതൽ ൧൬-ന്റെ മദ്ധ്യം വരെ.

(൩൬) ജർമ്മനി ദേശീയ ജ്യോതിഷികൻ; ഗ്രഹപരിവർത്തന മണ്ഡലത്തിന്റെ ധർമ്മത്രയത്തിൻ സ്ഥാപകൻ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൬-ന്റെ അന്ത്യഭാഗം മുതൽ ൧൭-ന്റെ ആദ്യഭാഗം വരെ.

ന്യൂട്ടനെപ്പോലും "ഈശ്വരസ്ഥാനഭ്രംശനൻ" എന്ന അപവാദം പറയാതിരുന്നില്ല. സത്യത്തിൽ, പ്രകൃതിശാസ്ത്രത്തിലും പ്രകൃതിചരിത്രത്തിലും സാരമായ യാതൊരു മഹാദർശനത്തിനും ഈ മതദ്വേഷമെന്ന ആക്ഷേപം അജ്ഞന്മാരിലും അന്ധവിശ്വാസികളിലും നിന്ന് വരാതിരുന്നില്ലെന്നുതന്നെ പറയാം. എന്നാൽ, ഇങ്ങനെ ആക്ഷിപ്തരായ മഹാത്മാക്കളെ ഇപ്പോൾ ലോകർ നന്ദിപൂർവ്വം പൂജിക്കുന്നു. വിമതിസഹനത്തിന് ഇതൊരു പാഠമാകുന്നു. ലോകം ഈശ്വരലേഖനമാകുന്നു. ആ ലേഖനത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മാർത്ഥം ഗ്രഹിക്കുന്നതിന് ചെയ്യപ്പെടുന്ന ശ്രമം ഒട്ടും ദൈവദൂഷണം അല്ല, ദൈവശുശ്രൂഷണമത്രേ; എന്തെന്നാൽ, ഇതിനാൽ, ഈശ്വരന്റെ യഥാർത്ഥമായ ശക്തിയും ഗുണവും അധികം പ്രകാശിക്കാനാണിടയുള്ളത്.

പ്രകൃതിവിദ്യാവിഷയത്തിൽ എന്നപോലെ ആത്മവിദ്യാവിഷയത്തിലും മനസ്സാക്ഷിയെ അനുസരിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ ധീരത്വം കാണിച്ചിട്ടുള്ളവരുടെ ധൈര്യം യുദ്ധധൈര്യത്തെക്കാൾ ബഹുമാന്യമാകുന്നു. * ക്രിസ്തുസായൂജ്യകർമ്മത്തിൽ ക്രിസ്തുവിന്റെ ത്രപാദനമുണ്ടെന്ന മതത്തെ നിഷേധിച്ച അന്ന എന്ന ഒരു ആംഗ്ലേയസ്ത്രീ സ്വമതനിരാകരണം ചെയ്യായ്കയാൽ, അതികഠിനമഹാമർദ്ദനം സഹിച്ചു. പഴയ കൂറുമതത്തെ മറുത്ത (൧)ലാററിമറും, (൨)റിഡ്‌ലിയും, അഗ്നിസ്തം-

* ക്രിസ്തുവിന്റെ ശരീരത്തോട് ഐക്യം പ്രാപിക്കുന്നതിനുള്ള "കുർബാന" എന്ന കർമ്മം.

(൧) ആംഗ്ലേയമതോപദേശി; പുത്തൻ കൂറു മതത്തിന്റെ പ്രമുഖ്യപ്രചാരകൻ; സത്യസന്ധൻ; ഉജ്ജ്വലമൂർത്തി; വിദേശഗമനത്താൽ സ്വരക്ഷ തേടാത്ത ധീരൻ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൫൫൫-ന്റെ ആദ്യഭാഗം.

(൨) ലാററിമറിന്റെ സഹജീവിയും സമഭാവനം. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൫൫൫-ന്റെ ആദ്യഭാഗം.

ങ്ങതിലേയ്ക്കു നയിയ്ക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ, പരസ്പരം, ആലിംഗനം ചെയ്തു, തൈല ലേപനത്തിന്നെന്നപോലെ, തീയ്ക്കു കവിൾ കാണിച്ച് വേദനകൂടാതെ സന്തുഷ്ടരായി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു മരിച്ചു:—"സഹോദരാ തപിയ്ക്കല്ലാ. ഈശ്വരകൃപയാൽ, ഒരിയ്ക്കലുംകെടാത്ത ഒരു ദീപം നമുക്കിന്ന് ഇംഗ്ലണ്ടിൽ കൊളുത്താം." അവർ കൊളുത്തിയദീപം ഇപ്പോഴും ഉജ്ജ്വലിച്ചു തെളിവരുന്നത്രേ. മതവിഷയത്തിൽ രാജാധിപത്യം നിഷേധിച്ചു (൨) സർ താമസ്‌മോർ അതിലേയ്ക്കായി മരണശിക്ഷ ലഭിക്കുമെന്ന് തീൎച്ചയായപ്പോൾ സ്വമത വിജയപ്രാപ്തിക്ക് കൃതജ്ഞതാപൂൎവ്വം ഈശ്വരനെ വന്ദിച്ചു മരിച്ചു. സ്വമത നിഷേധനത്താൽ വരാൻപോകുന്ന അപായം ഒരാൾ മുൻകൂട്ടി തെര്യപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ, "അങ്ങനെ ആയാൽ നീയും ഞാനും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ഇതുതന്നെ. ഞാൻ ഇന്നും നീ നാളെയും മരിയ്ക്കും" എന്ന് മറുപടി പറഞ്ഞ ലൂതറിന് ശത്രുവരാൽ ജീവിത ത്യാഗത്തിനിടവന്നില്ലെങ്കിലും, അദ്ദേഹം മേൽപറഞ്ഞവരോടൊപ്പം ധീരത കാണിച്ചവനും, യൂറോപ്പിൽ ആധുനിക ചിന്താസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും ബുദ്ധിസ്വൈരതയ്ക്കും ഉൽപാദകനും ആയിരുന്നു. പാപ്പാവിന്റെ അധികാരം നിഷേധിച്ചതിനും തള് ബഹിഷ്കരണപത്രത്തെ പരസ്യമായി തീയിലിട്ടുചുട്ടതിനും, ജൎമ്മൻ ചക്രവൎത്തിയാൽ (ചാറത്സ് പഞ്ചമനാൽ) രാജ്യഭ്രംശം ചെയ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ ലൂതർ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:—

(൨) അതിപ്രശസ്തനായ ഒരു ആംഗ്ലേയ വിദ്വാൻ; പ്രധാന ന്യായാധിപൻ; ഹെൻറി അഷ്ടമന്റെ അക്രമമായ ദ്വിതീയ വിവാഹത്തിനെ ആക്ഷേപിച്ചതിനു കള്ളക്കുറ്റാരോപണത്താൽ വധശിക്ഷ അനുഭവിച്ചു. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൫൨൯-ന്റെ അന്ത്യം മുതൽ ൧൫൩൨-ന്റെ മദ്ധ്യം വരെ.

"എനിക്കൊരുനൂറു തലകളുണ്ടായിരിക്കയും അവയെല്ലാം നഷ്ടപ്പെടുകയും ചെയ്താലും ഞാൻ സ്വമതനിരാകരണം ചെയ്യുന്നതല്ല."

കാൎയ്യജയത്തിനായ് തന്നെ എല്ലാവരും വേല ചെയ്യുന്നതെന്നിരിക്കിലും, പലപ്പോഴും ജയദർശനം ലഭിക്കാതെ അവർ ഉദ്യമിക്കേണ്ടതായിവരും. ഇങ്ങനെ ഉദ്യമിക്കുന്നവരുടെ ധൈൎയ്യം അളക്കേണ്ടതു് സദ്യഃഫലത്തിനാലല്ല, അവരാൽ എതിൎക്കപ്പെട്ട വിഘ്നങ്ങളാലും ആ എതിൎക്കലിൽ അവർ കാണിച്ചിട്ടുള്ള ധീരതയാലുമാകുന്നു. അതിപ്രകൃഷ്ട ജയത്തെക്കാളും, ഇവയാകുന്ന ധൈൎയ്യൗന്നത്യത്താൽ ലോകരിൽ അതിഗംഭീരമായ ഒരാകൎഷണത്തെ ജനിപ്പിക്കുന്നതു്.

എന്നാൽ, ഒരേ വിധമുള്ള ധൈൎയ്യമല്ല, സാധാരണ ലൌകികവ്യാപാരത്തിൽ ആവശ്യപ്പെടുന്നതു്. ചരിത്രവൎണ്ണനീയങ്ങളായ മഹാ കാൎയ്യങ്ങളിലെന്നപോലെ തന്നെ സാധാരണയായ നിത്യവൃത്തിയിലും, ധൈൎയ്യം കാണിക്കാവുന്നതാണു്. ഋജുമാൎഗ്ഗം ആചരിക്കുന്നതിലും, ദുഷ്പ്രേരണകളെ തടുക്കുന്നതിലും, സത്യം പറയുന്നതിലും, തന്റെ സൂക്ഷ്മസ്ഥിതിയെ കവിഞ്ഞുള്ള ഒരവസ്ഥ നടിക്കാതിരിക്കുന്നതിലും, അന്യൎക്കു നഷ്ടം വരുത്താതെ തനിക്കുള്ള മുതലിനാൽ ഉപജീവിക്കുന്നതിലും, മററിതുപോലെ അനേകകാൎയ്യങ്ങളിലും, സാധാരണന്മാൎക്കും ധൈൎയ്യം കാണിക്കാവുന്നതാണു്. ഒരേ വിധമുള്ള ധൈൎയ്യം ഇല്ലാതെ ദൌൎബ്ബല്യവും ചപലതയും നിമിത്തമായ്, ലോകത്തു് അനേകം ക്ലേശങ്ങളും ദോഷങ്ങളും ഉണ്ടാകുന്നു. ആ ധൈൎയ്യം സിദ്ധിക്കുന്നതിനായ് ശീലത്തിന്നാധാരമായ ഇച്ഛയെ നിയമാചരണം അഭ്യസിപ്പിക്കണം. എത്രയോമഹോദ്ദേശ്യങ്ങൾ രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടാലും, പ്രവൃത്തികളായി ആവിൎഭവിക്കാതെ

അവ വാദ്മാത്രങ്ങളായി അവസാനിച്ചുപോകുന്നു. ഭോജ്യമായ ആഹാരം ഭുജിക്കാതെ കണ്ടുംകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു്, ദേഹത്തെ ക്ഷീണിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ തന്നെ കൃത്യമിന്നതെന്നറിഞ്ഞുംകൊണ്ടതു ചെയ്യാതിരിക്കുന്നതു് ധാർമ്മികത്വത്തിനെ ക്ഷീണിപ്പിക്കും.

ധൈര്യഹീനത, പലപ്പോഴും യൌക്തികമായ പരിഷ്കരണത്തിന്നു് വിരോധമായിത്തീരുന്നു. പല്ലു കറുപ്പിക്കുന്ന ബർമ്മാക്കാരേയും, പാദപീഡനം ചെയ്യുന്ന ചീനാക്കാരേയും, നാം പരിഹസിക്കുന്നുവെങ്കിലും, നാം തന്നെ ഓരോ പ്രകാരത്തിൽ വേഷബന്ധനത്തിലും, ആചാരബന്ധനത്തിലും, മതബന്ധനത്തിലും അകപ്പെട്ടു് വലയുന്നു. അതിതുച്ഛമായ ഒരു ജനസമ്മതി കൊതിക്കയാലാകുന്നു, ഈ ബാധകൾ അനുഭവിക്കേണ്ടിവരുന്നതു്. എന്നാൽ, മനഃസാക്ഷിയുടെ അനുമോദം ലഭിക്കുമാറു് യഥാശക്തി തന്റെ കൃത്യധർമ്മം നടത്തുന്നതായാൽ, ഉൽകൃഷ്ടമായ ജനസമ്മതി അവശ്യം സിദ്ധിക്കുന്നതാണു്. അന്യരുടെ പ്രതിരൂപമാത്രമാകാതെ, സ്വരൂപം ധരിച്ചു് വർത്തിക്കാൻ ധൈര്യമാകുന്നു ഇതിലെല്ലാം ആവശ്യകമായുള്ളതു്. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും സ്വാശ്രയത്തിനും ധീരബുദ്ധിത്വം സാരാംശമാകുന്നു. സ്വമതം രൂപീകരിക്കാൻ തുനിയാത്തവൻ ഭീരുവും, മടിക്കുന്നവൻ അലസനും, കഴിയാത്തവൻ മടയനും ആകുന്നു. ഋജുവായവൻ വഞ്ചകത്തിനും, സത്യവാൻ പൊളിക്കും, നീതിമാൻ പരപീഡനത്തിനും, ശുദ്ധമനസ്കൻ ഏഷണിക്കും അന്യായത്തിനും വിരോധികളാകുന്നു. അവർ അതുകളോടു് നിരന്തരം പോർചെയ്തു് തോല്പിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ ചെയ്യുന്ന ധീരന്മാരാകുന്നു ലോകത്തിന്റെ ധർമ്മശക്തിസ്വരൂപികൾ. അവരാകുന്നു സത്യത്തിൽ ലോ-

കനിയന്താകട്ടെ. ധർമ്മിഷ്ഠനും ഊർജ്ജിതനും ആയ ഏകന്റെ ജീവിതം പോലും പിൻഗാമികളെ ഉജ്ജീവിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ദീപരേഖയായിത്തീരും. (൧) ക്ലാർക്ക്സൺ, (൨) ഗ്രെൻവിൽഷാർപ്പ്, (൩) കാബ്ഡൻ,

(൧) ഒരു ആംഗ്ലേയ ലോകസ്നേഹി; ൨൫-ാം വയസ്സിൽ പാഠശാലയിൽ അടിമത്വത്തെ കുറിച്ച് ഒരു പ്രബന്ധം എഴുതിയതുമുതൽ അതു നിവൃത്തൽ ചെയ്യുന്നതിന്നായി ഉദ്യുക്തനായി, ഉദ്ദിഷ്ടവൃത്തിയെ ഉപേക്ഷിച്ച് ആഫ്രിക്കാ മുതലായ അനേകം ദിക്കുകളിൽ സഞ്ചരിച്ചും, രാജസദസ്സുകളിൽ വാദിച്ചും, പ്രബന്ധങ്ങൾ എഴുതിയും ഒരു ദാസ്യനിരാകരണ സംഘത്തിൽ അംഗമായി വേലചെയ്തു. ൭൩-ാം വയസ്സിൽ (൧൮൩൩-ൽ) ഉദ്ദിഷ്ടസിദ്ധി നിയമമുഖേന ലഭിച്ചു. വാഴ്ച ക്രി.ശ. ൧൮-ന്റെ മദ്ധ്യം മുതൽ ൧൯-ന്റെ മദ്ധ്യം വരെ.

(൨) ഒരു ആംഗ്ലേയ ലോകസ്നേഹി; ക്ലാർക്ക്സന്റെ സഹജീവിയും, സഹകാരനും; ടി ദാസ്യനിരാകരണ സംഘത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷൻ.

(൩) ഇംഗ്ലണ്ടിനും അതിലെ പ്രജാസമൂഹത്തിനും അലങ്കാരവും, പുരുഷശ്രേഷ്ഠനും, ശാന്തതമനും ആയ ഒരു ആംഗ്ലേയ രാജ്യനീതിജ്ഞൻ; വ്യാപാരവർദ്ധകനായിരുന്നെങ്കിലും ചെറുപ്പത്തിലെ സാമുദായിക വിഷയമായി വേലചെയ്യാൻ തുടങ്ങി. ൧൮൪൬-ൽ ധാന്യങ്ങളുടെ ഇറക്കുമതിക്ക് നിരോധകങ്ങളായ നിയമം അശേഷം നിരാകരിപ്പിച്ചു; അന്യ രാജ്യങ്ങളിലും ചെന്നു വേലചെയ്ത് വ്യാപാരസ്വാതന്ത്ര്യം സ്ഥാപിച്ചു; യുദ്ധനിരോധനത്തിന്നും, രാജ്യങ്ങൾ തമ്മിൽ മാദ്ധ്യസ്ഥ്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്നും, സർവ്വ രാജ്യാനുമതിപ്രകാരം ഒന്നു വർഷം യോഗങ്ങൾ നടത്തി; വലിയ ഉദ്യോഗങ്ങളും സ്ഥാനങ്ങളും സുലഭങ്ങളായവയെ ഉപേക്ഷിച്ച് സാമുദായികഗുണത്തിൽ

(൩) രാമമോഹൻ റായി, (൪) ഈശ്വരചന്ദ്ര വിദ്യാസാഗരൻ, (൫) ആലൻഹ്യൂം, (൬) ഗാന്ധി ഇവരെല്ലാം ഇതിലെയ്ക്കുദാഹരണങ്ങളാകുന്നു.

നിരന്തരപ്രവർത്തകനായി; സമുദായാർത്ഥം സ്വന്തലാഭങ്ങളെ ഉപേക്ഷിച്ച് ടി നിയമം സ്ഥാപിപ്പിച്ചതിനായി ജനങ്ങൾ വരിയിട്ട് ൮൦൦൦൦ രൂപ ഇനാമായി കൊടുത്തു. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൯-ൻെറ ആദിമുതൽ അന്ത്യഭാഗം വരെ.

(൩) പ്രസിദ്ധനായ ഒരു ബെംഗാളി; ബ്രഹ്മസമാജസ്ഥാപകൻ; ൧൮൨൯-ൽ ഉണ്ടായ സതീനിരോധക നിയമത്തിൻെറ മുഖ്യോദ്യുക്തൻ; ഇംഗ്ലണ്ടിൽ വച്ചു മരിച്ചു. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൯-ൻെറ ആദ്യം മുതൽ മദ്ധ്യം വരെ.

(൪) ബെംഗാളി പണ്ഡിതൻ; ജനസ്നേഹി; സാമുദായിക പ്രയത്നവാൻ; ൧൮൫൬-ൽ വിധവോദ്വാഹത്തിൻെറ സാധുത്വത്തിനായുണ്ടായ നിയമത്തിന് മുഖ്യോദ്യോഗി. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൯.

(൫) ഇന്ത്യയിൽ ഒരു കലക്ടരായിരുന്ന മഹാമനസ്കൻ; ഇന്ത്യാജനസമുദായാഭിവൃദ്ധിക്കായി ഭാരത മഹാജനസഭയെ സ്ഥാപിച്ചു; പൂജ്യവൃദ്ധനായി ൨൦ വർഷത്തിനു മുമ്പ് മരിച്ചു; മരണപര്യന്തം ൨൭ സംവത്സരം നിരന്തരം അതിനെ പോഷണം ചെയ്ത് അനേക ഗുണങ്ങൾ സാധിച്ചു.

(൬) ഇന്ത്യാക്കാർക്കായി, ആഫ്രിക്കായിൽ ബൂർ അധികാരികളോടെതിർത്ത് വളരെക്കാലം അനേക കഷ്ടതകൾ അനുഭവിച്ച് ഇപ്പോൾ വിജയം ലഭിച്ചിരിക്കുന്ന സ്വരാജ്യസ്നേഹി.

ഊർജ്ജിതമെന്നതു്, ശീലത്തിന്റെ പ്രേരകബലമാകുന്നു. അതിനോടുകൂടി വിവേകവും ആത്മവത്താപവും വഹിക്കുന്നവനു് സ്വശക്തികളുടെ ഉത്തമഫലം സിദ്ധിക്കുന്നതാണു്. ഇതുകളുണ്ടായിരുന്ന ചില സാമാന്യമതികളും വളരെ ശക്തന്മാരായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. മഹമ്മദും ലൂതറും ഇതിലേയ്ക്കുദാഹരണങ്ങളാണു്.

ഒരു മഹാമനസ്കന്റെ ലക്ഷണം, ൨,൦൦൦-വർഷത്തിനു മുമ്പെ അരിസ്റ്റോട്ടൽ വിവരിച്ചിട്ടുള്ളതു്, ഇക്കാലത്തും യുക്തമായിരിക്കുന്നു. അതാവിതു്:–"അവൻ സൌഭാഗ്യത്തിലും നിർഭാഗ്യത്തിലും മിതനായിരിക്കും; യഥാവസരം, പൊങ്ങുന്നതിനും താഴുന്നതിനും അറിയും; ജയത്തിനാൽ സന്തുഷ്ടനാകാതെയും തോൽവിയാൽ ആർത്തനാകാതെയുമിരിക്കും; അപായം തേടുകയോ അതുവന്നാൽ ഓടുകയോ ചെയ്കയില്ല; മിതവാങ്മിയായിരിക്കും; എന്നാൽ, വേണ്ടതക്ക അവസരത്തിൽ സധൈര്യം പ്രവർത്തിക്കും; അന്യർ തന്നെ ദ്രോഹിച്ചതിനെ ക്ഷമിക്കും; തന്നെ പുകഴ്ത്തുന്നതിലും അന്യരെ നിന്ദിക്കുന്നതിലും അപേക്ഷയില്ലാത്തതിനാൽ, അന്യരെക്കുറിച്ചും തന്നെക്കുറിച്ചും വാപുലമ്പുകയില്ല; സ്വല്പകാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു് സങ്കടം പറകയോ അന്യസഹായം അപേക്ഷിക്കയോ ചെയ്കയില്ല."

കുറൾ ൯൮-ാം അദ്ധ്യായത്തിൽ ൮-ം-൯-ം-൮൦-ാം സൂത്രങ്ങൾ ഒടുവിൽ പറഞ്ഞ അഭിപ്രായങ്ങൾ തന്നെ പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

"താഴ്മയെന്നും മഹാനല്പൻ തന്നെപ്പൊക്കിപ്പുകഴ്ത്തുവോൻ" (൮)

"അഹംകാരം മഹാന്മാർക്കില്ലല്പന്മാർ വിടുകില്ലതു" (൯)

"പരദോഷം മഹാൻ മൂടുമതെയല്പൻ പറഞ്ഞിടും" (൮൦)

സഹനശീലവും, ധൈര്യവും, ജീവിതവൃത്തിയിൽ ഫലപ്രദങ്ങളായിരിക്കുന്നതുകൂടാതെ, ജീവിതക്ഷേമത്തിനും ഉപയുക്തങ്ങളാണു്. അവഹിതത്വം, ഉദ്യമം, വിദ്യാഭ്യസനം, സുമനസ്കത്വം, എന്നിവയെപ്പോലെ, അഭീതത്വവും ഒരു് അർജ്ജനീയഗുണമാകുന്നു. ധൈര്യം ഉന്നതവും സ്വരൂപവും ഭയം വിരൂപവും ആകുന്നു. അനുകൂലമായോ പ്രതികൂലമായോ വരുന്ന വിധിയെ വഹിക്കുന്നതിനു് ശ്രേഷ്ഠമായ മാർഗ്ഗം ഒന്നുതന്നെ. അതായതു്, രണ്ടിലും ഉന്നതനായി ചരിക്കുക.

ശീലാഭിവൃദ്ധിക്കു് മനോബലം സ്ത്രീക്കും പുരുഷനും ഒരുപോലെ ആവശ്യകമാകുന്നു. രൂപസൌന്ദര്യം, വേഗം നശിച്ചുപോകും; എന്നാൽ, മനഃസൌന്ദര്യവും ശീലസൌന്ദര്യവും പ്രായത്തോടു് വർദ്ധിക്കുമത്രെ. സ്ത്രീകളുടെ ധീരതയ്ക്കു് അനേക ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ ചരിത്രം ഘോഷിക്കുന്നു. (വ്യാ) അക്ബർ ചക്രവർത്തി ചിറ്റൂർ കോട്ട പിടിച്ചപ്പോൾ രാജപുത്രസ്ത്രീകൾ സ്വമാനരക്ഷയ്ക്കായി അഗ്നിപ്രവേശത്താൽ പ്രാണത്യാഗം ചെയ്തു. സ്കാട്ട്ലണ്ടിലെ രാജാവായ ജേംസ് പ്രഥമനെ വധിപ്പാൻ ചെന്ന ഘാതകന്മാരെ തടുക്കുന്നതിനുള്ള കതകിനു് സാക്ഷയില്ലെന്നു കണ്ടു്, രാജരക്ഷയ്ക്കായി, പുരാണങ്ങളിൽ ദശരഥന്റെ തേരച്ചുതണ്ടിൽ കൈകേയി വിരലിട്ടതായി പ്പറയുന്നതുപോലെ, സാക്ഷയുടെ സ്ഥാനത്തിൽ, (വൃ) കാതറയിൻ ഡഗ്ലസ് എന്ന സ്ത്രീ,

(വ്യാ) ഇന്ത്യയിലെ പ്രസിദ്ധതമനായ മുകിലൻ ചക്രവർത്തി; രാജ്യഛിദ്രങ്ങളടക്കിയ ഏകച്ഛത്രാധിപതി; ജനസമുദായ പരിഷ്ക്കാരകൻ; സർവ്വമതസമദൃഷ്ടി; ജനരഞ്ജകൻ; സമാധാനരക്ഷകൻ. വാഴ്ച്ച ക്രി. ശ. ൧൬-ന്റെ മദ്ധ്യം മുതൽ അന്ത്യംവരെ.

(വൃ) ഒരു് ഇടപ്രഭുവിന്റെ മകൾ; രാജ്ഞീസേവിനി; ഇതു നടന്നതു് വർത്ത എന്ന ശ്രമണശാലയിൽ ൧൪൩൭-ൽ.

തന്റെ കൈയിട്ടുതടഞ്ഞു. ധ്രുവമണ്ഡലത്തിലേയ്ക്കു് കപ്പൽ യാത്ര പോയി അദൃഷ്ടനാകപ്പെട്ട തന്റെ ഭർത്താവിനെ അന്വേഷിച്ചു് (വ്വ.) ലേഡി ഫ്രാങ്ക്ലിൻ എന്ന മഹതി പത്തു വർഷംവലഞ്ഞു. ലോകസ്നേഹിനികളായ (വ്വാ.)മിസ്-കാർപ്പെണ്ടറും (വ്വർ)മിസ് നൈട്ടിംഗേലും ബാല്യം മുതല്ക്കേ

(വ്വ.) ഇവരുടെ ഭർത്താ (ആംഗ്ലേയൻ സർ ജോൺ-ഫ്രാങ്ക്ലിൻ) വാകുന്നു ധ്രുവമണ്ഡലത്തിൽ ഉത്തരപശ്ചിമപഥംകണ്ടുപിടിച്ചതു്. (ഫ്വർ൫-ൽ) ആ യാത്രയിൽ അദ്ദേഹവും കപ്പലും നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയാറെ, ഭാര്യ തന്റെ സർവ്വസ്വവും വ്യയംചെയ്തു് രണ്ടുപ്രാവശ്യം കപ്പലുകളെ തെരക്കി അയച്ചു. ഒടുക്കം നഷ്ടപ്പെട്ട കപ്പലിലെ ചില റിക്കാർട്ടുകളും മൃതന്മാരുടെ അസ്ഥികളും കണ്ടുകിട്ടി; അപായം വന്ന സ്ഥലവും മററും തീർച്ചപ്പെടുത്തി.

(വ്വാ.) ഒരു് ആംഗ്ലേയസ്ത്രീ; ലോകസ്നേഹിനി; ഫ്വാ൩-ൽ "സാധുവൃത്തിരക്ഷണസംഘം" ഏർപ്പെടുത്തി ൨൦ വർഷം നടത്തി; സാധുവിദ്യാശാലകളും രാപ്പള്ളിക്കൂടങ്ങളും സ്ഥാപിച്ചു; ഫ്വ൫൨-ൽ ദുർഗ്ഗുണപരിഹാരശാല ആരംഭിച്ചു് അതിലേയ്ക്കു് നിയമമുണ്ടാവാൻ വേലചെയ്തു; ഫ്വ൫൪-ൽ അതു് സാധിച്ചു. നാലു പ്രാവശ്യം സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസാദികം നടത്തുന്നതിന്നു് ഇന്ത്യയിൽവന്നു വേലചെയ്തു; ബെംഗാളിൽ "സാമുദായിക ശാസ്ത്രീയ യോഗം" സ്ഥാപിച്ചു. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ഫൻ-ന്റെ ആരംഭം മുതൽ അന്ത്യം വരെ.

(വ്വർ) ഒരു് ആംഗ്ലേയസ്ത്രീ; മഹാർദ്രചിത്ത; പ്രാണിസ്നേഹിനി; ലോകഭാവിനി; അതിലേയ്ക്കായി ഫ്രാൻസിലും ജർമ്മനിയിലും ചെന്നു് ചികിത്സാശാലാഭരണം അഭ്യസിച്ചു; ഫ്വ൫൪-ൽ ക്രിമിയയിൽ ഉണ്ടായ യുദ്ധത്തിൽ വ്രണിതരോഗികളെ ചികിത്സിക്കാൻ പോയി വളരെ ജീവരക്ഷണം

ചികിത്സ മുതലായതു് അന്യ രാജ്യങ്ങളിൽ ചെന്നാശ്വസിപ്പിച്ചു് സാധുസംരക്ഷണത്തിനായും ദീനരക്ഷണത്തിനായും, സ്വ-ജീവിതം സമർപ്പണം ചെയ്തു് വളരെ കഷ്ടതകൾ അനുഭവിച്ചു.

സ്ത്രീകൾക്കും പുരുഷന്മാർക്കും മനസ്സുള്ളപക്ഷം സഹ-വാസികളെ സഹായിക്കുന്നതിനുണ്ടാകാവുന്ന അവസരങ്ങൾ അസംഖ്യങ്ങളാകുന്നു. സേരാമാർട്ടിൻ എന്ന ഒരു പാവപ്പെട്ട ആംഗ്ലേയ സ്ത്രീ ബാല്യം മുതല്ക്കു തയ്യൽപണിയിൽ കിട്ടി-യിരുന്ന സ്വല്പമായ ആദായംകൊണ്ടു് കാലംകഴിച്ചുവ-ന്നെങ്കിലും, പരോപകാരപ്രേരണ മൂലികയാൽ, ഒരു ബന്ധ-നശാലയിൽ അതി നികൃഷ്ടമായ ഒരു കറാളിയെ ഇടക്കു ചെന്നു് മതോപദേശം ചെയ്യുകയും, പിന്നീടു്, പാവപ്പെട്ട തടവുകാർക്കു് പരക്കെ അക്ഷരാഭ്യാസവും സന്മാർഗ്ഗോപദേ-ശവും, ൨൦ വർഷം അക്ഷീണമായി ചെയ്തു് പരേതയായി. അവളുടെ വൃത്തിയെക്കുറിച്ചുവരം എഴുതീട്ടുള്ള കവിതയുടെ താല്പര്യം പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ഭാഗം താഴെ ഭാഷാന്തരീ-കരിച്ചിരിക്കുന്നു:—

"പരക്കനുഗ്രഹം ചെയ്യാൻ കരുതൽ ദൈവലക്ഷണം"

ചെയ്തു. അതിലേയ്ക്കു് ൫൦൦൦൦ രൂപ വരിയിട്ടിനാമായി ലഭിച്ചതുകൊണ്ടു് ജനോപകാരപ്രദമായ ഒരുചികിത്സാശാല സ്ഥാപിച്ചു. വാഴ്ച്ച ക്രി. ശ. ൧൮൬൦-ന്റെ ആദ്യം മുതൽ ൨൦-ന്റെ ആദ്യം വരെ.

൬. ആത്മഭരണം.

"തന്നാൽ താൻ ജിതനാകുമ്പോൾ
തന്നെ താൻ തന്റെ ബന്ധുവാം
തന്നെത്താനൊട്ടടക്കാഞ്ഞാൽ
പിന്നെത്താൻ തന്റെ ശത്രുവാം."

ഭഗവൽഗീത. ൬-൬.

"മാനവും ലാഭവും എപ്പോഴും ഒരു പെട്ടിയിൽ തന്നെ അടക്കിവെക്കപ്പെടുകയില്ല." (൮൧) ജാർജ് ഹെർബെട്ട്.

"ഓരോരുത്തനും തന്നെ ഭരിക്കുന്നതുതന്നെ വാസ്തവമായ സ്വാതന്ത്ര്യം." (൮൬) പത്രീസ്.

"ദീർഘക്ഷാന്തിസഹനങ്ങളിലാകുന്നു സ്ത്രീപുരുഷന്മാരിലുള്ള സൽഗുണം മിക്കവാറും വ്യക്തമാകുന്നതു്." ഹെൽപ്സ്.

"അടക്കംസ്വത്തുപോൽകാപ്പോനൽകുമൈശ്വര്യമാപ്പുമാം"

ഖുറാം ൧൬. ൨.

ശ്രുപം പകന്ന ധൈര്യം തന്നെ ആകുന്നു ആത്മഭരണം. അതു് ശീലത്തിന്റെ മുഖ്യാംശമാകയാൽ, "മനുഷ്യൻ മുന്നും പിന്നും നോക്കുന്ന ഒരു ജന്തു" എന്നു് ഷേക്സ്പിയർ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. വേഗ വികാരങ്ങൾക്കധീനനായി പ്പോകുന്ന

(൮൧) ആംഗ്ലേയ വൈദിക കവി. ഫ്രാൻസിസ് ബേക്കന്റെ സഹജീവിയും സുഹൃത്തും. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൭-ന്റെ ആരംഭം.

(൮൬) പ്രസിദ്ധനായ ഒരു ജർമ്മൻഗ്രന്ഥപ്രസാധകൻ. വാഴ്ച ൧൮-ന്റെ അവസാനം മുതൽ ൧൯-ന്റെ മദ്ധ്യംവരെ.

മനുഷ്യൻ, സത്യത്തിൽ, തന്റെ ധാൎമ്മികസ്വാതന്ത്ര്യത്തെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നു. ശീലത്തിന്റെ സാരാംശമായ ഈ ആത്മമരണം തന്നെ ആകുന്നു കേവലം പ്രാകൃതജീവിതവും ധൎമ്മ്യജീവിതവും തമ്മിലുള്ള ഭേദത്തെ കാണിക്കുന്നതു്. ഒരു നഗരത്തെ അടക്കിപ്പിടിക്കുന്നവൻ ബലവാനല്ലെന്നും, തന്നെ അടക്കുന്നവൻ തന്നെ ബലവാനെന്നും ക്രിസ്തീയ വേദ ഗ്രന്ഥമായ ബൈബിളിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. തന്റെ കൎമ്മവാസനകളെ സ്വാധീനങ്ങളാക്കുന്നവൻതന്നെ ബലവാൻ. ജനസമുദായത്തെ ഹീനമാക്കുന്ന ദുരാഗ്രഹങ്ങൾ മിക്കവാറും, ആത്മമരണം വ്യാപിച്ചാൽ, നശിച്ചുപോകുന്നതാണ്. നാട്ടുപുറങ്ങളിൽ നിന്നും, അക്ഷരജ്ഞാനംപോലുമില്ലാത്ത പ്രാകൃതന്മാർ, കവാത്തു് മുതലായതിൽ ശീലിച്ചതിന്റെശേഷം ഭടന്മാരായിച്ചേൎന്നു് കപ്പലുകൾ മുങ്ങുന്ന സമയങ്ങളിൽ, സ്ത്രീശിശു രക്ഷണാൎത്ഥം, കഴ്പ്പം തട്ടിട്ടു്, ഉഷാറായിനിന്നു് ശൂരന്മാരായി, പ്രാണത്യാഗം ചെയ്യുന്ന മഹത്വം നോക്കുമ്പോൾ, ആത്മമരണം ആശ്വസനീയമാകുന്നെന്നു് ബോധപ്പെടുന്നു.

"മാതൃകാപുരുഷത്വത്തിന്റെ പൂൎണ്ണസിദ്ധി ആത്മമരണത്തിന്റെ ആധിപത്യത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. വേഗാധീനനായി അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും വലിക്കുന്ന ഓരോ താല്ക്കാലിക കാംക്ഷയ്ക്കധീനനാകാതെയും, നില തെറ്റാതെയും, ആത്മനിയതനായി, ഓരോ കൎമ്മവും ബോധങ്ങളുടെ സദസ്സിൽ പൂൎണ്ണവിചാരം ചെയ്തു് ശാന്തമായുണ്ടാകുന്ന സാമുദായിക നിശ്ചയം അനുസരിച്ചു് നടത്തുന്നതാകുന്ന ധൎമ്മാഭ്യസനത്തിന്റെ ഉല്കൃഷ്ടഫലം" എന്നു് (വ്യ) ഹെർബെർട്ടു് സ്പെൻസർ

(വ്യ) ആധുനികന്മാരിൽ അതി പ്രസിദ്ധനായ ആംഗ്ലേയ തത്വജ്ഞാനി; ജീവിതശാസ്ത്രം, അന്തഃകരണ-

പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. വാസനകളും ശീലങ്ങളും അന്യ ഭാഷകളെന്നപോലെ അഭ്യസനീയങ്ങളായിരിക്കുന്നതോടു കൂടി, ഭാഷകളെക്കാൾ ക്ഷേമത്തിന്റെ സാരാംശങ്ങളുമാകുന്നു. "ദുർമ്മനസ്സ്വഭാവും സുമനസ്സ്വഭാവും അവനവന് ഇച്ഛപോലെ ഉണ്ടാകുന്നതാണെ"ന്നും, "സുമനസ്സ് ആണ്ടൊന്നിന് ആയിരം പവന്റെ ആദായത്തെക്കാൾ വിലപിടിച്ചതാണെ"ന്നും സ്വഭാവാൽ ദീനചിത്തനായ ഡാക്ടർ ജാൺസൺപോലും പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നമുക്ക് നമ്മുടെ ചിന്തകളെ നയിക്കാൻ കഴിയുമ്പോളൊക്കെ അവ സുഖപ്രദങ്ങളാകുമാറ് തിരിച്ചുവിടാൻ ആർക്കും അഭ്യസിക്കാവുന്നതാണ്. ആ അഭ്യാസത്താൽ സുമനസ്സ്വഭാവം സിദ്ധിക്കുന്നതാണ്.

ഉത്തമശീലത്തിന് ആധാരമായ ക്ഷാന്തി ആത്മഭരണത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മരൂപമാകുന്നു. അത്, വാഗീശത്വം, ജ്ഞാനം, പരിശ്രമം എന്നിവയെക്കാൾ ഒരു രാജ്യനായകന് ആവശ്യമാണെന്ന് അസാമാന്യം അത് വഹിച്ചിരുന്ന (വ്യ) പിററ്

ശാസ്ത്രം, സാമുദായികശാസ്ത്രം, ധാർമ്മവിദ്യ ഇതെല്ലാം വിഷയങ്ങളേയും പരിണാമവാദം അനുസരിച്ച് ഇദ്ദേഹം വിചാരം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮൯൦-ന്റെ ആദ്യം മുതല്ക്കു.

(വ്യ) ആംഗ്ലേയ പ്രധാനമന്ത്രി; മഹാ വിശിഷ്ടനായ പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ മകൻ; മഹാ മേധാവി; വിശാലബുദ്ധി; വാഗീശൻ; ധീരൻ; ൨൨-ാമത്തെവയസ്സ് മുതല്ക്കേ ആംഗ്ലേയ പ്രജാസഭാനായകൻ; താൻ അനേകം പ്രാവശ്യം ഇടപ്രഭുസ്ഥാനം കൊടുത്തെങ്കിലും താൻ അത് സ്വീകരിച്ചില്ല. ൧൯ വർഷം മന്ത്രിസ്ഥാനം വഹിച്ചു. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൭൮൩-ന്റെ മദ്ധ്യം മുതൽ ൧൮൦൬-ന്റെ ആദിവരെ.

എന്നു ആംഗ്ലേയപ്രധാനമന്ത്രി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ചാറൽസ് പ്രഥമന്റെ കാലത്തു് അക്രമമായി കപ്പൽവരി ഏൎപ്പെടുത്തപ്പെട്ടതിനെ മറുത്ത(൭൯)ഹാമ്പ്ഡൻ, ആത്മഭരണത്തിൽ വിശിഷ്ടനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം മിതാഹാരനും തന്റെ വികാരരാഗങ്ങൾക്കു് സദാ അധിപതിയും ആയിരുന്നു. മിതഭാഷിയായിരുന്നെങ്കിലും നിരാക്ഷേപ ശീലവാനാകയാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഓരോ ഭാഷിതത്തിനും വളരെ വിലമതിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ആംഗ്ലേയ പ്രജാസഭയിൽ അംഗത്വം ലഭിച്ചു് ഇന്ത്യാജനസമുദായത്തിന്റെ അവകാശങ്ങൾക്കായി നിശ്ചലമായി വേലചെയ്തു്, അനേകം പ്രാവശ്യം ഭാരതമഹാജനസഭയുടെ ആദ്ധ്യക്ഷ്യം വഹിച്ചു്, ഇപ്പോൾ വാൎദ്ധക്യമാന്യതയെ പ്രാപിച്ചു് പൂനയുടെ സമീപം വിശ്രമിക്കുന്ന (൮൦)ദാദാബായ് നവറോജി, ഈ ക്ഷാന്തിവിഷയത്തിലേയ്ക്കു് ഒരു വിശിഷ്ടദൃഷ്ടാന്തമാകുന്നു. ആഫ്രിക്കയിൽ, ബൂർ ഗവൎമ്മെണ്ടിന്റെ അക്രമമായ വരിയെ ദീൎഘസഹനത്താൽ എതിൎത്തു് ഒടുവിൽ ഇപ്പോൾ ജയംപ്രാപിച്ചിരിക്കുന്ന ഗാന്ധി എന്ന ഇന്ത്യനും ഈ വൎഗ്ഗത്തിൽ ചേൎക്കാൻ യോഗ്യനാണു്. മൌനി എന്ന ഉപാധി ലഭിച്ച ഹോളണ്ടിലെ പ്രഭുവായ

---

(൭൯) പ്രസിദ്ധനായ സ്വരാജ്യസ്നേഹി; ആംഗ്ലേയൻ; അാഗ്മി; ധീരൻ; ജനസ്വാതന്ത്ര്യപ്രവാദി; മതദ്വേഷിയും നിയമഘാതകനും ആയ രാജാവിനോടെതിൎക്കുന്നതു് ന്യായമെന്നു പ്രവദിച്ചു് ഉത്തരരൂപേണ സ്ഥാപിച്ചവൻ; രാജസൈന്യത്തോടെതിൎത്തു് യുദ്ധത്തിൽ മരിച്ചു; ക്രാംവെല്ലിന്റെ സംബന്ധി. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൬൨൩-ന്റെ അന്ത്യം മുതൽ ൧൬൪൩-ന്റെ മദ്ധ്യം വരെ.

(൮൦) ഒരു പാൎസിമഹാമനസ്കനും സ്വരാജ്യസ്നേഹിയും ആയ ഇന്ത്യൻ; ഇപ്പോൾ വൃദ്ധ വയസ്സായി.

(൫൮) വില്യം യതവാക്കും, ശാന്തനും, അനാക്രമശീലനും ആയിരുന്നുവെങ്കിലും, പ്രവൃത്തിവിഷയത്തിൽ സമുദ്രത്തിലെ ക്ഷുബ്ധോർമ്മികൾക്കമദ്ധ്യേ നില്ക്കുന്ന പാറയെപ്പോലെ നിശ്ചലാത്മാവായിരുന്നു. വാഷിംഗ്ടൺ, സ്വഭാവത്താൽ വേഗവാനും, ക്ഷോഭവാനും ആയിരുന്നെങ്കിലും നിരന്തരശ്രമത്താൽ വേഗത്തെ തടുക്കയും, ക്ഷോഭത്തെ ജയിക്കയും ചെയ്തു് ഒടുക്കം ശാന്തതയും ആത്മവശത്വവും തനിക്കു് സഹജങ്ങളെന്നു തോന്നിക്കുമാറു് ചരിച്ചിരുന്നു. അതുപോലെ തന്നെ വെല്ലിങ്ടനും നെപ്പോളിയനെപ്പോലെ ജാത്യാ കോപശീലനായിരുന്നുവെങ്കിലും, അഭ്യാസത്താൽ അപായങ്ങളിൽ ശാന്തനാം ആത്മവാനമായിത്തീർന്നു. പ്രകൃതി വിദ്യാവിശാരദനായ (൫൯)ഫാറഡെ, തീവ്രസ്വഭാവവാനായിരുന്നു

---

(൫൮) ഹോളണ്ട് ദേശീയനായ ഒരു് ഇടപ്രഭു; വിശിഷ്ടപുരുഷൻ; മഹാധൈര്യവാൻ; ധീരൻ; ഫ്രഞ്ചുരാജാ ഹെൻറ്റി-ദ്വിതീയൻ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്ന ജനവധത്തെ ഇദ്ദേഹത്തെ സ്വകാര്യമായി തെര്യപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ, ഇദ്ദേഹം മൌനം വഹിക്കയാൽ, "മൌനി" എന്ന ഉപാഖ്യ ലഭിച്ചു; സ്വദേശത്തിന്റെ ആധിപത്യം വഹിച്ചിരുന്ന സ്പെയിനിലെ ഫിലിപ്പ് ദ്വിതീയന്റെ ജനപീഡകളെ വളരെക്കാലം എതിർത്തു് ഒടുക്കം സ്വജനമോചനം ലഭിച്ചു; കൊലചെയ്യപ്പെട്ടു. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൫൱-ന്റെ ആദ്യഭാഗം മുതൽ അന്ത്യംവരെ.

(൫൯) ഒരു് ആംഗ്ലേയ പ്രകൃതിതത്വശാസ്ത്രജ്ഞൻ; രസവാദ വിദ്യുച്ഛക്തി വിഷയങ്ങളിൽ വിശിഷ്ട പ്രദർശകൻ; ചില രസാശ്ലങ്ങളെ കണ്ടുപിടിച്ചു; ചില വായുക്കളെ ജലീകരണം ചെയ്തു. രാജകീയ ശാസ്ത്രശാലയിൽ ൩൪ വർഷം, ജോലി കൂടാതെ പ്രാസംഗിക സ്ഥാനം വഹിച്ചു. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮൱-ന്റെ ആദി മുതൽ അന്ത്യഭാഗം വരെ.

വെങ്കിലും, അഭ്യാസത്താൽ തന്റെ തീവ്രതയെ ക്ഷോഭപ്ര-പത്തിൽ നിഷ്ഫലമാക്കാതെ, ജീവിതത്തിൽ ഊർജ്ജിതപ്ര-ഭമായ് പരിണമിപ്പിച്ചു. ഒരു പാവപ്പെട്ട കൊല്ലന്റെ മകനായിരുന്ന ഇദ്ദേഹം ൧,൫൦,൦൦൦ പവൻ കിട്ടത്തക്ക ഒരു ഉദ്യോഗത്തെ ഉപേക്ഷിച്ച്, സ്വജീവിതത്തിനെ പ്രകൃതിശാ-സ്ത്രവിഷയത്തിൽ വിനിയോഗംചെയ്തു. ഇതിനാൽ ദരിദ്രനായ് മരിക്കാൻ സംഗതി വന്നെങ്കിലും, ൪൦ വർഷത്തോളം ഇംഗ്ല-ണ്ടിന്റെ ശാസ്ത്രീയ ഖ്യാതിയെ ഉന്നമിപ്പിച്ചവനായിരുന്നു. (൯൭) സർ ജെംസ് ഊട്രാം എന്ന സേനാനായകൻ, സി-ന്ധുദേശാക്രമണവിഷയത്തിൽ വിരോധാഭിപ്രായക്കാരനായി-രുന്നെങ്കിലും, ആക്രമണം നടത്തിയതിൽ മേലധികാരിയുടെ (സർ ചാറത്സ് നേപ്പിയർ) കീഴിൽ നിർമ്മായോദ്യമത്തോടെ വേലചെയ്ത് ജയം പ്രാപിച്ചു. എന്നാൽ, ആദ്യമേ യുദ്ധ-ത്തിന്റെ അനൗചിത്യം താൻ പ്രദർശിപ്പിച്ചതനുസരിച്ച് തനിക്ക് ചെല്ലേണ്ടതായ ധനോപായത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു. പിന്നീട് ലക്ക്നൌനഗരവിമോചനത്തിനു പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ, സേനയുടെ പ്രധാനനായകത്വത്തിന് താൻ അർഹനായിരു-ന്നെങ്കിലും, ഉപനായകനായ (൯൮) ഹാവ്ലാക്ക്, ചെയ്തിട്ടുള്ള

(൯൭) ഒരു ശൂരനായ ആംഗ്ലേയ സേനാനായകൻ, പൂനായിൽ അഡ്ജുട്ടന്റായി ജോലി ആരംഭിച്ചു; ൨൨-ാം വയസ്സിൽ ആഫ്ഗാൻ യുദ്ധം നടത്തി; ൨൯-ാം വയസ്സിൽ സിന്ധുദേശം റസിഡണ്ടായിരുന്നു; ശിപായി കലാപത്തിൽ, ലക്ക്നൌ പിടിച്ചു; ലണ്ടനിലും കല്ക്കട്ടായിലും ഇദ്ദേ-ഹത്തിന്റെ പ്രതിമ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൯-ന്റെ ആദി മുതൽ മദ്ധ്യംവരെ.

(൯൮) ഒരു ശൂരനായ ആംഗ്ലേയ സേനാനായകൻ; ൧൮൨൪-ൽ ബർമ്മാ യുദ്ധവും, ൧൮൩൯-ൽ ആഫ്ഗാൻ

മുൻപ്രയത്നങ്ങളെ വിചാരിച്ച്, അദ്ദേഹത്തിന് പ്രധാന നായകത്വം കൊടുത്ത് താൻ ഉപനായകന്റെ സ്ഥാനം വഹിച്ചു.

മാനസമാധാനങ്ങളോട് ജീവിതം നയിക്കാനപേക്ഷയുള്ളവൻ, അല്പാനല്പകാര്യങ്ങളിൽ ഒരുപോലെ ആത്മഭരണത്തെ അവശ്യം അഭ്യസിക്കണം. വികാരങ്ങളെ വിവേകത്തിനധീനങ്ങളാക്കി ക്ഷാന്തിസഹനങ്ങളെ ശീലിക്കണം. പലപ്പോഴും ആത്മഭരണമില്ലാത്തവന്റെ നാക്ക് വളരെ ദോഷം ചെയ്യും.

"എന്തു കാക്കാഞ്ഞിലും നാവെക്കാക്കാഞ്ഞാലഴൽപീഡകം."

കുറൾ ൧൨൭.

വാക്ശല്യം പലപ്പോഴും സാക്ഷാൽ ശല്യത്തെക്കാൾ ദോഷകരമാണ്.

"തീയാൽ വ്രണീകരിച്ചുള്ളതാറുമാറാ നാവാലുറ്റിടും വ്രണം"

(കുറൾ-൧൨൯.)

"ബുദ്ധിമാന്റെ വായ് ഹൃദയത്തിലും, മടയന്റെ ഹൃദയം വായിലും ആകുന്നു." (൩൭) സാളമൻ.

യുദ്ധവും, ൪൩-ൽ മറാട്ടാ യുദ്ധവും (മഹാരാജ്പൂർ), ൪൬-ൽ ശിഖിയുദ്ധവും (സബ്രാവൂൻ), ൫൭-ൽ പെഷ്വായുദ്ധവും നടത്തി; ൫൮-ൽ ഉട്രാമിനോട് ലക്ക്നൌ പിടിച്ചടക്കി. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൯-ന്റെ ആദി മുതൽ മരണം വരെ.

(൩൭) മഹാ തേജസ്വിയും മേധാവിയുമായിരുന്ന ഒരു പുരാതന യൂദ രാജാവ്.

"പലപ്പോഴും സ്നേഹബന്ധവും, പക്ഷെ രാജ്യക്ഷേമവും ഓരോ സ്വല്പമായ വാചകങ്ങളെത്താൽ തിരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്."

(൪൩) ബെന്തം.

"തന്റെ മനസ്സിലിരിപ്പിനെ അടക്കിവെയ്ക്കുവാൻകഴിയാത്തവന് വലിയ കാര്യം യാതൊന്നും നടത്താൻ കഴിയുന്നതല്ലെ"ന്ന് കാർലൈൽ, ക്രാംവെല്ലിനെ വർണ്ണിക്കുന്നതിൽ പറയുന്നു. "മൌനി" എന്നുപാധി ലഭിച്ചതായി മുൻപറഞ്ഞ ഹോളണ്ടിലെ പ്രഥമ വില്ല്യം, അവിവേചകമായോ ഗർവിതമായോ ഒരു വാക്കുപോലും ഉച്ചരിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശത്രുപോലും സമ്മതിച്ചിരിക്കുന്നു. അതുപോലെതന്നെ വാഷിങ്ടണും വളരെ വിവിക്തവാക്കായിരുന്നു. യഥാസ്ഥിതി മൌനം അവലംബിക്കാൻ അറിയുന്ന ബുദ്ധിമാൻ കാലക്രമത്തിൽ ലോകപൂജിതനായിത്തീരും. "മൌനം ആളുക; അഥവാ മൌനത്തെക്കാൾ നല്ലതു വല്ലതും പറക" എന്നായിരുന്നു (൪൪) പൈതഗോറസ്സിന്റെ ഉപദേശം. ജ്ഞാനവും, ലോകപരിചയവും വർദ്ധിക്കുന്നതിനോടുകൂടി മിതിയിൽ കവിഞ്ഞ വ-

(൪൩) അതി പ്രസിദ്ധനായ ആംഗ്ലേയ നീതിശാസ്ത്രവിശാരദൻ; ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായങ്ങൾ അനുസരിച്ചാണ് ഇംഗ്ലണ്ടിലെ ആധുനിക ന്യായശാസ്ത്ര പരിഷ്കരണം മിക്കവാറും നടത്തപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮-ന്റെ മദ്ധ്യം മുതൽ ൧൯-ന്റെ ആദ്യഭാഗം വരെ.

(൪൪) യവന തത്വജ്ഞാനി; ഇററലിയിൽ ചെന്നു താമസിച്ച് യോഗം കൂട്ടി; സർവ്വവസ്തുക്കൾക്കും ആധാരം സംഖ്യയാണെന്ന മതം സ്ഥാപിച്ചു; ഗണിതത്തിന് ശാസ്ത്രീയരൂപം കല്പിച്ചു; ഓർഫിയസ്സിലെ "മതരഹസ്യം" അനുവർത്തിച്ച് പുനർജ്ജന്മവാദം സ്ഥാപിച്ചു; മാംസാഹാരവർജ്ജി. വാഴ്ച ക്രി. മു. ൬-ന്റെ ആദ്യം മുതൽ അന്ത്യഭാഗം വരെ.

ധിക്കുന്നതാണു്. "അന്യർ ചെയ്തിരിക്കുന്ന ഓരോ തെററുകളെ നോക്കിയതിൽ, അവയെല്ലാം ഞാനും ചെയ്യത്തക്കവയായിരിക്കുന്നു" എന്നു് ലോക പരിചയത്തിന്മേൽ ഗത്തേ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "മിതത്വം, ശാന്തത്വം, പരാനുകൂലിത്വം, ആത്മശങ്കിത്വം ഇതുകൾ ലോകത്തിലെ ദുഷ്ടശീലികളെ ജയിച്ചു് സ്വാധീനപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള ആയുധങ്ങളാകുന്നു" എന്നു് ബേൿ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ധൃഷ്ടതാമാത്രത്താൽ, ദുഷ്ടന്മാർ തെളിഞ്ഞു പോകാതിരിക്കുന്നതിനായ് ധർമ്മ്യകോപം പലപ്പോഴും കർത്തവ്യമാകുന്നു.

അല്പസ്വത്തുള്ളവനും യഥാകാമനയാൽ നിസ്സ്വനല്ല; അതുപോലെ തന്റെ അപേക്ഷിതങ്ങളെ കവിയുമാറു് സാധനങ്ങളുള്ളവൻ ധനികനത്രേ. തെരുവിൽക്കൂടെ വളരെ ആഭരണങ്ങൾ കൊണ്ടുപോകപ്പെടുന്നതു് കണ്ടപ്പോൾ "എനിക്കപേക്ഷിതങ്ങളല്ലാതെ അനേകം വസ്തുക്കളുണ്ടെന്നെനിക്കിപ്പോൾ ബോദ്ധ്യമായി." എന്നു് സാക്രട്ടീസ് പറഞ്ഞു. അന്യ ധനത്തെ ആശ്രയിച്ചു് അപശബ്ദമായ് ഉപജീവിക്കുന്നതിനെക്കാൾ തനിക്കുള്ളതിനെ അവലംബിച്ചു് സമസ്താഭം വാഴുന്നതിനുള്ള ധൈര്യം സൽബുദ്ധിക്കുണ്ടാകും. സർവാൾട്ടർ സ്കാട്ടിനു് കടങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചപ്പോൾ, അതുകൾ തീർക്കുന്നതിനു് അനേക സ്നേഹിതന്മാർ വഴിയിട്ടു് മുതൽ ശേഖരിക്കാമെന്നു പറഞ്ഞതിനെ നിരാകരിച്ചു്, അന്ത്യകാലത്തിൽ കഠിനരോഗപീഡയോടുംകൂടി നിത്യപ്രയത്നംചെയ്തു് ഗ്രന്ഥകൃതികളാലും നിർമ്മിച്ചുണ്ടായ മുതൽകൊണ്ടു് സകല കടങ്ങളും തീർത്തു് താഴെ പറയുന്നവണ്ണം തന്റെ ജാമാതാവിനെ ഉപദേശിച്ചു മരിച്ചു. "നീ സന്മാർഗ്ഗിയും, മതാനുസാരിയും, സൽഗുണവാനും ആയിരിക്കണം; നീ ഇവിടെ കിടക്കാറാകുമ്പോൾ, വേറെ ഒരുപ്രകാരത്തിലും നിനക്കാശ്വാസം സിദ്ധിക്കയില്ല."

൧. കൃത്യധൎമ്മവും സത്യവും.

"സുപ്തനായ് സ്വപ്നേ ശോഭാവൃതനായ് കണ്ടേൻ സ്വജീവനെ
ബുദ്ധനായപ്പോളജ്ജീവൻ കൃത്യാത്മകമെന്നു കണ്ടു ഞാൻ."

"കൃത്യബോധം, ഓൎത്താൽ, എന്തൊരത്ഭുത സ്വഭാവമാകുന്നു! പ്രിയപ്രേരണയാലോ, പുകഴ്ത്തലിനാലോ, ശാസനയാലോ അല്ല അതു് പ്രവൎത്തിക്കുന്നതു്; പിന്നെ, തന്റെ ധൎമ്മസ്വരൂപത്തെ ആത്മാവിൽ നിലനിറുത്തിട്ടു്, നിത്യാദരണത്തെ അല്ലെങ്കിലും നിത്യബഹുമാനത്തെ ആകൎഷിക്കുന്നു; കാമാദികളെല്ലാം ഒളിവായി അതിനെ എതൃത്തോ മറുത്താലും അതിന്റെ മുമ്പിൽ മെരുങ്ങിക്കൂടാറാകുന്നു."

(൪൮) കാണ്ടു്.

"പരേച്ഛാധീനനാകാതെ, നേരിയാം കൈവശത്തോടും
സന്മനോവൎമ്മധൃക്കാരവോൻ ധന്യം ജാതൻ സുശിക്ഷിതൻ;
രഹഃസ്തുതി ജനഖ്യാതി നിഃസ്പൃഹതാവനിബദ്ധമായ്
രാഗമുക്തം തദാത്മാ, ദേഹത്യാഗം ചെയ്വാൻ ഹിതംസദാ;
ഉദ്ഗതീച്ഛ ദുൎഗ്ഗതിക്കാൎത്തം കെട്ടിപ്പിണയുകില്ലവൻ;
ഭൂമിയില്ലാസ്സ്വരാട്ടാം സൎവ്വസ്വാമിയായ് നിസ്വനാമവൻ."

(൪൯) വൊട്ടൺ.

---

(൪൮) ൧൮-ാം ക്രിസ്തുശതാബ്ദത്തിൽ പ്രസിദ്ധതമനായ തത്വജ്ഞാനി; ജൎമ്മനി ദേശീയൻ; കാലാകാശനിമിത്ത-ത്വങ്ങൾ ബുദ്ധിയുടെ സ്വാഭാവികരൂപങ്ങൾ എന്നു് "ശുദ്ധ-ബുദ്ധിവിവിക്തി" എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ സ്ഥാപിച്ചു.

(൪൯) ഒരു് ആംഗ്ലേയ വിദ്യാവിശാരദൻ; ഇംഗ്ലണ്ടിലെ ജേംസ് പ്രഥമനെന്ന രാജാവിന്റെ ദൂതനായ് ഇറ്റലിക്കും മറ്റും അയയ്ക്കപ്പെട്ടു. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൬-ന്റെ മദ്ധ്യം മുതൽ ൧൭-ന്റെ ആദ്യഭാഗം വരെ.

“ചെയ്യാനുള്ളതിനെസ്സക്തി കൈവിട്ടെന്നും നടത്തുക
അവ്വണ്ണം ചെയ്കയാലല്ലോ ചൊവ്വേ മോക്ഷം വരുന്നൂണാം”
ഗീത ൩. ൧൯.

“വേലതീക്കാത്തവൻ ലോകത്യാഗതൻ, ക്രമമൊഴികൊലാ
ഉപകൃതത്തിൻ വിശിഷ്ടതപം നിഷ്പന്നതസാഫ സത്ഗുണം.”
കുറം ൩൨-൨-൧-൩-൧.

“കൃത്യം” എന്നു പറഞ്ഞാൽ, അവശ്യം ചെയ്യേണ്ടതെന്നർത്ഥം. അതൊരു കടമാകുന്നു. ജീവിതവൃത്തിയിൽ സ്വേച്ഛായത്തത്താലും നിശ്ചിതാത്മ്യമത്താലും ആകുന്ന ആ കടം വീട്ടേണ്ടതു്. കൃത്യം എന്നതു്, ജീവിതത്തിൽ സർവ്വത്ര വ്യാപകമാകുന്നു. (൧) ഗാർഹ്യമായ്, പിതൃപുത്രമിഥുനസ്വാമി-സേവക സംബന്ധിയായും, (൨) സ്നേഹിത സഹവാസി സംബന്ധിയായും, (൩) നിയോക്തൃനിയുക്തസംബന്ധിയായും (൪) ഭർത്തൃത സംബന്ധിയായും ഇങ്ങനെ വിവിധരൂപങ്ങൾ യഥായുക്തം അതിനുള്ളതാകുന്നു. അധികാരമുള്ളേടത്തൊക്കെ കൃത്യധർമ്മവും ഉള്ളതാകുന്നു. അധികാരലബ്ധി സത്യത്തിൽ ഒരു വിശ്വാസസമർപ്പണമാകുന്നു. നിശ്ചലമായ കൃത്യബോധം ശീലത്തിനു് മകുടമാകുന്നു. അതു് ധർമ്മാലയത്തെ ബന്ധിച്ചു് നിലനിറുത്തുന്ന ഘടനാസാധനമാകുന്നു. അതില്ലാത്തതാൽ, അധികാരം, ഗുണം, സത്യം, ക്ഷേമം, എന്നിവ മാത്രമല്ല, പ്രേമംപോലും നിലനില്ക്കയില്ല. ന്യായാശ്രിതമായും പ്രേമപ്രേരിതമായുമുള്ള കൃത്യധർമ്മംതന്നേ ഗുണത്തിൻെറ ഉൽകൃഷ്ട രൂപം. അതു് ഒരു രാഗപ്രേരണ മാത്രമല്ല; മനുഷ്യൻെറ വൈപരക്ഷ്യയാലും മനഃസാക്ഷിയാലും നിശ്ചിതങ്ങളാകുന്ന പ്രവൃത്തികളിലും നടത്തയിലും വ്യാപിച്ചാവിർഭവിക്കുന്ന ഒരു തത്വമാകുന്നു. കൃത്യം കൃതമാകുമ്പോൾ മനഃസാക്ഷി അതു് വിളിച്ചുപറയും. ആ മനഃസാക്ഷിയുടെ

നായകത്വം ഇല്ലാഞ്ഞാൽ, മഹതിയായും പ്രകൃഷ്ടയായുമുള്ള ഒരു ബുദ്ധിപോലും വഴി തെറ്റിക്കുന്ന വെളിച്ചംപോലെയാകുന്നു. ഒരുവനെ പാപപ്രവേശനം ചെയ്യിക്കുന്നതു് മനഃസാക്ഷിയും, പാപത്തിന്മേൽ നിവൃത്തി നിറുത്തുന്നതു് ഇച്ഛയും ആകുന്നു. ഹൃദയത്തിന്റെ ധർമ്മനായകനായ മനഃസാക്ഷിയുടെ സഹായത്താൽ തന്നെ ആകുന്നു, ഉന്നതമായും വിശുദ്ധമായുമുള്ള ശീലം വിവൃദ്ധമാകുന്നതു്. കൃത്യം തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതു് ഇച്ഛയാണു്. എന്നാൽ, തിരയലിനെ തുടർന്നു് പ്രവൃത്തിവന്നെങ്കിലേ അതു് സഫലമാകയുള്ളു. ബലമായ കൃത്യബോധമുള്ളവന്റെ ഇച്ഛ സധൈര്യം പ്രവൃത്തിയിൽ ഉദ്യമിക്കുന്നതിൽ അവസാനത്തിൽ തോൽവി ലഭിച്ചാലും, അതു് കൃത്യധർമ്മനിമിത്തം വന്നതാണെന്നു് ആശ്വസിച്ചു് തൃപ്തിപ്പെടുന്നതാണു്. "തന്റെ ചുറ്റും വളരെ ആളുകൾ വഞ്ചനയാലും ദ്രോഹത്താലും ധനികന്മാരായാലും, നീ, കൃത്യോദ്യമത്തോടു് ദരിദ്രനായിരിക്ക! അന്യർ കിഴിഞ്ഞു കിഴിഞ്ഞു പൊങ്ങിക്കൊള്ളട്ടെ; നീ, കൃത്യധർമ്മമനുഷ്ഠിച്ചു് സ്ഥാനാധികാരവിഹീനനായിത്തന്നെ കൊൾക! അന്യർ, പുകഴ്ത്തലിനാൽ സമ്പദൈശ്വര്യങ്ങൾ സാധിക്കട്ടെ; നീ കൃത്യോദ്യമത്തിൽ ഹതാശയനായാലും അതു് സഹിച്ചുകൊൾക! അന്യർ ഇഴിഞ്ഞു കെഞ്ചി ലഭിക്കുന്ന വൻപന്റെ അനുകൂലഹസ്തഗ്രഹണത്തെ നീ കൊതിക്കൊല്ല." എന്നൊരു മഹാത്മാവുപദേശിച്ചിരിക്കുന്നു.

കേവലം ഒരു വാദ്ധ്യാരുടെ സ്വല്പ ആദായം (൭൦ രൂപാ) കൊണ്ടുപജീവിതം കഴിച്ചു് പൂനയിൽ സേവാസദനം സ്ഥാപിച്ചു്, ഇന്ത്യാജനസമുദായാഭിവൃദ്ധിക്കായ് നിരന്തരോദ്യോഗിയായിരുന്നു് രാജ്യനീതിവിഷയത്തിൽ ഗ്ലാഡ്സ്റ്റനോടുപമേയനെന്നു് സമ്മതിക്കപ്പെട്ട ഗോഖലയെന്ന മഹാത്മാവു്, തന്റെ സാമുദായികോദ്യമങ്ങൾക്കു് ഭംഗം വരാമെന്ന

ശങ്കയാൽ, റെയിട, ജോർജ് ചക്രവർത്തിയാൽ പ്രദാനം ചെയ്യപ്പെട്ടതും, അനേകം നാട്ടുരാജാക്കന്മാർ പോലും കൊതിക്കുന്നതുമായ കെ. സി. ഐ. ഇ. എന്ന സ്ഥാനത്തെ കൃതജ്ഞതാപൂർവ്വം ഉപേക്ഷിച്ചതു്, മേൽ പ്രസ്താവിച്ച കൃത്യ-ത്തിനു് മഹത്തായ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമാകുന്നു. ഈ ഉപേക്ഷണ-മോ, ചക്രവർത്തികളെപ്പറ്റിയുണ്ടായ ബഹുമാനാഭാ വാധിക്യം പ്രശംസനീയമെന്നു് സംശയം ജനിക്കുന്നു.

ജർമ്മൻ ചക്രവർത്തി ചാറത്സ് പഞ്ചമന്റെ ആ-ശ്രിതനായിരുന്ന (൧൦൦) പെസ്കാറാ എന്ന ഇറ്റാലിയൻ പ്രഭു സ്വനായകനു് വിരോധമായ കക്ഷിയിൽ ചേരുന്നതിനാ-യി, നേപ്പിൾസ്രാജ്യമായാൽ, രാജസ്ഥാനത്തോടുകൂടി അ-പേക്ഷിതനായപ്പോൾ ആ അപേക്ഷയെ അദ്ദേഹം നിരാക-രിച്ചതും, "നിങ്ങളുടെ മാനം ഓർക്കണം; സമ്പത്തിനെക്കാളും രാജ്യപദത്തിനെക്കാളും നിങ്ങളെ ഉയർത്തുന്നതു് മാനമാകുന്നു; അതിനാൽ മാത്രമാകുന്നു യശസ്സുണ്ടാകുന്നതു്; ആ മാന-സമ്പത്തിനെയാകുന്നു നിഷ്കളങ്കം നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ അനന്ത-രവന്മാർക്കായി സമ്പാദിക്കേണ്ടതു്" എന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ (കവിതാ) അദ്ദേഹത്തിനെ ഉപദേശിച്ചതും ഇതി-ലേയ്ക്കുദാഹരണങ്ങളാകുന്നു. ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ ഭർത്താവു് മരിച്ചതിന്റെശേഷം, ആ ഭാര്യ, മഹാപണ്ഡിതസ്വാതന്ത്ര്യസമ്പന്ന-യായിരുന്നെങ്കിലും, അനേക മഹാപുരുഷന്മാരുടെ അപേക്ഷക-ളെ നിരാകരിച്ചു്, ഭർത്തൃമഹത്വങ്ങളെ ഘോഷിക്കുന്ന ഏകാ-

(൧൦൦) ജർമ്മൻ ചക്രവർത്തി ചാറത്സ് പഞ്ചമന്റെ ആശ്രിതൻ; അദ്ദേഹത്തിനു് വിരോധിയായി വന്ന ഫ്രഞ്ച് രാജാ ഫ്രാൻസിസ് പ്രഥമനെ പേവിയാ യുദ്ധത്തിൽ ൧൫൨൫-ൽ, തോല്പിച്ചു മരിച്ചു.

ന്നമതിയായ് ഏകാകിത്വം പ്രാപിച്ചു മരിച്ച് മഹാ വിദ്വാന്മാരാൽ അനേക കൃതികളിൽ പ്രസിദ്ധീകൃതയായിത്തീൎന്നു.

ഉൎജ്ജിതമായ പ്രവൎത്തനംതന്നേ യഥാൎത്ഥമായ ജീവിതം. സത്യത്തിൽ ജീവിതം കലശത്തോടെ നടത്തേണ്ടതായ ഒരു യുദ്ധംതന്നേ ആകുന്നു.

"പാരായൊരീവിപുല ജീവ രണാങ്കണത്തിൽ
പോരിന്നു ജാഗരനായ് നിവസിപ്പതിങ്കൽ,
തല്ലേറ്റു മൌനമുഴലാതെ പശുക്കളെപ്പോൽ
വെല്ലാനെതിൎത്തു പൊരുതീടുക വീരവാനായ്."

(ലാങ്ങ്ഫെല്ലോ- ജീവിതധൎമ്മം.)

ഉൎജ്ജിതമായ് നിശ്ചയിക്കയും, ഉന്നതമായ് തുനികയും, കൃത്യപഥത്തിൽ ചലിക്കാതുറച്ചുനിൽക്കയുംതന്നേ ആകുന്നു മഹത്തുക്കളുടെ ലക്ഷണം. ഇച്ഛാബലം, അല്പമായാലും അനല്പമായാലും അതു നമുക്കു സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള ഒരീശ്വരാനുഗ്രഹമാകുന്നു. അതിനെ അവിനിയോഗത്താൽ ക്ഷയിപ്പിക്കയോ, ദുൎവിനിയോഗത്താൽ ദുഷിപ്പിക്കയോ ചെയ്തുകൂടാത്തതാകുന്നു. ഒരുത്തന്റെ മഹത്വം നില്ക്കുന്നതു സ്വസുഖവും കീൎത്തിയും കയററവും തേടുന്നതിലല്ല; സ്വകൃത്യം ചെയ്യുന്നതിലാകുന്നു.

"തത്തന്മതിയ്യൻസ്വകൃത്യത്തെശ്രദ്ധയോടാചരിക്കുകിൽ
സിദ്ധിതന്മതിനെല്ലാം ലഭ്യമാമെന്നതോൎക്കുവിൻ."

(ഗീത ൧൮-൪൫.)

സ്വതന്ത്രയായ സ്വേച്ഛയെ ദൃഢാഭ്യാസത്താൽ സന്മാൎഗ്ഗത്തിലേക്കു നയിക്കുന്നവൻതന്നേ ധീരാഗ്രണി. സ്വേച്ഛാപ്രയോഗത്താൽ മാത്രമേ, ഉദ്ദേശ്യാൎത്ഥ്യം സിദ്ധിക്കയുള്ളൂ. നിവിൎന്നു നില്ക്കുന്നതിന് പര പ്രയത്നമല്ല, സ്വപ്രയത്നമാണ് വേണ്ടതു. "ജീവിത നാടകത്തിൽ നമുക്ക-

ഉള്ള വേഷം തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതു് നാമല്ല; ലബ്ധവേഷത്തിൽ ശോഭിക്കുക മാത്രമാണു് നമ്മുടെ കൃത്യധർമ്മം. ഉത്തമാനുഗ്രഹമായ സ്വാതന്ത്ര്യം രാജാവിനും അടിമയ്ക്കും ഉണ്ടു്. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ മഹത്വം നോക്കുമ്പോൾ അന്യാനുഗ്രഹം എല്ലാം നിസ്സാരവും വ്യർത്ഥവുമാകുന്നു. ക്ഷേമം സത്വത്തിൽ നില്ക്കുന്നതു് ദേഹബലത്തിലല്ല; എന്തെന്നാൽ, (൧൦൧) മൈമൊവിനും, (൧൦൨) അഫെല്ലിയസ്സിനും അതു് സിദ്ധിച്ചില്ല. ധനത്തിലും അല്ല; എന്തെന്നാൽ, (൧൦൩) ക്രീസസ്സിനു് അതു് ലഭിച്ചില്ല. അധികാരത്തിലും അല്ല; എന്തെന്നാൽ, റോമിലെ രാജ്യാധികാരികൾക്കു് അതുണ്ടായില്ല. ൩ം മൂന്നും ചേർന്നാൽപോലും ക്ഷേമമുണ്ടാകയില്ല. എന്തെന്നാൽ, (൧൦൪) നീറൊ,

(൧൦൧) ഒരു കായബലവാൻ.

(൧൦൨) ടി

(൧൦൩) ഒരു് യവന രാജാവു്; ദിഗ്ജയി; ധനികോത്തമൻ; പേർഷ്യാ രാജാവു് സൈറസ്സിനാൽ തോല്പിക്കപ്പെട്ടു് ചിതയിൽ ഏറ്റപ്പെട്ടപ്പോൾ, "ശുഭമായ മരണപ്രാപ്തിയല്ലാതെ ധനപുഷ്ടികൊണ്ടു് ക്ഷേമമുണ്ടാകയില്ലെ"ന്നു് സോളൻ ജ്ഞാനി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു് ശരിയെന്നു് ബോധപ്പെട്ടു; കരുണാ സമനായ് ഗണിക്കപ്പെട്ടു. വാഴ്ച ക്രി. മു. ൬-ാം ശതാബ്ദം.

(൧൦൪) റോമിലെ ചക്രവർത്തി; മഹാ ദുഷ്ടൻ; മാതൃഘാതകൻ; അനേകം കൊലകൾ നടത്തിയവൻ; ഒടുക്കം ജനദ്വേഷം വർദ്ധിച്ചപ്പോൾ, സ്പെയിനിൽ നിന്നും, ഗാൽബാ പട്ടാളവുംകൊണ്ടു് റോമിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ ഒളിച്ചോടി ഒരു പാവപ്പെട്ടവന്റെ വീട്ടിൽപതുങ്ങി ആത്മഹത്യ ചെയ്തു. വാഴ്ച ക്രി. ശേ. ൫൪-ന്റെ ആദിമുതൽ അന്ത്യരോഗംവരെ.

(൫൭) സാർഡനാപാലൻ, (൫൮) ആഗമെമ്നൻ ഇവരെല്ലാം ദീർഘശോകത്തോടെ തലമുടി പിന്നിക്കളഞ്ഞു. ഇവരെല്ലാം അവസ്ഥാനിബന്ധനാമാത്രം, ശബ്ദമാത്രവഞ്ചിതന്മാരുമായിപ്പോയി. സത്യത്തിൽ തന്നിൽ തന്നെ തന്റെ ക്ഷേമം. അതായതു്:—ഓരോ നിന്ദ്യമായ ഭയത്തെ ത്യജിച്ചോ ജയിച്ചോ സ്വതന്ത്രനായ് സമ്പൂർണ്ണാത്മഭരണം സ്ഥാപിച്ചു് ഇച്ഛാശമങ്ങളോടുകൂടി ദാരിദ്ര്യാദി മഹാദോഷങ്ങളെപ്പോലും സഹിച്ചു് സസമാധാനം ജീവിതത്തെ നയിക്കുക" എന്നു പറഞ്ഞു് എപിക്ടെറ്റസ് പ്രശംസിച്ച ആത്മഭരണത്തെ തന്നെ ആകുന്നു ഭഗവത്ഗീതയിലും വർണ്ണിക്കപ്പെടുന്നതു്.

"തന്നെത്താൻ താനിഴിക്കൊല്ലാ,
തന്നെത്താൻ താനുയർത്തണം;
തനിക്കു ബന്ധുതാൻ തന്നെ,
താനത്രേ തന്റെ ശത്രുവും"

"തന്നാൽ താൻ ജിതനാകുവോനാം
തന്നേ താൻ തന്റെ ബന്ധുവാം
തന്നെ താനൊട്ടടക്കാഞ്ഞാൽ,
പിന്നെത്താൻ തന്റെ ശത്രുവാം"

ഭഗവൽഗീത ൬-ാം അദ്ധ്യായം ൫-ം ൬-ം ശ്ലോകങ്ങൾ.

---

(൫൭) പുരാതന നിനീവയിലെ രാജാവു്; ധൂർത്തനായ ആഡംബരവാൻ.

(൫൮) ബലിഷ്ഠനായ യവന രാജാ; തന്റെ സഹോദരപത്നി ഹെലൻ ട്രോയ്ക്കാരൻ പാരിസ് അപഹരിച്ചതിനായ് ട്രോയ് നിരോധിച്ചു് ജയം പ്രാപിച്ചതാണു് ഇലിയഡ് എന്ന കവിതയിൽ ഹോമർ ഘോഷിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

ധീരന്മാൎക്കു് കൃത്യബോധം ഒരു പ്രവൎത്തകശക്തിയാകുന്നു. വാഷിങ്ടന്റെ ജീവിതത്തിൽ അതു തന്നെ മുഖ്യപ്രേരകമായിരുന്നതു്. അദ്ദേഹം അപായഭയം കൂടാതെ അമൎത്ത്യമായ ഉത്സാഹത്തോടു് സ്വകൃത്യം നടത്തിവന്നു. അതിലേയ്ക്കു് അദ്ദേഹത്തിനെ പ്രേരിപ്പിച്ചതു്, ജനസമ്മതികളും കീൎത്തിക്കുള്ള ആഗ്രഹമല്ല; പിന്നെ, കൃത്യം, കൎത്തവ്യധൎമ്മമാകുന്നെന്നുള്ള ഒരവസ്ഥ മാത്രമാണു്. അദ്ദേഹത്തിനു് അഭിമാനം തീരെയില്ലായിരുന്നു. അമേരിക്കയിലെ പ്രജാസൈന്യത്തിന്റെ നായകത്വം വളരെ ഞെരുക്കത്തിന്മേലാണു് അദ്ദേഹം സ്വീകരിച്ചതു്. പിന്നീടു് ഏകീകൃതരാജ്യാദ്ധ്യക്ഷനായാറെ, ഇംഗ്ലണ്ടിനോടു് ചെയ്യാനുദ്ദേശിച്ച ജനാഭിപ്രായവിരുദ്ധമായ ഒരു നടപടി, ന്യായമാണെന്നു് ബോധപ്പെടുകയാൽ, വളരെ ആക്ഷേപങ്ങളും ദേഹപീഡകൾപോലും ലക്ഷ്യമാക്കാതെ അതിനെ നടത്തീട്ടു്, തടുത്തവരോടു് താഴെ പ്രസ്താവിക്കുന്ന മറുപടി പറഞ്ഞു. "എന്റെ നാട്ടുകാർ എന്റെ നേൎക്കു് കാണിച്ചിരിക്കുന്ന അനുമോദനങ്ങൾക്കു് ഞാൻ അത്യന്തം കൃതജ്ഞനായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ഞാൻ എന്റെ മനഃസാക്ഷിയെ അനുസരിക്കുന്നെങ്കിൽ മാത്രമേ അതുകൾക്കു് പാത്രീഭവിക്കയുള്ളു." ഈ നില തന്നെയാകുന്നു ഭൎത്തൃഹരിയുടെ നീതിശതകത്തിൽ ഘോഷിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു്.

"നിന്ദിച്ചിടട്ടെ നയബോധി, പഴിച്ചിടട്ടെ,
വന്നാൎന്നിടട്ടെ ധനദേവി ഗമിച്ചിടട്ടെ,
ഇന്നോ വരട്ടെ മൃതി,യന്യയുഗത്തിലാവാൻ,
തൻന്യായ്യമായവഴിവിട്ടിളകില്ല ധീരൻ.

(ഭൎത്തൃഹരി. നീതി. വൃ)

വാഷിങ്ടനെപ്പോലെ, വെല്ലിങ്ടനും കൃത്യധർമ്മോപാസകനായിരുന്നു. "നമ്മുടെ ജീവിതത്തിൽ സ്പൃഹണീയമായതു് സത്യത്തിൽ ഒന്നുമാത്രം. അതായതു്, നാം എല്ലാവരും തുനിഞ്ഞിറങ്ങി അവനവന്റെ കൃത്യധർമ്മം നടത്തുക." എന്നദ്ദേഹം ഒരിക്കൽ പറഞ്ഞു. ആജ്ഞാനുസരണത്തിനെ അദ്ദേഹം മഹത്തായ ഒരു ധർമ്മമായി് ഗണിച്ചിരുന്നു. എന്തെന്നാൽ, ഭക്തിപൂർവ്വം അനുസരിക്കുന്നവൻ തന്നെ ബുദ്ധിപൂർവ്വം ഭരിക്കും. അദ്ദേഹം പോർട്ടുഗലിൽനിന്നും അവിടെ ആക്രമിച്ച ശത്രുക്കളെ തുരത്താൻ യുദ്ധത്തിനായി് പോയിരുന്നപ്പോൾ അവിടെക്കണ്ട ജനാവസ്ഥയെപ്പററി, ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:—"ഇവിടത്തുകാർ ആഘോഷങ്ങളും, ജയോത്സവങ്ങളും മംഗളഗാനങ്ങളും, ദീപക്കാഴ്ചകളും മററും വളരെ നടത്തുന്നു. എന്നാൽ, ആജ്ഞാനുസരണം ഓരോരുത്തൻ അവനവന്റെ കൃത്യധർമ്മം നടത്തുക ഒന്നുതന്നെ ഇവയെക്കാൾ ആവശ്യമായുള്ളതു്."

* ട്രഫാൽ ഗാറിൽ, ഫ്രഞ്ചുകപ്പലുകളോടു് യുദ്ധം ആരംഭിച്ചതിൻമുമ്പേ (൧൭) നെൽസൺ താഴെപ്പറയുന്ന

* സ്പെയിനിന്റെ തെക്കുഭാഗത്തു് ജിബ്രാൾടർ കടലിടുക്കിനടുത്തുള്ള ഒരു രാജ്യം.

(൧൭) പ്രസിദ്ധനായ ആംഗ്ലേയ നൌനായകൻ; അസാമാന്യധീരൻ; മഹാമേധാവിയായ വിധാരകൻ; "നൈയിൽ" യുദ്ധത്തിൽവച്ചു് ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ നാവികമഹത്വം സ്ഥാപനം ചെയ്തവൻ; സർവ്വമഹോദധികളിലും സഞ്ചരിച്ചു് ചെയ്ത യുദ്ധങ്ങളിൽ ഒന്നിൽ ഒരു കണ്ണും മറെറാന്നിൽ ഒരു കൈയും നഷ്ടപ്പെടുകയും ഒടുവിൽ ട്രഫാൽഗാർ യുദ്ധത്തിൽ വിജയശ്രീ പൂർവ്വം മരിക്കയും ചെയ്തു. നെപ്പോളിയൻ ഇംഗ്ലണ്ടിനെ ആക്രമിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചതു് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ

വാചകത്തോട് കൊടി കാണിച്ചു:— "ഓരോരുത്തനും സ്വകൃത്യം നടത്തുമെന്ന് ഇംഗ്ലണ്ട് വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു." ശത്രുവിന്റെ വെടിയുണ്ടയേറ്റ് പ്രസന്നവിജയശ്രീയുടെ മടിയിൽ കിടന്ന് മരിച്ചപ്പോൾ ഒടുക്കം ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:— "ഞാനെന്റെ കൃത്യം ചെയ്തു; ദൈവം സ്തുതനാകട്ടെ." അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹചരനും സ്നേഹിതനുമായ (൧൮) കാളിങ്‌വുഡ് ഒരു യുവാവിനോടുപദേശിച്ചതാവിതു്:—"അത്യാദരമായും അടക്കമായും സ്വകൃത്യത്തിൽ മനസ്സുവയ്ക്കുക; മേലധികാരികളോടും മററുള്ളവരോടും, സൗജന്യ ബഹുമാനപൂർവ്വം ചരിക്കുക; ഇങ്ങനെ നടന്നാൽ നീ അവരുടെ ആദരം സമ്പാദിച്ച്, നിശ്ചയമായ് സ്വസമ്മാനത്തിനർഹനാകും; അതുപ്പിവഹിക്കൊല്ലാ; അതു് നിന്റെ സ്നേഹിതൎക്ക് ദുഃഖപ്രദവും, എതിരാളികൾക്ക് ജയപ്രദവും ആകുന്നതും സത്യത്തിൽ ഗുണപ്രദമല്ലാത്തതുമത്രെ. ഉൽകൃഷ്ടലക്ഷ്യസിദ്ധിക്കർഹനാവാൻ ശ്രമിക്കുക." കൃത്യധർമ്മം നടത്തുന്നതിൽ ത്യാഗം വേണ്ടതായ് വരും; അതു് ചിലപ്പോൾ ജീവത്യാഗമായ് തന്നെയിരിക്കാം. ബെക്കൻ ഹെഡ് എന്ന കപ്പൽ സമുദ്രമദ്ധ്യത്തിൽ മുങ്ങാറായപ്പോൾ, സ്ത്രീശിശുക്കളെ വള്ളങ്ങളിൽ കുഴപ്പം കൂടാതെ കയററി രക്ഷപ്പെടുത്തുന്നതിനായ്, അതിലുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും ഭടന്മാരും കവാത്തു് മുറയ്ക്കുനിന്ന് കൃത്യം നടത്തി അണിവെടിവച്ചു മുങ്ങിമരിച്ചു. ചിലപ്പോൾ ജീവത്യാഗത്തിനിടവന്നില്ലെങ്കിലും വളരെ കഷ്ടതകൾ അനുഭവിക്കേണ്ടതായി

വിശ്രുതസാമർത്ഥ്യത്താൽ സ്വസ്ഥമായിപ്പോയി. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮-ന്റെ മദ്ധ്യം മുതൽ ൧൯-ന്റെ ആദിവരെ.

(൧൮) ട്രഫാൽഗാർ യുദ്ധത്തിൽ നെൽസന്റെ സഹചരനായ് വിജയം പ്രാപിച്ച ഒരു ധീരനായ ആംഗ്ലേയ നൌനായകൻ.

വരാം. ഇന്ത്യാജനസമുദായത്തിന്റെ അവകാശമാനരക്ഷക്കായ് ദേശ്യാസ്വജനങ്ങളോടും കൂടി വീണ്ടും വീണ്ടും ബന്ധനത്തിലകപ്പെട്ടും പട്ടിണികിടന്നും രോഗപീഡകളം സഹിച്ചും, തെക്കെ ആഫ്രിക്കയിൽ ബഹുകാലപ്രയത്നം ചെയ്തു് ഇപ്പോൾ വിജയം പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്ന മിസ്റ്റർ ഗന്ധിയും കൃത്യാർത്ഥമായ ത്യാഗത്തിന് ഒരു മഹാ ദൃഷ്ടാന്തമാകുന്നു. പരന്ത്രീസുകാരനായ (൧൦൯) സെൻറ്പീയർ എന്ന പാതിരി സർവ്വസാമാന്യസമാധാനത്തിനും, സാധുക്കളുടെ കരകൌശലാഭ്യസനത്തിനും വളരെക്കാലം ശ്രമിച്ച് തന്റെ സ്വല്പമായ ആദായം മുഴുവൻ അതിലേയ്ക്കായ് വ്യയം ചെയ്ത ഒരു മഹാത്മാവായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണസമയം "ഇപ്പോൾ എങ്ങനെ ഇരിക്കുന്നു" എന്ന് വാൾടെയർ ചോദിച്ചതിന് "നാട്ടിൻപുറത്തേയ്ക്കു് ഒരു വഴിയാത്ര പോകുന്നതുപോലെ ഇരിക്കുന്നു" എന്നുത്തരം പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകാലത്തിൽ രാജ്യാധികാരികളുടെ അനുകൂല്യം അധികം സിദ്ധിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിലും, മരണാനന്തരം ൩൨ വർഷം കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം "മഹാപ്രേമി" എന്ന മുദ്ര അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്മാരകമായ് പതിക്കപ്പെട്ടു.

൧൦൭-ാംഭാഗത്തിൽ ചേർത്ത സത്യം എന്നവിഷയത്തെക്കുറിച്ച് (൧൧൦) ലാർഡ് ചെസ്റ്റർഫീൽഡ്, പറയുന്നതാവിതു്:—"ഒരു യോഗ്യന് വിജയമുണ്ടാക്കുന്നതു് സത്യമാകുന്നു."

---

(൧൦൯) ഒരു പരന്ത്രീസ് വൈദികൻ; വിശാലമനസ്കൻ; ഗ്രന്ഥകർത്താ. വാഴ്ച ക്രി. ശ. ൧൮-ന്റെ മദ്ധ്യം മുതൽ ൧൯-ന്റെ ആദി വരെ.

(൧൧൦) ആംഗ്ലേയ രാജ്യനീതിജ്ഞൻ; പ്രസിദ്ധ സൌജന്യവാൻ; രാജ്യദൂതനായ് പലടത്തും അയയ്ക്കപ്പെട്ടു് ക്രി-

സാരാംശത്തിൽ ഠരം അഭിപ്രായം തന്നേ കുറളിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

“ഭോതങ്ങളെന്തു നിഷ്പൂണോ നന്യധർമ്മങ്ങളെന്തിനു്?”
“നീരിനാൽ ശുദ്ധമാം ദേഹം, നേരിനാൽ ശുദ്ധമാം മനം”
(കുറൾ ന.ഠ_൫-൨-വ്യ.ഠ)

നാക്കിനാൽ അസത്യം പറയാതെ, പ്രവൃത്തിയാൽ അന്യഗ്രാഹണത്തിനിട വരുത്തുന്നതും, അസത്യം പറയുന്നതിനു് ശരിതന്നേ. വെല്ലിങ്ടനു് ബധിരതബാധയുണ്ടായി, ഒരു പ്രസിദ്ധനായ കർണ്ണചികിത്സകനെ കാണിച്ചപ്പോൾ അയാൾ ഒരു ദാഹകദ്രവ്യം ചെവിയിൽ ഒഴിക്കയാലുണ്ടായ വേദന അദ്ദേഹം സഹജധൈര്യത്തോടു് സഹിച്ചു. അനന്തരം, കട്ടംബെൽവെല്ല്യൻ അദ്ദേഹത്തിനെ, കവിളുംകണ്ണും വളരേ ചുവന്നും സ്വൈരസഞ്ചാരശക്തിയില്ലാതെയും, കണ്ടു് ചെവി പരിശോധിച്ചപ്പോൾ അകത്തു് അപായം വരത്തക്ക കഠിനമായ വെവു് തുടങ്ങിയിട്ടുള്ളതായിക്കണ്ടു് ഉപശാന്തിചെയ്തു. കർണ്ണചികിത്സകൻ, പിന്നീടുവന്നു് വളരെ വ്യസനിച്ചു്, സംഗതി വെളിപ്പെട്ടാൽ തനിക്കു് മഹത്തായ കീർത്തിദോഷം വന്നേക്കാമെന്നു് പറഞ്ഞപ്പോൾ, “നിങ്ങൾ, നല്ല വിചാരത്തോടെ ആണല്ലോ പ്രവൃത്തിച്ചതു്; ഇനി അതിനെ കുറിച്ചാരോടും ഒന്നും പറയാതിരുന്നുകൊള്ളുക; ഞാൻ, ആരോടും ഒരക്ഷരം പോലും പറയുന്നതല്ല.” എന്നു് വെല്ലിങ്ടൺ പറഞ്ഞു. “അങ്ങനെ ആണെങ്കിൽ ജനങ്ങൾക്കു് ശങ്ക

ടാതെ, അയർലണ്ടിൽ വൈസറായിട്ടു് നിയമിക്കപ്പെട്ടു; ഇദ്ദേഹം ഉപദേഷ്ടാവായി് സപുത്രനയച്ച ലേഖനങ്ങൾ പ്രസിദ്ധങ്ങളാണു്. വാള്ഷ ക്രി. ശ. ഫ്വ-ന്റെ ആദി മുതൽ അന്ത്യഭാഗം വരെ.

ജനിക്കാതിരിക്കാൻ, അങ്ങുന്ന് എന്നെ പതിവുപോലെ ചികിത്സയ്ക്കു് വരുന്നതിനനുവദിക്കണം" എന്ന് ചികിത്സകൻ അപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ, അദ്ദേഹം ദയാപൂർവ്വമെങ്കിലും നിസ്സംശയം ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. "അതു് ചെയ്യരുതു്; എന്തെന്നാൽ, അതൊരു കളവുപറയുന്നതുപോലെയാകുന്നു"

സത്യം, ജനസമുദായത്തെ കെട്ടി നിലനിറുത്തുന്ന ഒരു ബന്ധം ആകുന്നു. അതില്ലാഞ്ഞാൽ ആ സമുദായത്തിൽ, അംഗങ്ങൾക്കു് സമവായിത്വമില്ലാതായി, ഭിന്നിപ്പും കുഴക്കം വ്യാപിച്ചു് അതു് നശിച്ചുപോകുന്നതാണു്. ഒരു ഗൃഹം പോലെ തന്നെ, ഒരു ജനസമുദായവും അസത്യത്തിനാൽ ഭരിക്കപ്പെടാവുന്നതല്ല.

ചിലപ്പോൾ ദ്വേഷവും ചിലപ്പോൾ ഭീരുത്വവും തന്നെ അസത്യത്തിനു കാരണമാകുന്നതു്. അസത്യത്തിനു് വളരെ രൂപങ്ങളുണ്ടു്. ചിലപ്പോൾ അപനയമായും, ചിലപ്പോൾ ഉചിതത്വമായും, ചിലപ്പോൾ ഗോപനമായും, ചിലപ്പോൾ ഉഭയവാദിത്വമായും, ചിലപ്പോൾ വക്രാകൃതിയായും അതു് കാണപ്പെടും. അന്യഥാ ഗ്രഹണം ജനിപ്പിക്കുക തന്നെയാകുന്നു ഇപ്പറഞ്ഞവയെല്ലാം ഉദ്ദേശം. പ്രത്യക്ഷമായ് കള്ളം പറയുന്നതു്, ഇതുകളെക്കാൾ വലുതായ ദൌഷ്ട്യം തന്നെയെങ്കിലും ഇവയോളം നിന്ദ്യമല്ല. ഒന്നുപറഞ്ഞു് മറ്റൊന്നു് ചെയ്യുന്നവരായ "ദ്വിവക്ത്രന്മാർ" എന്നുള്ള വേഷംതന്നെ കെട്ടിയാലും ഒടുക്കം നേർ വെളിപ്പെട്ടുപോകും. അന്യരെ ചതിക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്ന ഇവർ സത്യത്തിൽ തങ്ങളെ ചതിക്കുകയത്രേ ചെയ്യുന്നതു്. വാസ്തവത്തിൽ അത്യുൽഭോഗ്രത്തുക്കളായ ഇവർ നിഷ്പ്രയോജകന്മാരായും, പക്ഷെ വഞ്ചകമുദ്ര പതിഞ്ഞ നിന്ദ്യന്മാരായും തീരുന്നു.

"ശീലം" എന്ന വിഷയത്തെ ഇപ്രകാരം യഥാവകാശം വിസ്തരിച്ചു് തീൎന്നിരിക്കയാൽ, ഇനി, എന്റെ അപേക്ഷയാൽ വാത്സല്യപൂൎവ്വം, (൧൧) കേരളീയ ഇതനാഥൻ "ഉന്നത-ജീവിത"ത്തെക്കുറിച്ചുണ്ടാക്കീട്ടുള്ള ഒരു ഭാഷാന്തരത്തോടെ നമസ്കാരപൂൎവ്വം, ഈ പ്രബന്ധത്തെ ഇവിടെ അവസാനി-പ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

"ഉയൎന്നവാഴ്ചക്കു കൊതിച്ചിടുന്നവൻ
തിരിഞ്ഞുനോക്കൊല്ല കഴിഞ്ഞതൊന്നിലും;
കുറച്ചതിൽ താനിടിവേറു പോകിലും
പുനൎജ്ജനസ്സാൎന്നവിധം ചരിക്കണം.
അതാതുനാരം വേണ്ടതുനാം തിരക്കിയാ-
ലതാതുകൎത്തവ്യമതാതു കാട്ടിടും
പറഞ്ഞുചെയ്യും പുകൾതീൎത്തു നല്ലണം
തനിക്കെഴും യോഗ്യത കൂട്ടിയോതൊലാ.
പകൎത്തൊലാ തൻ സമസൃഷ്ടമൎത്ത്യനെ
സ്വഭാവിയപ്പീക്കണമീശചരങ്കലായ്."

---

(൧൧) ഗേത്തേ മഹാകവിയുടെ ഒരു പദ്യം, മഹാമഹി-മശ്രീ കേരളവൎമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ അവൎകളാൽ ഭാഷാന്തരീകരിക്കപ്പെട്ടതു്.

ശുദ്ധിപത്രം.

അപപാഠം	സുപാഠം	വശം	വരി
പ്രയത്നങ്ങളും	പ്രയത്നവും	൩	൧൦
സ്വാന്തമായി	സ്വായമായി	൭	൧൨
തുക്കികരം	തുല്യകർ	൧൧	൧൫
ജ്ഞാത	ജ്ഞാത	൧൨	൧൭
ദേഹബാഹുല്യത്വ	ദേവബാഹുല്യത്വ	൧൨	൨൧
സ്വാത്രപാത്തിൽ	സ്വാത്രപാങ്ങളിൽ	൧൩	൮
ആണെന്ന്	ആണെന്ന	൧൩	൧൦
ജനസമൂലായത്തിന്റെനീതി	ജനസമൂലായത്തിന്റെ ആധാരംനീതി	൧൩	൨൯
വിശ്വസിച്ചപ്പോന്നു	വിശ്വാസമുണ്ടായ്,	൧൪	൧൨
പരസേവനവും	പരോപകാരവും	൧൫	൭
പൂർവ്വാചാരവഗ്ഗത്തിൽ	പൂർവ്വാചാര്യവഗ്ഗത്തിൽ	൧൫	൧൯
ഗൃഹണിയും	ഗൃഹിണിയും	൨൨	൨
„	„	൨൨	൭
ഒരോ	ഓരോ	൨൨	൯
സ്വാശക്തികളായി	സ്വാശക്തകളായി	൨൨	൧൬
ബലമുള്ളവളായിത്തീരും	ബലമുള്ളവരായ്തീരും	൨൨	൧൯
കാമാത്ഥ	കാമ്യാത്ഥ	൨൩	൬
അവഹിതാത്ഥ്യാസം	അവിഹിതാത്ഥ്യാസം	൨൪	൨൧
ബുദ്ധ്യജ്ഞിതം	ബുദ്ധ്യൂജ്ഞിതം	൨൪	൨൩
ജയിച്ചകഥകേട്ട്	ജയിച്ചകഥ	൨൫	൩
ഒരോരുത്തനം	ഓരോരുത്തനും	൩൩	൪
ബട്ടൺ	ബട്ടൺ	൩൪	൧൩
അസാദ്ധ്യമെന്നൊന്നു	അസാദ്ധ്യമൊന്നു	൩൮	൯

ശുദ്ധിപത്രം.

അശുദ്ധം	ശുദ്ധം	വശം	വരി
പ്രവൃത്തിതം	പ്രവൃത്താതം	൩൩	൧൨
നൈപ്ളിനിയും	പ്ളിനയും	൩൫	൭
ജീവിതതാവും	ജീവിതാവും	൩൫	൯
പോലുള്ള	പോലെയുള്ള	൪൨	൧൦
ശുശ്രൂതാധൎമ്മത്തെ	ശുശ്രൂതാധൎമ്മത്തെ	൪൭	൮
മറുപടിപറഞ്ഞ	മറുപടിപറഞ്ഞു.	൪൫	൧൪-൧൭
വിദ്വഷൻ	വിദ്വാൻ	൪൫	൨൩
൨൩ വൎഷത്തിന്	൩ വൎഷത്തിന്	൭൧	൧൯
വത്ത	പത്ത	൭൩	൨൯
രോഗവികാരങ്ങൾക്കധി- ധീനനായിപ്പോകുന്ന	രോഗവികാരങ്ങൾക്കധീനനായ്പോകുന്ന	൭൩	൧൫
നാമുക്ക് നമ്മുടെ	തന്റെ	൭൯	൯
യതകാമനയാൽ	യതകാമനായാൽ	൩൪	൧൦
എനിക്കപേക്ഷി- തങ്ങളല്ലാതെ	എനിക്കപേക്ഷിതങ്ങളല്ലാതെ	൩൪	൧൪
കാങ്ങ	കാണ്ങ്	൩൭	൧൦
ശരിയാട്ടുക	ശരിയായാട്ടുക	൬൦	൨
തൻന്യായ്യമായവഴിവി- ട്ടിളകില്ലനീതൻ	തൻന്യായമായനിലവിട്ടിളകില്ല്യധീരൻ	൬൨	൨൭
വിധാരകൻ;	വിധാനകൻ;	൬൩	൨൧
നൈയിൻ	നയിൽ	൬൩	൨൧-൨൨
സ്വാസ്ഥമായിപ്പോയി	ധ്വാസ്ഥമായിപ്പോയി	൬൪	൨൩
പറഞ്ഞചെയ്യുംപുകൾത്തീണ്ടു	പറഞ്ഞചെല്ലും പുകഴ്ത്തീണ്ടു	൬൯	൧൩

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി